

San Lucas

¹⁻⁴ Mägu'ughajpä Teófilo, miichcǝxpǝch hädaa nocy nhädiuñ nej miičh ja'a tǝyhajt jaduħn mmǝǝdhädät ja'a Jesucristocǝxpä, nej jiajty nej yhabejty, nej ñibianǝcxyii. Pedyijǝch jaduħn tǝǝ nhabǝcy. Jaduħn miičh tǝǝ mmädoyhajpä. Nämay jäya'ay ja'a nocy capxy hajxy tǝǝ yajpädǝ'ǝgy ja'a Jesucristocǝxpä. Ja'a Diosmädi-a'agy-yajwa'xpähajxy, je'eds hajxy jaduħn tǝǝ xyajmä-doyhajtäm. Yhamdsoo wiinhaam hajxy tieħm yhiijxy.

⁵ Coo ja'a Herodes hänajty jim guobiernähaty Judeanaaxooty, jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiǝhaty Zacarías. Teedy ja'a Zacarías hänajty tiuumby maa ja'a judíos ja'a quiuhdujthajxy hänajty myiñän. Ja'a Abías ja'a quiuhdujt hänajty yajtuunäxäp neby hänajty jecy tǝǝ yhane'emiän. Ja'a Zacarías ja'a tio'oxiǝjc, Elisabet hänajty xiǝhaty. Ja'a Aarón yhap yhoc ja'a Elisabet jaduħn. ⁶ Pedyii ja'a Zacarías hajxy hänajty quiudiuñ ja'a Diosmädia'agy. Hoy hajxy hänajty yajtuñ nebiä Dios choquiän. ⁷ Pero cabä yhuunghajxy hänajty nitu'ugtä. Cahnä Elisabet hänajty ñä'ägädä huungpaadyñä. Tǝǝds hajxy hänajty miäjaanä.

⁸ Tu'ugxǝǝbä, jiibiä Zacarías hänajty tiuñ mǝjtsajtǝ-gooty. ⁹ Mänitä piaatä coo ja'a poom jiiby jiógät maa ja'a poomjojtaactän, jim Dioswiinduum. Jaduħnä teedy-hajxy hänajty quiuhdujthaty. ¹⁰ Mänit yhabaaty coo ja'a Zacarías ja'a poom hänajty jiiby jioga'añ. Mänitä cu'ughajxy yhamugǝǝyy mǝjtsajtǝghaguuy. Mänit hajxy tiägǝǝyy Diospa'yaaxpä. ¹¹ Jimä Zacarías hänajty piomjocy, mänitä Dios mioonsä tu'ug ñäguex̄tǝǝxy ha-hooyhaamby maa ja'a poom hänajty jioquiän. Jim hänajty

tøø chooñ Dioswiinduum. ¹² Coo ja'a Zacarías jaduhñ yhiixy, mänit chähgøøyy. Cabä wiinmahñdy piaaty nej jiatcø'owät. ¹³ Mänit ñämaayyä:

—Zacarías, ca'a mdsähgø'øy. Tøø ja'a Dios miädooy nej tøø mmägapxiän coo huung xmió'owät. Huungpaadaamb ja'a mdo'oxiøjc jaduhñ. Juan ja'a mhuung myajxøhátät. ¹⁴ Mxoonða'agaamb miich jaduhñ ja'a mhuungcøxpä. Nämay ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ xioonda'agaambä coo mhuung myínät miédsät. ¹⁵ Cumay ja'a mhuung piädsøma'añ ja'a Dioscøxpä. Miøødhadaambiä Dioshespíritu; jaduhñ miämín miäga'awa'añ. Cabä jocnøø yhu'uga'añ ni ja'a vino. ¹⁶⁻¹⁷ Jaduhñdsä cuhdujt miøødhada'añ nebiä Elías jecy miøødhajtiän. Ja'a Diosmädia'agy jaduhñ yajwa'x-aamby. Mänitä judíos ja'a Dios hajxy jiahmiejtstaactägat-sa'añ jadähooc. Jaduhñä Juan yajwiingapxø'øwa'añ coo ja'a yhuung hajxy quia'a møødnimiädsiphájtänät, y coods hajxy miäbøjnät ja'a hoguiapxy ja'a homiädia'agy pøn yhamdsoo cuhdujt ja wi'i yajtunaamb. Coo hajxy jaduhñ quiudiúnät, mänitä Dios jaduhñ quiuhbøga'añ.

¹⁸ Mänitä Zacarías miänaañ:

—Nébiøch ja'a tøyhajt jaduhñ nmøødhádät cooçh nhuung myina'añ. Tøø højts nmäjaanä møødhøch ndo'oxiøjc.

¹⁹ Mänitä Dios mioonsä yhadsooyy:

—Gabriélhøch nxøhaty. Jímhøch ndsooñ Dioswiinduum. Je'eçh tøø xquiexy cooçh miich miñ nhawaanä coo ja'a mhuung jaduhñ myina'añ. ²⁰ Cooçh miich ja'a nmädia'agy tøø xquia'a mäbøjcä, huum miich mmähmø'øwa'añ. Høxtä coonä ja'a mhuung myínät, mänit mgapxø'øga'añ. Tøjiadaamb jaduhñ nébiøch cham nmädia'aguiän.

²¹ Jímä cu'ug ja'a Zacarías hajxy hänäjty jia wi'i yhahixy mõjtsajtøghaguuy. Yagjuøøby hajxy hänäjty coo ja'a Zacarías jiiby wyi'i jiecyy tsajtøgooty. ²² Coo ja'a Zacarías tiøjpadsoømñä, tøø hänäjty jiaançh huumy. Mänitä

cu'ughajxy ñajuøøyy coo ja'a Zacarías ja'a tsø'ty hánajty tøø yhixy. Hix, cø'øhaam yajnáhixøøñä.

²³ Hoorä, coo ja'a Zacarías yaghabejty mäduhñtiä hánajty tiuna'añ tsajtøgooty, mänit ñøcxnä maa ja'a quiajptän.

²⁴ Mänitä tio'oxiøjc jiaančh mähmøøyy maaxhuungmøød. Jiiby ñä'ägä mähmøøyy tøgooty mägooxpo'o. Caj ñä'ägä tøjpädsøømñä. Jaduhñ hánajty wyi'i miädiaacta'agy quiopcooty: ²⁵ “Páadyhøch ja'a Dios jaduhñ tøø xñäxuuch nébiøch ja'a cu'ughajxy jaduhñ xquia'a péjxnät.”

²⁶ Tädujpo'o ja'a Elisabet hánajty tøø yhity maaxhuungmøød, mänitä Dios ja'a Gabriel quiéjxcumbä. Jimä Gabriel quiejxä maa ja'a cajpt xiøhatiän Nazaret jim Galileanaaxooty. ²⁷ Ja'a María jaduhñ yajnäguejxä. Cäxyihajpnä hánajty je'enä. Tøø hánajty tiødiägø'øy coo ja'a José hánajty piøga'añ. Jue'e ja'a José, David yhap yhoc je'e, ja'a hijty jegyhajty gobiernätuumbä. ²⁸ Mänitä Gabriel tiøjtägøøyy maa ja'a María hánajtiän. Mänitä María ñämaayyä:

—Dióshøch tøø xquiexy cooçh miiçh jaduhñ nmägápxät. Miiçhcøxpä ja'a Dios ja'a mayhajt tiuna'añ. Xmiøødhijp miiçh ja'a Dios. Maas hoy miiçh ja'a Dios xyhixy quejee ja'a mmädo'oxiøjc-hajxy.

²⁹ Cabä María hánajty ñajuø'øy tii jaduhñ coo tøø ñäma'ayii ja'a Dioscøxpä. Tsähgøøyy jaduhñ siémpräm.

³⁰ Mänitä ñämáayyägumbä:

—María, ca'a mdsähgø'øy. Møj ja'a Dios ja'a mayhajt tiuna'añ ja'a miiçhcøxpä. ³¹ Mhuungpaadaamb miiçh jaduhñ. Jesús ja'a mhuung myajxøhata'añ. ³² Møj jaančh jaduhñ yhida'añ. Høxcabáanäp jaduhñ coo Dyioshuungä. Dios jaduhñ päda'agaamb gobiernä nebiä David jecy tiu-uñän, ja'a Jesús yhap tieedy. ³³ Paady jaduhñ piäda'aga'añii gobiernä nebiä judíoshajxy yhané'emät cøjxta'ax-iøø. Nimänaa jaduhñ quia'a hanehmbädø'øwa'añ.

³⁴ Mänitä María yajtøøyy:

—Nébiøch jaduhñ nnä'a huungpáadät; cáhnøch ya'adiøjc nhixyhatyñä.

³⁵ Mänitä Gabriel yhadsooyy:

—Minaambä Dioshespíritu xyhuungmo'owa'añ. Dioshuung jaduhñ minaamb ca'awaamb. Cabä pojpä cádieey mänaa tiuna'añ. ³⁶ Y miičh mhocmaam, ja'a Elisabet, jaduhñ je'e miaaxhuungpaadaambä, hoy jaduhñ jia majjä jia petiä. Tädujpo'ohájnäp je'e. Cábäc tyijy hijty miaaxhuungpaada'añ; jaduhñä cu'ughajxy hijty miána'añ. ³⁷ Pero cabä Dios tii tsip ñä'ägä juø'øy. Hotyiijä jaduhñ tiuna'añ.

³⁸ Mänitä María miánaañ:

—Wéenhøch ja'a Dios jaduhñ xñä'ägä moonsähaty. Wéenhøch jaduhñ njaty nébiøch tøø xñäma'ayän.

Mänitä Gabriel wyiimbijnä.

³⁹⁻⁴⁰ Mänitiä ja'a María ñøcxy maa ja'a Elisabethajxiän. Judeanaaxooty hajxy hánajty chána'ay tunjooty. Mänitä María tiøjtägøøyy. ⁴¹ Mänitä Elisabet yajpoo'xä. Mänitä maaxhuung jii by yu'xy Elisabet jiodooty. Mänitä Elisabet ja'a Dioshespíritu ñámejtsä. ⁴² Mänitä Elisabet møc yaaxy:

—Maas hoy miičh ja'a Dios xyhixy quejee ja'a mmä-do'oxiøjc-hajxy. Jaduhñ miičh mhuing xyhixáanabä. ⁴³ Ja'a miičh mhuing, nwiindsønhadáambiøch je'e. Nyagjuøbiøch jaduhñ cooçh miičh xwyiingudsähgø'øy. ⁴⁴ Túunøch miičh xñä'a yajpoo'xy, mänítiøch nhuung yaaby jiaančh tehñ yu'xy njoodótyhøch. Jootcujc jaduhñ ñijiäwø'yii, paady yu'xy. ⁴⁵ Tøjiadaamb jaduhñ nej miičh ja'a Dios tøø xñäma'ayän. Coø jaduhñ mmäbøcy, jootcujc mhida'añ —nømä Elisabet ja'a María ñämaayy.

⁴⁶ Mänitä María miánaañ:

Tøyhajtä Dios miøjjä jiaančhä.

⁴⁷ Jootcujc-høch nniijiäwø'øyii cooçh je'e xyhixy.

⁴⁸ Xjiahmiéjtspøch jaduħñ, hóyhøch nja häyoy.

Jootcujc-høch ja'a jäya'ayhajxy xñä'ägä nänømaanñä,

⁴⁹ je'eguiøxpä cooçh ja'a Dios tøø xyhuungmo'oy.

Møj jaančh ja'a Dios.

⁵⁰ Pønjaty ja'a Dios jaduħñ wiingudsähgøøby,

Dios jaduħñ näxuudsaañb cøjxta'axiøø.

⁵¹ Tøø ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øgy;

tøø hajxy quia'a mäjäda'agy, ja'a hajxy hijty
yajcumayaañbä.

⁵² Tøø ja'a gobiernä quiuhdujthajxy piøjcäxä,

tøø ja'a häyoobäjäya'ayhajxy miøjtägø'øy.

⁵³ Tøø ja'a häyoobäjäya'ayhajxy cøxiä wiinä mio'oyii;

cabä mäyøøjäya'ayhajxy tii tøø piaady.

⁵⁴ Piuħbejt ja'a Dios ja'a judíøshajxy.

Cøjxta'axiøø ñäxuuch pia'häyoy,

⁵⁵ nebiä Abrahamhajxy jecy ñämaayyän,

ja'a nhaphájtäm ja'a ndeedyhájtäm.

⁵⁶ Tägøøgpø'o ja'a María jim jiaac hijty maa ja'a Elisa-
betän. Mänit yhädaacñä maa ja'a quiajptän.

⁵⁷ Mänitä Elisabet miaaxhuungpaatñä; ya'ayhäna'c
jaduħñ miingahw. ⁵⁸ Mänitä Elisabet hoy quiuhixyíi-

jäm ja'a jiuju ja'a miägu'ughajxy møødä miädøjc-hajxy.

Mänit hajxy nägøxiä xioondaacy coo Dios ja'a mayhajt

jaduħñ tøø tiuñ. ⁵⁹ Cuductujxøø ja'a pigäna'c hajxy hoy

yajcircuncidarhadyii nebiä judíøshajxy hänajty quiuhdu-

jthatiän. Mänit hajxy jia yajxøhataañ Zacarías nebiä

tieedy hänajty xiøhatiän. ⁶⁰ Mänitä tiaj miänaañ:

—Cábøch jaduħñ nyajxøhata'añ. Juánhøch jaduħñ
nyajxøhata'añ.

⁶¹ Mänitä Elisabet ñämaayyä:

—Tii jaduḥḥ coo myajxəhata'añ. Caj pəḥḥ jaduḥḥ xiəhaty maa miich mjujy maa miich mmägu'ugän.

⁶² Mänitä Zacarías miäyajtəwə cə'əhaam nebiä yhuung xiəhátät. ⁶³ Mänitä pu'uyhuung ñädsiiwəy coo mio'owəjät. Mänit yuugjahy pu'uguiəxp: “Juan xiəhata'añ.” Mänit hajxy nägəxiä yagjuəy. ⁶⁴ Mänitä Zacarías quiapxə'nä. Mänitä Dios Dioscujú'uyəp miooy. ⁶⁵ Jaanč tehḥ yagjuəy ja'a cu'ughajxy jaduḥḥ. Mänitä mädia'agy tiägəy wädijpä jim Judeanaaxooty jim tunjooty nebiaty ja'a Zacarías təə jiaty. ⁶⁶ Coo ja'a jäya'ayhajxy nägəxiä miədoyhajty, mänit hajxy tiägəy najuədi-aacpä. Mänit hajxy miänaañ:

—Pätiidä yə'ə pigäna'c tiunaamby coo hənajty təə yeegy.

Təyhajtä Dios hənajty piuhbeda'añ.

⁶⁷ Mänitä Zacarías ñəmejtsä ja'a Dioshəpřitu. Mänitä Zacarías jəmädiaacnajxy neby hənajty təə miəədmädia'agyijän ja'a Diösäm:

⁶⁸ Məj jaanč ja'a Dios;

paady jaduḥḥ təə quiäda'agy coo həjts xyajnähwä'ads xyajcuhwä'adsäänäm, həjts judíoshájtäm.

⁶⁹ Təə həjts ja'a yajnähwäatspä yajcuhwäatspä xyajnäguéjäm;

je'edsä məjcuḥdujt jaduḥḥ məə; ja'a David yhap yhoc je'e.

⁷⁰⁻⁷³ Jaduḥḥä Dios jecy miänaañ coo həjts xyajnähwä'ads xyajcuhwä'adsäänäm həjts nmädsiphájtäm.

Jaanä jaduḥḥ miänaambä coo xñäxuuds xpia'häy-owäänäm.

Yajtəjiadaamby jaduḥḥ nebiä Abrahamhajxy jecy miəədyajcuhdujquiän,

ja'a nhap ja'a ndeedyhajtämhajxy.

Ja'a Diosquəxyhajxy jaduḥḥ jəmädiaacnajx.

⁷⁴ Coo ja'a Dios hajxy jaduhñ xñäwáanäm maa ja'a nmäd-siphajtämhajxiän, paady hajxy nga'a tsähgóoyyänä. Hoyyá Dios hajxy nbanócxämät.

⁷⁵ Hawa'adstuum hajxy xyaghidáanäm cøjxta'axiøø.

⁷⁶ Huung, miích nnämaaby coo Diosmädia'agy-yajwa'xpä mwädita'añ.

⁷⁷ Myajwiingapxø'øwaamby ja'a Dios quiu'ughajxy neby hajxy jaduhñ ñähwa'ads quiuhwá'adsät.

Coo ja'a Dios ja'a piojpä quiädieey hajxy yajmøød-mädiá'agät,

mänit hajxy yajnähwa'ads yajcuhwa'adsójøät.

⁷⁸ Xñäxúu'tsäm ja'a Dios hajxy jaduhñ, paadiä yajnähwaatspä yajcuhwaatspä quiejxy.

⁷⁹ Xpiädáacäm hajxy hawa'adstuum, xmióoyyäm ja'a hoyhajt ja'a weenhajt hajxy, nømä Zacarías miänaañ.

⁸⁰ Hoorä, yee'c møjjøoyy ja'a Juan jaduhñ. Wiin-mahñdymejts jaduhñ. Najuøoyy jaduhñ mädyii hoy mädyii mäbaad. Miøødhajt ja'a Dioshespíritu jaduhñ. Coo miøjjøoyy, mänit tiägøoyy wädijpä hanidiuhmduum. Jim yhijty høxtä coonä tiägøoyy Diosmädia'agy-yajwa'xpä.

2

¹ Coo ja'a xøø jomøjt yhabaaty, mänitä gobiernä Augusto yhanehmy coo ja'a jäya'ayhajxy ween nøcxy nägøxiä ñiguiujaayii maa ja'a yhamdsoo cajpthajxiän, ja'a hajxy wiinduhmyhagajtpä. ² Ja'a Augusto jaduhñ hanehmdsohn; cahnä pøn hänajty jaduhñ yhane'emyñä. Ja'a Cirenio, je'e hänajty jim tuumb gobernador Siri-anaaxooty. ³ Mänitä jäya'ayhajxy nägøxiä jiaançh cudi-uuñ nebiä Augusto hänajty tøø yhane'emiän. ⁴⁻⁵ Jue'e ja'a José hänajty, ja'a David yhap yhoc hänajty je'e. Belén ja'a cajpt hänajty xiøhaty maa ja'a David hänajty tøø myiñ tøø

quia'ayän, jim Judeanaaxooty. Coö ja'a David hänajty jim tøø myiñ tøø quia'ay, paadiä Joséhaxty hänajty jim nøcxy ñiguiujaaya'añii mõödä María. Tøø hänajty tiödiägøøñä coö hajxy hänajty piøgaannä. Maaxhuungmøød ja'a María hänajty. Galileanaaxooty hajxy hänajty tøø chohñ-da'agy maa ja'a cajpt xiøhatiän Nazaret. ⁶ Coö hajxy jim miejch Belén, mänitä María miaaxhuungpaaty. ⁷ Ja'a quiobhuung jaduhñ miingahw. Mänitä María ñähbijty ñähmojch. Mänit quiugo'ogøøyy wajjøø'xøhñdyjooty. Hiç, cabä mejtstaact hajxy hänajty maa tøø ñäl'ägädä paady jim cajptooty. Paady hajxy jim ñäl'a nøcxøøyy tøjpa'c maa häna'c ja'a waj hajxy hänajty yajtäna'ayän.

⁸ Jim häna'c-hajxy hänajty näje'e mieegcueendähaty cajtpa'a. Coods hänajty je'e. ⁹ Mänitä Dios ja'a cujajpä cudøø'xpä yajcähxø'cy maa hajxy hänajty mieegcueendähatiän. Mänitä Diosmoonsä tu'ug ñäguehxtøø'xy maa wyiinduumhajxiän; jim hänajty tøø chooñ tsajpootyp. Mänit hajxy chähgøøyy. ¹⁰⁻¹¹ Mänit hajxy ñämaayyä:

—Ca'a hajxy mdsähgøø'y. Naamñä ja'a Cristo tøø myiñ tøø quia'ay jim Belén. Mijts jaduhñ xyajñäh-wa'ads xyajcuhwa'adsaamb. MWiindsøñhadaamby hajxy jaduhñ. Páadyhøch nhawáañäm nebiä jäya'ayhajxy nägøxiä xioondá'agät. ¹² Coö ja'a pigäna'c hajxy jaduhñ mbáadät nähbity nähmoch wajjøø'xøhñdyjooty, jaduhñ hajxy mnajuó'øwät coö hänajty jie'ejä.

¹³ Mänitä Diosmoonsähajxy nämay jiaac näguehxtøø'xy; haagä jim hajxy hänajty tøø chooñ tsajpootyp. Mänit hajxy miänaañ:

¹⁴ Møj jaanč ja'a Dios; tsajpootyp jaduhñ yhity.

Jootcujc ja'a jäya'ayhajxy yaa yhida'añ hädaa yaabä naaxwiin pønjaty ja'a Dios quiumaaby.

¹⁵ Mänitä Diosmoonsä hajxy wyiimbijnä, ñøcxnä hajxy tsajpootyp. Mänitä meegcueendähajpähajxy ñiñämaayyá:

—Jam hajxy híjxám Belén nebiä Diosmoonsä hajxy tøøxyhawáañäm.

¹⁶ Päyø'øguiä hajxy tiu'ubøjcy. Mänitä Jesucristo hajxy hoy jiaančh paady møødä María møødä José. Jiibiä Jesucristo hänajty quio'na'ay nähbity nähmoch wajjøø'xøhñdyooty. ¹⁷ Mänitä mädia'agy hajxy hoy yajwa'xy nebiaty hajxy hänajty tøø yhixy tøø miädoy ja'a Jesucristocøxpä. ¹⁸ Ja'a jäya'ayhajxy jaac mädoyhájtäbä, yagjuøøyy hajxy jaduñ. ¹⁹ Pero cabä María jaduñ yagjuøøyy. Tøø hänajty miøødmädia'agyii coo jaduñ jiada'añ yhabeta'añ. Jiiby quiopcooty miädiaactaacy. Caj pøñ yajmøødmädiaacy. ²⁰ Haa ja'a meegcueendähajpähajxy, mänit hajxy wyiimbijnä, ñøcxnä hajxy. Mänitä Dios ja'a Dioscujú'uyäp hajxy miooy coo hajxy tøø yhixy tøø miädoy nebiaty hajxy hänajty tøø miøødmädia'agyii.

²¹ Cuductujxøø ja'a Jesús hajxy yajcircuncidarhajtä. Mänit hajxy yajxøbejty Jesús nebiä María hänajty tøø ñäma'ayii coo hänajty quia'a huungmo'oyiinä. Ja'a Diosmoonsä tsajpootypä hänajty hoy tøø ñäma'ay.

²² Coo ja'a xøø hänajty tøø yhabejnä, mänit hajxy hoy chi'iy nebiä ley myiñän, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Mänitä Jesús hajxy jiiby chehñhådaacy Jerusalén jim møjtsajtøgooty. ²³ Jaduñ jiiby myiñ maa ja'a Diosmädia'aguiän: “Ja'a coobhuung ya'ayhäna'cpähajxy, Diostuung hajxy tiunaamby.” ²⁴ Mänitä paloma hajxy metsc yoxxy nebiä jiiby myiñän cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän.

²⁵ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay Jerusalén; Simeón hänajty xiøhaty. Hojiäya'ay hänajty je'e. Hoyyä Dios hänajty wyiingudsähgø'øy. Miøød ja'a Dioshespíritu hänajty je'e. ²⁶ Tøø hänajty miøødmädia'agyijäm ja'a

Dioshespíritu coo hánajty quia'a tsoj ho'oga'añ høxtä coonä ja'a Cristo hánajty tøø yhamdsoo hixy, ja'a Dios hánajty quixaambiä. ²⁷ Mänitä Simeón ñämaayyá ja'a Dioshespíritu coo jim ñócxät tsajtøgooty. Mänitä Jesús hoy jiiby piaady møødä tiajhajxy. Cahnä hajxy hánajty wyiimbityñä. ²⁸⁻²⁹ Mänitä Simeón ja'a Jesús chehndsooyy. Mänitä Simeón miänaañ:

Diosteedy, Dioscujú'uyäp, jootcújc-høch nhó'ogät, je'eguiøxpä coo tøø myajtøjiaty nébiøch hijty tøø xmiøød-mädia'aguiän.

³⁰ Hamdsóojøch tøø nhixy ja'a yajnáhwaatspä, ja'a yajcuh-waatspä,

³¹ ja'a miičh tøø mguéxiäbä hädaa yaabä naaxwiin.

³² Ja'a hajxy ca'a judíospä, yajwiingapxø'owáanäp ja'a hoguiapxy ja'a homiädia'agy hajxy.

Ja'a judíoshajxy, cumayáanäp hajxy je'e; møj jaančh hajxy piäda'aga'añii.

³³ Mänitä Jesús tiajhajxy yagjuøøyy coo yhuunghajxy hánajty jaduhñ tøø ñänóømäxä. ³⁴⁻³⁵ Mänit hajxy ñämaayyá:

—Weenä Dios ja'a hoyhajt ja'a weenhajt xmio'oy.

Mänitä María nidiuhñ ñämaayyá:

—Näje'e ja'a judíoshajxy yhida'añ tu'ugmädia'agy møød miičh mhuung. Piaadaamby ja'a hoyhajt ja'a weenhajt hajxy je'e. Pero nämay hajxy jaduhñ quia'a møødhida'añ tu'ugmädia'agy. Ñähwaambedaamby hajxy je'e. Tu'udägoyyaamb hajxy jaduhñ. Cähxø'øgaambä wyiinmahñdyhajxy jaduhñ neby hajxy tiajy miay.

³⁶⁻³⁷ Jiibiä yaamgto'oxy hánajty tu'ug tsajtøgooty; Ana hánajty xiøhaty. Fanuel ja'a tieedy hánajty tøø xiøhaty. Aser ja'a yhap ja'a tieedy jegyhajty xiøhaty. Juxtucjomøjt ja'a ñihyhap hánajty tøø miøødtsäna'ay. Mänitä ñihyhap yho'nä. Mänitäts hánajty tøø jiaac jugyhaty

mädaaxc-hii'xcumädaaxcjomøjt nidiuhm. Tøø hänajty miäjaanä. Ja'a Diosmädia'agy hänajty yajwa'xyp. Jiiby hänajty ñä'ägä tuñ tsajtøgooty. Xøømdsuhm ja'a Dios hänajty wyiingudsähgø'øy. Hayuu hänajty yhity tähoocjaty nebiä Diosmädia'agy jaduhñ maas hoy wyiinjuó'øwät. ³⁸ Coo ja'a Ana jaduhñ miädooyy nebiä Simeón ja'a Jesús ñänøømiän, mänitä Dios miooyy Dioscujú'uyäp. Mänitä mädia'agy tiägøøyy yajwa'xpä jim Jerusalén coo ja'a Cristo tøø quiäda'agy. Nägøxiä jäya'ayhajxy miädoyhajty, ja'a Cristo hajxy hänajty yhahijxypä.

³⁹ Coo ja'a Maríahajxy hänajty tøø quiudiuñ nebiä Diosley myiñän, mänit hajxy wyiimbijnä, yhädaacnä hajxy Nazaret jiiby Galileanaaxooty, maa hajxy hänajty tøø chooñän. ⁴⁰ Yee'c möjjøøyy ja'a Jesús jaduhñ. Wiinmahñdymejts jaduhñ. Dios jaduhñ mooyy ja'a hoyhajt ja'a weenhajt.

⁴¹ Wiingujomøjt ja'a judíos ja'a xøø hajxy hänajty yagjadyii jim Jerusalén mänaabä ja'a meeghuung hajxy hänajty yoxiän. ⁴² Coo ja'a Jesús majmetscjomøjt yaghabejty, mänitä Maríahajxy ñøcxy xøøhajpä Jerusalén møødä Jesús, nebiä cuhdujt hajxy hänajty miøødän. ⁴³ Coo ja'a xøø hänajty tøø miaañä, mänit hajxy wyiimbijnä. Pero ja'a Jesús, jim je'e miähmøøyy Jerusalén nidiuhm. Cabä tiajhajxy hänajty ñajuø'øy pø tøø miähmø'øy. ⁴⁴ Jaduhñ hajxy hänajty miäna'añ cooc tyijy hajxy hänajty jim piamänaqyii møødä miägu'ughajpähajxy. Tu'xøø ja'a Maríahajxy hänajty tøø tiu'uyo'oy, mänitä Jesús hajxy yhixpaaty coo hänajty jim quia'a pamänacy høxhaam. Mänit hajxy jia høxtaayy maa ja'a jiuuy ja'a miägu'ughajxiän. ⁴⁵ Coo hajxy quia'a paaty, mänit hajxy wyiimbijcumbä. Mänit hajxy ñøcxtägajch Jerusalén jadähooc.

⁴⁶ Jimä Jesús hajxy jiaančh paaty tsajtøgooty. Miädägøøgxøøbä hänajty jim tøø yhity. Jiiby hänajty

yhäna'ay maa ja'a ley-yajnahixøøbiädøjc-hajxiän, ja'a hajxy jiiby tsajtøgootypä. Jiibiä capxy mädia'agy hänajty miämädoona'ay. Cøxiä wiinä hänajty yajtøy. ⁴⁷ Jaduhñ hänajty yhadsoy nebiä jajpän, nebiä tøøbä quiapxtá'aguiäbän. Yagjuøøby hajxy hänajty, ja'a hajxy hänajty jiiby häñaabiä tsajtøgooty. ⁴⁸ Coö ja'a Jesús jaduhñ piaatä ja'a tiajhajxy, mänit hajxy yagjuøøyy. Mänitä tiaj miänaañ:

—Huong, tii højts jaduhñ coö tøø xyhäyoowhixy coö tøø mmähmø'øy. Jiiby højts miich nja wi'i yhöxta'ay.

⁴⁹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tiičh mijts coö xyhøxta'ay. Nej, cab hajxy mna-juø'øyä cooč tsipcøxp nduna'añ maačh nDeedy tiójcänä. Haa ca'a, Dióshøch jaduhñ nDeedyhajpiä.

⁵⁰ Pero cabä tiajhajxy wyiinjuøøyy tii jaduhñ coö tøø miäna'añ.

⁵¹ Mänitä Jesús jiaančh padu'ubøjnä, piahädaacy jiiby Nazaret. Hix, jiaac mähøjcäp ja'a tiaj miädia'agyhajxy hänajty. Y ja'a María, jiiby hänajty yajnøcxy yagjuø'øy quiopcooty nebiä yhuung hänajty tøø xyi'igy tøø miädi-a'agy jiiby tsajtøgooty. ⁵² Yee'c-habejt ja'a Jesús jaduhñ; jaac wiinmahñdymejts jaduhñ. Quiumaayy ja'a Dios jaduhñ møødä tsaan møødä cu'ug.

3

¹⁻² Coö ja'a Juan hänajty tøø miøjjøøñä, ja'a Zacarías yhuung, mänit miägapxä ja'a Diósäm. Mänit tiägøøyy wädijpä haniduhmduum. Majmocxjomøjt ja'a Tiberio hänajty tøø guiobiernähaty. Ja'a Poncio Pilato hänajty tuumb gobernador Judeanaaxooty. Ja'a Herodes hänajty tuumb gobernador Galileanaaxooty. Ja'a piuhyä'ay Felipe hänajty tuumb gobernador Itureanaaxooty møødä

Traconitenaaxooty. Ja'a Lisantias hānajt̃y tuumb gob-
ernador Abilinianaaxooty. Ja'a Anás hānajt̃y tuumb
teedywiindsóñ mōōdā Caifás. ³ Mānitā Juan ñōcxōōyy
maa ja'a Jordánmōjnōō māwiingonān. Jaduhñā tsaan-
gu'ug hānajt̃y yajwiingapxō'ōy coo hajxy ñābētāt, coo ja'a
yhaxōōgwiinmahñdy hajxy ñajtshixó'ōwāt, nebiā piojpā
quiādieey hajxy jaduhñ ñāhwā'adsāt. ⁴⁻⁵ Tōjiajt̃ jaduhñ
nebiā Isaías ja'a Diosquexypā jecy jiahyān:

Jimā jāya'ay tu'ug yaaxwādity hanidiuhmduum:

“Ñajtshixó'ōw ja'a mhaxōōgwiinmahñdy hajxy.

Jaduhñ ja'a mWiindsóñ hajxy hoy mhahíxāt;

jaduhñ hajxy hoy mwiingudsāhgó'ōwāt.

⁶ Nāgōxiā jāya'ayhajxy jaduhñ ñajuó'owa'añ neby hajxy
yajñāhwā'adsóōjāt ja'a Diósām.”

⁷ Coo ja'a tsaangu'ughajxy hānajt̃y yajnābeta'añíjām
ja'a Juángām, jaduhñ hajxy hānajt̃y ñāma'ayii:

—Haay mōjcu'u, caj mijts hoguiuhdujt̃ mnā'ägā mōōdā.

Paady hajxy jaduhñ mhuuc nābetaambā nebiā Dios hajxy
jaduhñ xquia'a yajcumādówāt, túhmāts. ⁸ Hoy hajxy
mwādítāt neby jaduhñ quiāhxó'ōgāt coo ja'a mhaxōōgwi-
inmahñdy hajxy hānajt̃y tōō mnajtshixōōñā. Y cab hajxy
jaduhñ mmāná'anāt: “Abrahámhōch nhaphajt̃ ndeedy-
hajt̃, páadyhōch ja'a Dios xquia'a yajcumādowa'añ.”
Mānitā Dios hajxy xyajnāhwā'adsāt coo ja'a mhaxōōgwi-
inmahñdy hajxy mnajtshixó'ōwāt; ca'a jie'eguiōxpā
coo Abraham hajxy mhaphajt̃y mdeedyhajt̃y. ⁹ Hoy ha-
jxy mwādítāt nebiā Dios hajxy jaduhñ xquia'a pādā'agāt
haxōōgtuum. Pōñ hoy ca'a wādijp, jaduhñ māwínāts je'e
nebiā quepychaa ca'a tōōmhajpān. Piuxaamby hajxy je'e;
mānit hajxy ño'oga'añ.

¹⁰ Mānitā tsaangu'ughajxy miānaañ:

—Neby hōjts ndúnāt coo hōjts hoy nwādítāt.

¹¹ Mānitā Juan yhadsooyy:

—Põn camiixy metsc mөөd, ween tu'ug ñälä mo'oy põn quiamiixy ca'a hijp. Jaaná jaduhñduhmbä, põn jөө'xypöcy mөөd, ween mio'oy põn mähdiöjc ca'a mөөd —nõmä Juan miänaañ.

¹² Näje'e ja'a yajñahuudiutpähajxy miejtspä näbejpä. Mänitä Juan hajxy ñämaayy:

—Wiindsõn, hõjtsäts, neby hõjts jaduhñ ndúnät.

¹³ Mänitä Juan yhadsooyy:

—Cab hajxy nä'ä tägø'øbä myagjuuñáxät.

¹⁴ Jaaná jaduhñä policíahajxy näje'e yajtøøbä. Mänitä Juan yhadsooyy:

—Cabä xädø'õñ põn mböjçät nä'ä nagoobä. Y caj põn mnähwaambédät nä'ä nagoobä. Mjootçädä'lagäp ja'a mmäjuhñdy hajxy.

¹⁵ Ja'a tsaangu'ughajxy, jaduhñ hajxy hänäjty wyi'i yajtøy wyi'i yajtø'xy pø Cristo je'e ja'a Juan. Paady hajxy hänäjty wyi'i yajtøy, coo ja'a Cristo hajxy hänäjty yhahixy. ¹⁶ Mänitä Juan yhadsooyy:

—Nøøháamhøch mijts chaа nyajñäbety. Pero xi-ichä jäya'ay tu'ug xjiaac pamiñ. Je'eds mijts mäböcy xmio'owaamb ja'a Dioshespíritu. Xyajñhwa'ads xyajcuhwa'adsaamb hajxy jaduhñ. Maas mөc cuhdujt jaaya'ay miөөdä quejeech hөөch. Cábøchä cuhdujt nnä'ägä mөөdä ni weeñtiä maa jaaya'aguixpän. ¹⁷ Põn ja'a haxøøgwiinmahñdy jaduhñ ca'a najtshixø'øwaamb, haxøøgtuum piäda'aga'añii. Cøjxta'axiøø jiiby chaäch-pøga'añ. Pero põnä homiädia'agy pawädijp, cøjxta'axiøø hajxy jim yhida'añ tsajpootyp.

¹⁸ Madiu'u ja'a Juan ja'a cu'ug hänäjty yajwiinxiic yajwiingapxø'øy ja'a Diosmädia'agy. Mөc hänäjty jiaanç tehñ miädia'agy. ¹⁹ Mänitä Juan ja'a Herodes hoy yhojy, ja'a hänäjty tuumbä gobernador. Paadiä Herodes yhojjä

coo yhamdsoo puhya'ay ja'a tio'oxiøjc hänajty miøødtsä-naaŷyä. Felipe ja'a piuhya'ay hänajty xiøhaty. Jiinä hänajty jiugyhatyñä. Herodías ja'a Felipe tio'oxiøjc hänajty xiøhaty. Madiu'u ja'a Herodes hänajty jiatcø'øŷ haxøøg.²⁰ Coo ja'a Herodes jaduħñ yhojjä, mäniťä Herodes ja'a Juan yajtsuumä. Hiħ, haxøøgwiinmahñdy ja'a Herodes hänajty miøød.

²¹ Coo ja'a Juan hänajty quia'a tsumyiinä, jimä cu'ug hänajty yajnäbety. Mäniťä Jesús miejch näbejpä. Juan hänajty je'e yajnäbetaamb. Jimä Jesús hänajty Dyiospa'ya'axy, mäniťä tsajpootyp yhawaach. ²² Mäniťä Dioshespíritu ja'a Jesús ñägädaacy nebiä paloman. Mäniť hoy yhäñaaxiøpy ja'a Jesús ja'a quiuhduum. Mäniťä Dios jim quiapxy tsajpootyp:

—NHuunghájpìøch miich. Njaanč tehñ chójpiøch miich. Jootcujc-høch jaduħñ nniĵiäwø'øŷii maa miichcøxpän.

²³ Hii'xmajcjomøjt ja'a Jesús hänajty miøødä mänaabä tiägø'øŷän yajnähixøøbiä. Ja'a cu'ug jaduħñ mänaan cooc tyijy ja'a Jesús ja'a José hänajty tieedyhaty. Ja'a José yhap tieedyhajxy, jaduħñä xiøøhajxy ñibianøcxä: Elí ja'a José tieedy xiøhajty. ²⁴ Ja'a Elí tieedy, Matat je'e xiøhajty. Ja'a Matat tieedy, Leví je'e xiøhajty. Ja'a Leví tieedy, Melqui je'e xiøhajty. Ja'a Melqui tieedy, Jana je'e xiøhajty. Ja'a Jana tieedy, José je'e xiøhajty. ²⁵ Ja'a José tieedy, Matatías je'e xiøhajty. Ja'a Matatías tieedy, Amós je'e xiøhajty. Ja'a Amós tieedy, Nahúm je'e xiøhajty. Ja'a Nahúm tieedy, Esli je'e xiøhajty. Ja'a Esli tieedy, Nagai je'e xiøhajty. ²⁶ Ja'a Nagai tieedy, Maat je'e xiøhajty. Ja'a Maat tieedy, Matatías je'e xiøhajty. Ja'a Matatías tieedy, Semei je'e xiøhajty. Ja'a Semei tieedy, Josec je'e xiøhajty. Ja'a Josec tieedy, Judá je'e xiøhajty. ²⁷ Ja'a Judá tieedy, Joanán je'e xiøhajty. Ja'a Joanán tieedy, Resa je'e xiøhajty.

Ja'a Resa tieedy, Zorobabel je'e xiøhajty. Ja'a Zorobabel tieedy, Salatiel je'e xiøhajty. Ja'a Salatiel tieedy, Neri je'e xiøhajty. ²⁸ Ja'a Neri tieedy, Melqui je'e xiøhajty. Ja'a Melqui tieedy, Adi je'e xiøhajty. Ja'a Adi tieedy, Cosam je'e xiøhajty. Ja'a Cosam tieedy, Elmodam je'e xiøhajty. Ja'a Elmodam tieedy, Er je'e xiøhajty. ²⁹ Ja'a Er tieedy, Josué je'e xiøhajty. Ja'a Josué tieedy, Eliezer je'e xiøhajty. Ja'a Eliezer tieedy, Jorim je'e xiøhajty. Ja'a Jorim tieedy, Matat je'e xiøhajty. ³⁰ Ja'a Matat tieedy, Leví je'e xiøhajty. Ja'a Leví tieedy, Simeón je'e xiøhajty. Ja'a Simeón tieedy, Judá je'e xiøhajty. Ja'a Judá tieedy, José je'e xiøhajty. Ja'a José tieedy, Jonam je'e xiøhajty. Ja'a Jonam tieedy, Eliaquim je'e xiøhajty. ³¹ Ja'a Eliaquim tieedy, Melea je'e xiøhajty. Ja'a Melea tieedy, Mena je'e xiøhajty. Ja'a Mena tieedy, Matata je'e xiøhajty. Ja'a Matata tieedy, Natán je'e xiøhajty. ³² Ja'a Natán tieedy, David je'e xiøhajty. Ja'a David tieedy, Isaí je'e xiøhajty. Ja'a Isaí tieedy, Obed je'e xiøhajty. Ja'a Obed tieedy, Booz je'e xiøhajty. Ja'a Booz tieedy, Sala je'e xiøhajty. Ja'a Sala tieedy, Naasón je'e xiøhajty. ³³ Ja'a Naasón tieedy, Aminadab je'e xiøhajty. Ja'a Aminadab tieedy, Admin je'e xiøhajty. Ja'a Admin tieedy, Esrom je'e xiøhajty. Ja'a Esrom tieedy, Fares je'e xiøhajty. Ja'a Fares tieedy, Judá je'e xiøhajty. ³⁴ Ja'a Judá tieedy, Jacob je'e xiøhajty. Ja'a Jacob tieedy, Isaac je'e xiøhajty. Ja'a Isaac tieedy, Abraham je'e xiøhajty. Ja'a Abra'am tieedy, Taré je'e xiøhajty. Ja'a Taré tieedy, Nacor je'e xiøhajty. ³⁵ Ja'a Nacor tieedy, Serug je'e xiøhajty. Ja'a Serug tieedy, Ragau je'e xiøhajty. Ja'a Ragau tieedy, Peleg je'e xiøhajty. Ja'a Peleg tieedy, Heber je'e xiøhajty. Ja'a Heber tieedy, Sala je'e xiøhajty. ³⁶ Ja'a Sala tieedy, Cainán je'e xiøhajty. Ja'a Cainán tieedy, Arfaxad je'e xiøhajty. Ja'a Arfaxad tieedy, Sem je'e xiøhajty. Ja'a Sem tieedy, Noé je'e xiøhajty. Ja'a Noé tieedy, Lamec je'e

xiøhajty. ³⁷ Ja'a Lamec tieedy, Matusalén je'e xiøhajty. Ja'a Matusalén tieedy, Enoc je'e xiøhajty. Ja'a Enoc tieedy, Jared je'e xiøhajty. Ja'a Jared tieedy, Mahalaleel je'e xiøhajty. Ja'a Mahalaleel tieedy, Cainán je'e xiøhajty. ³⁸ Ja'a Cainán tieedy, Enós je'e xiøhajty. Ja'a Enós tieedy, Set je'e xiøhajty. Ja'a Set tieedy, Adán je'e xiøhajty. Ja'a Adán, Dios jaduñ cunuu'x pädaac.

4

¹ Jimä Jesús hänajty maa ja'a Jordánmøjnøøjän. Miøødä Jesús ja'a Dioshespíritu hänajty. Mänitä Jesús wioonøcxä hanidiuhmduum ja'a Dioshespíritu. ²⁻³ Jim jaduñ yhiyty juxychägui'xxøø. Hayuu hänajty ñ'ägä hity. Jimä Jesús hänajty jia jøjcapxø'øwa'añii ja'a møjcu'ugóngäm coog tyijy cu tiu'udägooyy. Mänitä Jesús yuu piaatä. Mänitä Jesús ñämaayyä ja'a møjcu'ugóngäm:

—Pø tøy miičh ja'a Dios xyHuunghaty, yajwa'añguiøj yø'ø tsaä nebiä tsajcaaguiän —ja jøjcapxø'øwaanä ja'a Jesús jaduñ, paady jaduñ ñämaayyä.

⁴ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Jaduñä Diosmädia'agy miäna'añ: “Ca'a quiaaguiä ja'a jäya'ayhajxy miäjgyhädät hädaa yaabä naaxwiin; møødä Diosmädia'agy hajxy miäjgyhädät.”

⁵ Mänitä møjcu'ugong ja'a Jesús wioonøcxy maa ja'a tuñ jaančh tehñ quiøxpän. Mänitä Jesús tu'habaquiä yajnäheebøoyyä ja'a naax ja'a cajpt cøxiä hädaa yaabä naaxwiin. ⁶⁻⁷ Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Høøch nje'e yø'øduñ cøxiä mäduhñtiä jii quiähxø'øgy. Yajxon yø'ø cajpt jaduñ. Møj jaančh ja'a jäya'ayhajxy, ja'a hajxy xiiby tsänaabiä. Høøch jaduñ cøxiä tøø xquiøxy cø'ødägø'øy. Nmøødhøch ja'a cuhdujt jaduñ coočh hopiønä nyajcø'ødägø'øwät. Y coočh miičh

jaduh_h xwyiingudsähgó'owät, mänítöch miičh ngøxy mó'owät.

⁸ Mänitä Jesús yhadsooy:

—Jaduh_hä Diosmädia'agy miäna'añ: “Mwiingud-sähgó'owäp ja'a Dios; je'eduh_h mWiindsønähädäp. Cab jaduh_h wiingpä mwiindsønähädät.”

⁹ Mänitä mõjcu'ugong ja'a Jesús wioonøcxy jim Jerusalén-cajptooty. Mänit miøødwiimbejty mõjtsajtøjcuhduum. Mänitä mõjcu'ugong miänaañ:

—Pø tøy miičh ja'a Dios xyHuunghaty, cuhdøpxna_x jii by naaxwiin. ¹⁰ Caj miičh nej mjädät. Jaduh_h jii by myiñ maa ja'a Diosmädia'aguiän:

Dios hane'emaamb ja'a mioonsähajxy tsajpootypä coo miičh xcwieendähädät.

¹¹ Xcheh_hhidaamb miičh hajxy jaduh_h nej miičh tsajpooty jaduh_h mga'a cuhnébät.

¹² Mänitä Jesús yhadsooy:

—Jaduh_hä Diosmädia'agy miänaambä: “Cabä Dios mjøjcapxó'owät, ja'a mWiindsønähajpiä.”

¹³ Coo ja'a mõjcu'ugong miädia'agy hänajty quia'a jøjtägø'owáanäxä, mänit ñähgueecnä. ¹⁴ Mänitä Jesús yhädaactägajch Galileanaaxooty. Diosmäjaa hänajty miøød. Mänitä mädia'agy wiädijty ja'a Jesúsøxpä wiinduhmyhagajpt. ¹⁵ Cajpt-cajpt ja'a Jesús hänajty wiädity yajñähixøøbiä tsajtøgooty. Mänitä Jesús quiumaayyä ja'a jäya'ayhajxy nägøxiä.

¹⁶ Mänitä Jesús miehch Nazaret maa hänajty tøø miuutsc-hatiän. Coo ja'a poo'xxiøø yhabaaty, mänit tiägøøyy tsajtøgooty. Jaduh_h hänajty ñä'ägä cuhdujthaty ja'a poo'xxiøøjooty. Mänit ñämaayyä coo ja'a Diosmädia'agy quiápxät. Coo tiänaayyø'cy majiäya'awyiinduum, ¹⁷ mänitä libro miooyyä, ja'a Isaías hänajty jegyhajty

tøø jíaayäbä, ja'a Diosquexypä. Mänitä libro quiejtøøyy. Mänit tiägøøyy capxpä:

¹⁸ Ja'a Dioshespíritøch nmøød.

Je'ečh tøø xpiäda'agy coočhä häyoobäya'ayhajxy nhawáanät coo hajxy yaghoyø'øwa'añii.

Jadúhnhøch tøø xwyiinguexy coočhä jäya'ayhajxy nhawáanät nebiä piojpä quiädieey hajxy ñähwa'ads quiuhwá'adsät,

nebiä Diosmädia'agy hajxy pedyii quiudiúnät.

¹⁹ Tøø jaduhñ yhabaady coo ja'a Dios ja'a mayhajt jaduhñ tiuna'añ møj may.

²⁰ Mänitä Jesús ja'a libro yhabädiñä. Mänitä tsajtøjy-ohbiä jaduhñ miooyy. Mänitä Jesús yhäñaaguiädaacy. Wyi'i wyiinhee'ppejpy ja'a cu'ug ja'a Jesús hajxy hänajty.

²¹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøø ja'a Diosmädia'agy tiøjiaty nébiøch tøø ngapxiän.

²² Mänitä cu'ughajxy yagjuøøyy coo ja'a Jesús hänajty hoy tøø quiapxy. Hoy ja'a Jesús hajxy hänajty ñänømy:

—Maa yø'ø capxy yø'ø mädia'aguiäda'a tøø yhuug habøjpä. Haa ca'a, ja'a José yhuung yø'øduhñ, cabä —nøm hajxy hänajty miäna'añ.

²³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Jadúhnhøch mijtsäda'a xñäma'awa'añ: “Huuc yajcähxø'øg ja'a hijxtahñd yaa maa ja'a mhamdsoo cajptän nej miich jim tøø mhuuc yajcähxø'pän jim Capernaum.”

²⁴ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Pero høøch jaduhñ mänaamb, ja'a Diosquexypähajxy, cabä miädia'agyhajxy miäbøgáanäxä maa yhamdsoo cajpthajxiän. Tehm tiøyhajt jaduhñ. ²⁵⁻²⁶ Coo ja'a Elías hänajty jegyhajty wiädity Diosmädia'agy-yajwa'xpä yaa Israelpä-naaxooty, tægøøjomøjtä cupc caj ñäl'ägädä tuuyy. Chaadsä yuuxøø jiaančh tehñ jiajtä. Mänitä Dios

ja'a Elías quiejxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Sarepta, jim Sidón mäwiingón. Jimä Elías ja'a yaamgto'oxy hoy tu'ug piuhbety. Pero ja'a yaamgto'oxyhajxy yaabä, cab hajxy yajnäguejxä, hoy hajxy hänajty jia nämayyä. ²⁷ Jaanä jaduñduhmbä, jii haxøøgpa'ammøødpähajxy hänajty nämay yaa Israelpä-naaxooty mänaa ja'a Eliseo hänajty yaa wiäditiän Diosmädia'agy-yajwa'xpä. Pero cabä pia'amhajxy jaduñ yajnax yajmäayyaxä. Jagooyyä Naamán pia'am nidiuhm ñajxy miaayy, y jäguem hänajty chäna'ay jim Sirianaaxooty, ca'a yaajä.

²⁸ Coo ja'a jäya'ayhajxy jaduñ miädooyy nebiä Jesús miänaañän, ja'a hajxy hänajty jiiby tsajtøgootypä, cøjx hajxy jiootma'ady. ²⁹ Mänitä Jesús hajxy ñädänaayyø'cy. Mänitä Jesús hajxy jim yajnøcxy tunguhduum jim cajtpa'a. Jimä Jesús hajxy hänajty quiuhjuipnaxa'añ. ³⁰ Pero cabä Jesús hajxy nej ñä'a tuuñ. Jahuhyä je'e yajyohñajxy majiäya'ayhagujc. Mänit jim wyiimbijnä.

³¹ Mänitä Jesús ñøcxy Capernaum, jim Galileanaaxooty. Coo ja'a poo'xxiø yhabaaty, mänitä Jesús ja'a cu'ug tiägøoyy yajñähixøöbiä tsajtøgooty. ³² Jaduñnä Jesús hänajty yajñähixø'øy nebiä capxta'agypiän, paadiä cu'ughajxy hänajty yagjuø'øy.

³³ Jiibiä jäya'ay hänajty tu'ug ja'a møjcu'uba'am-møødpä. Mänit møc yaaxy:

³⁴ —Ween højts nhity. Tii jaduñ mhøxtaaby maa højtsän. Nej, xyajcuhdägoyyaamb højtsä. Nhíxyhöch miich. Jesús mxøhaty. Nazaret mdsooñ. Nnajuøöbiöch jaduñ coo miichä Dios xyHuunghaty.

³⁵ Mänitä Jesús ja'a møjcu'u yhojy:

—Hamón, jua'ads jim maa yø'ø craajän.

Mänitä mähdiøjc quiädaayy naaxwiin maa ja'a jäya'ay wyiinduumhajxiän. Mänitä møjcu'u piädsøømy. Cabä

mähdiøjc nej jiajnä. ³⁶ Mänitä jäya'ayhajxy nägøxiä chähgøøyy. Mänit hajxy ñiñämaayyä:

—Høxtahm̄ds jaduh̄n quiapxy miädia'agy. Cuhdujt-møødäda'a yø'øduh̄n maa ja'a møjcu'uhajxiän. Jaančh pädsøømb hajxy jaduh̄n coo hajxy ñäma'ayii coo hajxy piädsø̄mät.

³⁷ Mänitä mädia'agy tiägøøyy wädiipä ja'a Jesúscoxpä jim wiinduhmyhagajpt.

³⁸ Mänitä Jesús piädsøømy tsajtøgooty. Mänit ñøcxy maa ja'a Simón tiøjc-hajxiän. Jiibiä Simón miø'ødhoc hänajty pia'amgo'na'ay tomiøød. Mänitä Jesús hajxy miänuu'xtaacy coo ja'a toy ween yajtøjtsäxä. ³⁹ Mänitä Jesús ja'a pa'amjäya'ay wyiinguwoodsøøyy. Mänit miänaañ coo ja'a toy ween ñähwa'ačhii. Mänitiä ja'a toy jiaančh tøjtsnä. Mänitä pa'amjäya'ay piädø'cy. Mänit tiägøøyy mayhajt-tuumbä maa ja'a Jesúsahajxiän.

⁴⁰ Coo chuujøøyy, mänitä pa'amjäya'ayhajxy may wiomejtsä maa ja'a Jesúsän. Madiu'u ja'a pa'am hajxy hänajty miøødä. Mänitä Jesús nägøxiä quiø'onähgajpy tu'ugjaty-tu'ugjaty. Jaduh̄nä pia'amhajxy ñähwaats quiuhwaatsä. ⁴¹ Nämaj hajxy hänajty miøjcu'uba'am-møødä. Coo ja'a møjcu'uhajxy piädsøømy, mänit hajxy yhayaaxy:

—Dios miičh xyHuunghajp.

Mänitä Jesús ja'a møjcu'u yhojy. Cab hajxy ñä'ägä yajcapxä. Hix̄, ñajuøøby hajxy hänajty coo ja'a Jesús jie'ejä ja'a Cristo, ja'a Dios tøø quiéxiäbä.

⁴² Coo jiojøøyy, mänitä Jesús ñøcxy cajtpa'a hanid-iuhm̄duum. Jimä cu'ug ja'a Jesús hajxy hänajty yhøx-ta'ay. Coo hajxy piaaty, mänit hajxy jia yajmähmø'øwaañ.

⁴³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Páadyhøch ja'a Dios yaa tøø xquiexy hädaa yaabä naaxwiin cooçh wiinduhmyhagajpt nwädität, cooçh nya-jwiingapxø'øwät coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'ø-gaanä. Paady, cábøch yaa nmähmø'øwa'añ.

⁴⁴ Jaduhñä Jesús hänajty wiädity yajnähixøøbiä jim Galileanaaxooty. Wiinduhmyçhajtøjc hänajty wiädity.

5

¹ Mänitä Jesús hänajty jim tiäna'ay Genesaretmejypi-a'a. Mänitä jäya'ayhajxy may miejch Diosmädia'agymiä-doobä. Nø'øçhpän ja'a jäya'ayhajxy hänajty tiäna'ay maa ja'a Jesúsän. Cabä hawa'adspä hänajty maa. ² Mänitä Jesús barco yhiyxyc metsc jim mejypia'a. Yajwa'adsä barco hänajty. Jimä cubarcohajxy hänajty quiuhjuijptsaabuijy mäwiingón. ³ Mänitä Jesús ja'a barco tu'ug yajpejty ja'a Simón jie'e. Mänitä Jesús ja'a Simón ñämaayy coo barco weenä yajmäwiingónät wiinduum. Jimä Simón ja'a Zebedeo yhuunghajxy hänajty miøødä nämetscä. Jacobo hänajty tu'ug xiøhaty. Tu'ug hänajty xiøhajpä Juan. Mänitä Jesús yhäñaaguiädaacy barcojooty. Mänitä cu'ughajxy tiägøøyyä yajwiingapxøøyyäbä. ⁴ Coo ja'a Jesús jaduhñ quiapxpädøøyy, mänitä Simón ñämaayyä:

—Yajmøjyo'oy ja'a mbarco ja ween comduum. Jiibiä mguhjuijptsaa hajxy mbädá'agät.

⁵ Mänitä Simón yhadsooyy:

—Wiindsón, tu'tsuhm højts tøø nja cuhjuipy. Cab højts tii tøø nnä'ägädä mach. Pero cooçh miich jaduhñ tøø xñäma'ay, nøcxyhøch nhuuc jaac juipy.

⁶ Coo hajxy jaduhñ jiaançh cudiuuñ, mänitä hacx hajxy may miajch, høxtä tsøømgøø'tsä ja'a cuhjuijptsaa jaduhñ. ⁷ Mänitä miägu'ughajpä hajxy miøjyeemy, ja'a hajxy hänajty wiingbarcojootypä, coo hajxy min

piuhbedyii. Mänitā barco hajxy metsc yaghujch. Ja ween-jaty hajxy quia'a mäguinā. ⁸⁻¹⁰ Mänit hajxy yagjuøøyy coo hacx hajxy may miajch. Mänit hajxy ñajuøøyy coo ja'a Jesús ja'a hijxtahnd jaduhn yajcähxø'cy hoy-yagjuøøñä. Mänitā Simón Pedro ja'a Jesús wyiinjiicādaacy. Mänit miānaañ:

—Wiindsón, cábøch miičh hawiinmats xmiøødhídät. Cábøch hoguiuhdujt nmøødä.

Mänitā Jesús ja'a Simón ñämaayy:

—Ca'a mdsähgø'øy. Wiingtuung mbanøcxáanpäp. Myajwiingapxø'øwaambiä cu'ug ja'a Diosmädia'agy.

¹¹ Mänitā barco hajxy yajmøjyohbiejty mejypia'a. Mänitā Jesús hajxy piadu'ubøjcy. Ñähgueecy hajxy jaduhn cøxiä.

¹² Mänitā Jesús wiingcajpt miejch. Jimä jäya'ay hānajty tu'ug haxøøgpu'udsmøød. Coo ja'a Jesús yhijxä, mänit wyiinjiicādaacä. Mänit ñämaayyä:

—Wiindsón, miičh nnämaaby, høøčh nbu'uds yajt-sócäc.

¹³ Mänitā Jesús ja'a mähdiøjc ñähdoon. Mänitā Jesús miānaañ:

—Tøø jaduhn mdso'ogy.

Tuunä ja'a Jesús jaduhn ñä'ä mänaañ, mänitiä ja'a mähdiøjc choocy. ¹⁴ Mänitā Jesús miānaañ:

—Caj pøn mhawáañät coo tøø mdso'ogy. Nøcx tu'u-da'aquiä maa ja'a teediän. Jimä xädø'øn mguyoxø'øwät nebiä Moisés jecy yhanehmian. Paadiä xädø'øn mguy-oxø'øwät, jaduhnä hijxtahnd myajcähxø'øgät coo tøø mdso'ogy.

¹⁵ Mänitā mädia'agy hajxy yajwädipty jäguembaady cooc ja'a Jesús ja'a hijxtahnd tøø yajcähxø'øgy. Mänitā jäya'ayhajxy maas may jiaac hamugøøyy maa ja'a Jesúsän. Ja'a Jesús miädia'agy hajxy hānajty yhamädoowhidāanpäp.

Møødä pia'amhajxy hānajty yajnaxānāxä. ¹⁶ Coö ja'a jāya'ayhajxy hānajty wyi'i yhamugø'øy maa ja'a Jesúsän, paadiä Jesús hanidiuhmduum ñøcxy Diospa'yaaxpä.

¹⁷ Wiinghooä Jesús ja'a cu'ug hānajty yajwiingapxø'øy. Jaanč teh̄m yhujs ja'a tøjc hānajty. Jiibiä fariseoshajxy hānajty yhäña'ay møødä ley-yajnähihixøøbiähajxy. Wi-induhmyhagajpt hajxy hānajty choon Galileanaaxooty møødä Judeanaaxooty møødä Jerusalén. Miøødä Jesús ja'a Diosmäjaa hānajty nebiä pa'am jaduh̄n yajnāxät.

¹⁸ Mānitä cø'ømucyipiä tecymiucyipiä tu'ug quiøømiejtsä tsaajiooty. Jiiby hajxy jia yajtøjtägø'øwaañ maa ja'a Jesús hānajty miädia'aguiän. ¹⁹ Pero jaanč teh̄m yhujs ja'a tægø'øwøødiaact hānajty. Mānit hajxy ñiñamaayyā coö hajxy jim̄ yaghawa'adsa'añ tøjnähgøxp. Mānit pa'amjäya'ay hajxy quiuhdøøñajxy tøjcuhduum maa ja'a Jesús hānajty pia'tāna'ayän. ²⁰ Coö ja'a Jesús ñajuøøyy coö ja'a miädia'agy hānajty miäbøgānāxä, mānitä cø'ømucyipiä tecymiucyipiä ñāmaayyā:

—Mägu'ughajpä, miich nnāmaaby coö ja'a mbojpä mgädieey tøø xñähwa'ačh tøø xquiuhwa'ačh.

²¹ Mānitä fariseoshajxy quiopcooty tiägøøyy mädiaac-taacpä møødä ley-yajnähihixøøbiä: “Tii yø'ø craa jaduh̄n coö miäna'añ. Capxtägooby yø'øduh̄n. Jagooyyā Dios ja'a cuhdujt jaduh̄n miøødä coö ja'a pojpä cädieey miée'xät.”

²² Mānitä Jesús ñajuøøyy nebiaty hajxy hānajty miädi-aacta'agy quiopcooty. Mānit miänaañ:

—Tii hajxy jaduh̄n coö mmädiaacta'agy mgopcooty.

²³ Nej, maas páquiøch yø'ø mähdiøjc nnämä'awädä: “Tøøch miich mbojpä mgädieey nmämee'xy”, tögä maas páquiøch jaduh̄n nnämä'awädä “Tānaayyø'øg, yo'oyø'øg.” ²⁴ Mhuug híxäp hajxy nébiøch hädaa mähdiøjc nyajmøcpøga'añ. Jaduh̄n hajxy mnajuó'øwät coöchä cuhdujt jaduh̄n nmøødä hädaa yaabä naaxwiin

coočhä pojpä cädieey jaduñ nmée'xät, hөөч ja'a Diosqueypä.

Mänitä mähdiojc ñämaayä:

—Tänaayyø'og; widsø'og yø'ø mdsaay; nøcxnä maa ja'a mdøjcän.

²⁵ Mänitiä ja'a mähdiojc jaduñ tiänaayyø'cy maa ja'a wyiinduumhajxiän. Mänitä tsaay wyidsø'cy maa hänajty tøø quio'na'ayän. Mänit ñøcxnä maa ja'a tiøjcän. Mänitä Dios Dioscujú'uyäp miooyy. ²⁶ Mänit hajxy nägøxiä jiaanč tehñ yagjuøoyy. Jaanč tehñ chähgøoyy hajxy jaduñ. Mänitä Dios Dioscujú'uyäp hajxy miooyy. Mänit hajxy miänaañ:

—Tøødsä hoy-yagjuøøñäbä hajxy nhíxäm jäda'a.

²⁷ Mänitä Jesús wyiimbijnä. Mänitä jäya'ay tu'ug yhi-jxy, ja'a Levíhajpä. Jimä Leví hänajty yhäña'ay maa hajxy hänajty yajñähjuudiu'udiän. Je'e ja'a Leví hänajty tiuñghajpy. Mänitä Jesús ja'a Leví ñämaayy:

—Hөөч pamíñäc.

²⁸ Mänitä Leví tiänaayyø'cy, pianøcxy ja'a Jesús. Cøjx jaduñ ñähgue'egy mäduhñtiä hänajty miøødä.

²⁹ Mänitä Leví ja'a xøø yagjajtä maa ja'a tiøjcän ja'a Jesúscøxpä. Jiibiä yajñähjuudiutpähajxy hänajty nämay miägaabiä møødä wiinghäna'c-hajxy. ³⁰ Jiibiä fariseoshajxy hänajty miägaabiä møødä ley-yajñähixøøbiähajxy. Mänitä Jesús jiamiøødhajxy ñämaayyä ja'a fariseoshajxy:

—Tii yø'ø yajñähjuudiutpä hajxy coo mmøødcay coo mmøødhu'ugy. Haa ca'a, jue'e yø'ø hajxy, pojpäya'ay cädiejiäya'ayhajxy jaduñ.

³¹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Pøn møc, cab hajxy yajtsooyø'oy. Pøn pa'ammøød, je'eds hajxy yajtsooyøøby. ³² Jaduñ mäwíñäts hөөч ja'a pojpäya'ay cädiejiäya'ay nyajñähwa'ač nyajcuhwa'ač. Pero mijts jaduñ mänaamb cooc tyijy pojpä cädieey

hajxy mga'a mөөдä. Páadyhöch mijts waamb nga'a nä-ma'ay.

³³ Mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

—Ja'a Juan jiamiөөdhajxy, naxy hajxy yhity hayuu; naxiä Dios hajxy pia'ya'axy. Jaduhñä fariseos jiamiөөdhajxy naxy quiudiuumbä. Pero miich mjamiөөdhajxy, nä'ä caaby nä'ä huucp hajxy je'e. Cab hajxy yhity hayuu. Cab jaduhñ yhooyä.

³⁴ Mänitä Jesús miänaañ:

—Coo ja'a pөc hu'ug maa jiadyii, cabä woybä wich-pähajxy hayuu wyiimbity. Jaduhñ mäwínäts hööch nebiä jamiөөдän ja'a pөgaambä. Páadyhöch njamiөөdhajxy hayuu quia'a hity. ³⁵ Habaadaaññap jaduhñ coöch yaa ndsoonaañnä. Mänitөch njamiөөdhajxy yhida'añ hayuu mäböcypä.

³⁶ Mänitä Jesús jadähooc wyiingapxөөguiumbä:

—Cabä tucwit pөñ yhagөyө'өy jemьwyithaam. Cөөд-säp ja'a jemьwyit jaduhñ; cab jaduhñ ñibiaada'añii mөөдä tucwit. ³⁷ Jaanä jaduhñduhmbä, cabä jemьvyino pөñ quiudemө'өy ja'a tucwajhacxujiooty. Cөөдsäp ja'a tucwajhacxuy jaduhñ; höxyógäp ja'a vino jaduhñ. Haagä tägöyyäp ja'a tucwajhacxuy jaduhñ mөөдä vino. ³⁸ Pero jiibiä jemьvyino hajxy quiudemө'өy ja'a jemьwajhacxujiooty. Cab jaduhñ tii mia'ady, ni ja'a jemьvyino, ni ja'a jemьwajhacxuy. ³⁹ Cabä jemьvyino pөñ hoyhuucnä jiäwө'өy coo ja'a vino hänäjty tөө yhu'ugy ja'a tehñ jiecypä. “Maas hoyhuucnä ja'a jecьvyino” —nөmä jäya'ayhajxy miäna'añ.

6

¹ Mänitxөө ja'a Jesús hajxy hänäjty wiädity trigoni'ibyquijc. Poo'xxiөөjiooty hänäjty je'e. Mänitä jiamiөөд ja'a trigo hajxy tiөjy. Mänit hajxy ñähxajtstuuty.

Mänit hajxy jioø'xy. ² Mänitä fariseoshajxy näje'e miänaaņ:

—Cabä cuhdujt jaduħņ myiņ coo hajxy jaduħņ mdúnät ja'a poo'xxioøjooty.

³ Mänitä Jesús miänaaņ:

—Nej, cahnä ja'a Diosmädia'agy hajxy mgapxiä nebiä David tiuuņ coo hänajty yäho'ogyii mөөдä jiamioødhajxy.

⁴ Mänit hajxy jiiby tiägөөyy tsajtөгooty. Mänitä tsajcaagy hajxy quiaaay ja'a teedyhajxy hänajty tөө quiuy-oxó'oyäbä. Cabä David ja'a cuhdujt hajxy hänajty mioødä coo hajxy jaduħņ quiáyät. Jagooyä teedy ja'a cuhdujt hajxy hänajty mioødä coo hajxy quiáyät. ⁵ Hөөч ja'a Diosquexypä, jadúħņhөch hөөчpä, nmөөdhөch ja'a cuhdujt jaduħmbä hөxtä maa ja'a poo'xxioøbaadiän —nөmä Jesús miänaaņ.

⁶ Jatu'ugpä poo'xxioøjootypä ja'a Jesús tiägөөyy tsajtөгooty. Mänit tiägөөyy yajwiingapxөөbiä. Jiibiä mähdiojc hänajty tu'ug hadu'ugcө'ödө'ods ja'a yhahooyhaampiä. ⁷ Jiibiä fariseoshajxy hänajty tiäna'ay mөөдä ley-yajnähixөөbiähajxy. Jiibiä Jesús hajxy hänajty wyi'i yheeby. Yhijxmajchp ja'a Jesús hajxy hänajty pө yajnaxaambiä pa'am ja'a poo'xxioøjooty. Yhөxtabiä fariseos ja'a wiinmahňdy hajxy hänajty nebiä Jesús hajxy yajtsumóøjät coo ja'a pa'amjäya'ay hänajty yajmөcпөgyii ja'a poo'xxioøjooty. ⁸ Ja'a Jesús, ñajuөөby hänajty je'e nebiä fariseoshajxy hänajty tiajy miay. Mänitä Jesús ja'a mähdiojc ñämaayy ja'a hadu'ugcө'ödө'odspä:

—Tänaayyө'og, miņ huuc täna'aw cujc.

Mänit jiaanč tänaayyө'cy. ⁹ Mänitä Jesús ñämaayy ja'a fariseoshajxy:

—Mijts nmäyajtөөby, nej, yejpiä Dios ja'a cuhdujt jaduħņ coo hajxy hoy ndúuñämät ja'a poo'xxioøjootiä, tögä yejpiä cuhdujt coo hajxy haxөөg ndúuñämät ja'a

poo'xxiøøjootiä. Jaanä jaduhnduhmbä, nej, yejpiä Dios ja'a cuhdujt coo ja'a jäya'ay hajxy nyajnáhwáatsámät ja'a poo'xxiøøjootiä, tögä yejpiä cuhdujt coo jäya'ay hajxy nyajcuhdägóoyyämät ja'a poo'xxiøøjootiä.

¹⁰ Mänitä Jesús ja'a jäya'ay wyiinhee'ppejty nägøxiä. Mänitä Jesús ja'a mähdiojc ñämaayy:

—Xajtøw yø'ø mgø'ø.

Mänitä quiø'ø jiaančh xajtøoyy. Mänitä quiø'ø hoy jiajnä. ¹¹ Mänitä fariseoshajxy jiootma'ty hoyhoy. Mänit hajxy quiojyquiapxyhajty nebiä Jesús hajxy tiuna'añ.

¹² Cujaboomgumaaxc ja'a Jesús ñøcxy tunguhduum. Tu'tsuhmä Tieedy pia'yaaxy. ¹³ Coo jioböoyy, mänitä jiamiøødhajxy miøjyaaxy. Mänitä nämajmetspähajxy wyiimbiiwä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy yajwá'xät. ¹⁴ Jaduhndsä nämajmetspähajxy hänajty xiøhaty: Simón, ja'a Jesús hänajty tøø yajxøbétiäbä Pedro, møødä piuhya'ay Andrés, møødä Jacobo, møødä Juan, møødä Felipe, møødä Bartolomé, ¹⁵ møødä Mateo, møødä Tomás, møødä Jacobo, ja'a Alfeo yhuung, møødä Simón ja'a celote, ¹⁶ møødä Judas, ja'a Jacobo yhuung, møødä Judas Iscariote; je'le ja'a Jesús hänajty yajcø'ødägø'øwaamb ho'cøøc maa ja'a fariseoshajxiän.

¹⁷ Mänitä Jesús hajxy miänajnä tunguhduum. Mänit hajxy hoy ñaaxoguiädaacnä. Jimä Jesús jiamiøødhajxy hänajty nämay. Jimä jäya'ayhajxy hänajty may tøø miech. Ja'a Jesús miädia'agy hajxy hänajty yhamädoowhidáanäp. Yajnaxáanäxäp ja'a pia'amhajxy hänajty. Jäguembaady hajxy hänajty tøø choon Judeanaaxooty, møødä Jerusalén, møødä mejypia'a jim Tiro møød jim Sidón. ¹⁸ Ja'a jäya'ayhajxy hänajty møjcu'uba'am-møødpä, yajnájxäxä ja'a pia'amhajxy je'ebä. ¹⁹ Nägøxiä ja'a Jesús hajxy hänajty ñähdona'añ. Mänitä pia'amhajxy yajnájxäxä ja'a Jesús miäjaahaam.

²⁰ Mänitä Jesús wyiinhee'ppejty ja'a jiamiøødhajxy. Mänit miänaañ:

—Jootcujc mijts mhity, mijts häyooädøjc. Paady hajxy jootcujc mhity coo hajxy jim mnøcxa'añ maa ja'a Diosän.

²¹ 'Jootcujc mijts mhity, mijts yajmaajajpä. Paady hajxy jootcujc mhity coo ja'a Dios hajxy cøxiä wiinä xmio'owa'añ.

'Jootcujc mijts mhity, mijts jøøbiä xuu'tspä. Paady hajxy jootcujc mhity coo hajxy mxi'ig mxoonda'aga'añ.

²² 'Jootcujc mijts mhity, hoy mijts jäya'ay xjia mähanhaty ja'a høøhcøxpä, hoy mijts jäya'ay xquia'a ja tsoy xquia'a ja mee'xy, hoy mijts xjia nänømy, hoy mijts xjia pexy. ²³ Mxi'ig mxoonda'agäp hajxy jaduhñ. Mbaadaambiä hoyhajt ja'a weenhajt hajxy jim tsajpootyp. Jaduhñ hajxy jiajpä yhabejpä, ja'a Diosmädia'agy hajxy jecy tøø yajwá'xiäbä.

²⁴ Pero mijts mäyøøjäya'ayhajxy, ja'a tsaächpä hajxy mbaadaamby. Cab hajxy mxoonda'agaannä neby hajxy hijty mxoonda'aguiän.

²⁵ 'Hoy mijts tii hamaay mga'a ja juø'øy, myajmaaji-adaamby hajxy jaduhñ.

'Hoy mijts mja xi'igy mja xoonäda'agy, pero mnä'ägädä jø'øw mnä'ägädä xuudsaaamb hajxy.

²⁶ 'Tsipcøxpä tsaächpä hajxy mbaada'añ, hoyyä cu'ug hajxy xjia cumay. Jaduhnä jäya'ayhajxy hijty yajcumay ja'a hajxy hijty jegyhajty nä'ä wädijpä hønndaacpä. Nä'ä mänaamb hajxy hijty jaduhñ cooc tyijy ja'a Diosmädi-a'agy hajxy yajwa'xy.

²⁷ 'Huuc mädown hajxy, mdsógäp hajxy pøn jaduhñ xmiädsiphajp hädaa yaabä naaxwiin; mmée'xäp hajxy pøn jaduhñ xmiähahajp. ²⁸ Mmänuu'xtá'agäp ja'a Dios hajxy coo ja'a Dios ween mio'oy ja'a hoyhajt ja'a weenhajt pønjaty mijts jaduhñ xyhäyoowhijxp, pønjaty mijts

jaduh_ñ haxøøg xñänøømb. ²⁹ Coo pøn xyhatejxó'øgät tu'nax, mmøjcøogumbäp jadu'nax; ween jadu_ñ jadu'nax xjiaac teh_ñ yhatejxø'øgy. Coo pøn mjocxwit xpiójcät, mänitä mgamiixy mjaac teh_ñ mió'owät. ³⁰ Coo pøn tii jadu_ñ xmiäyujwá'anät, mmó'owäp jadu_ñ. Y coo pøn tii xpiójcät, cab je'e mmäyujwaan_dägájt_nät. ³¹ Jaduh_ñds mijts wiinghäna'c mnäxúudsät nej mijts hänäjty mya-jnäxuudsa'añän.

³² 'Coo ja'a mmägu'ughajpähajtiä hajxy mmøødnijiootpaadøøjät, cab hajxy tii mbáadät; jadu_ñdsä pojpäya'ay cädieejiäya'ayhajxy ñiçhójcäbä. ³³ Coo hajxy jagooyyä mmøødniñäxuudsøøjät pøn_jaty jadu_ñ xñäxuu'tsp, cab hajxy tii mbáadät; jadu_ñdsä pojpäya'ay cädieejiäya'ayhajxy ñiñäxúu'tsäbä. ³⁴ Coo jagooyyä xädø'øñ hajxy myaghanúu'xät pøn jadu_ñ mnajuøøby xmioodiägatsaamb pedyii, cab hajxy tii mbáadät; jadu_ñdsä pojpäya'ay cädieejiäya'ay xädø'øñ hajxy yajnimiähanúu'xäbä. Ñajuøøby hajxy jadu_ñ coo hajxy pedyii mioodiägatsa'añii. ³⁵ Mdsógäp hajxy pøn jadu_ñ xmiädsiphajp. Mnäxúudsäp hajxy jadu_ñ. Coo pøn xädø'øñ xmiäyujwá'anät, mnä'ä mó'owäp jadu_ñ. Mänitä hoyhajt ja'a weenhajt hajxy mbáadät may. Mänitä Dios hajxy xyhuunghádät jim tsajpootyp. Hi_x, Dios, ñäxuu'chp ja'a jäya'ayhajxy høxtä ja'a jäya'ayhajxy ja'a Dioscujúuyäp hajxy quia'a yejpiä, møød ja'a hojioot hajxy ca'a møødpä. ³⁶ Mmøødhádäp ja'a hojioot hajxy jadu_ñ nebiä nDeedy hojioot miøødhájtäm.

³⁷ 'Cabä wiinghäna'c hajxy mnähójät coo ja'a Dios hajxy xyajcumädówät. Pero mmämée'xäp hajxy jadu_ñ; mänitä Dios hajxy jadu_ñ xmiämée'xpät. ³⁸ Mäduhñtiä wiinghäna'c hajxy mmo'oy, nä'ä tægø'øbä hajxy mbaattägatsa'añ. ³⁹ Jaduh_ñhöch mijts nyajmäbáadät nebiä wiindspän. Coo ja'a wiindspähajxy ñiwyitswädityii, tsipcøxp

hajxy jiu^tca'ay. Paady mijts jadu^hn m^ga'a wädítät nebiä wiindspän. ⁴⁰ Cabä capxtaacpäna'c-hajxy jiaty jaty nebiä wyiindsøn^hhajxy jiatiän. Coö hajxy nägø'ø nädecypäiä quiapxtá'agät, mänit hajxy jadu^hn ñajtspaadó'owät.

⁴¹⁻⁴² 'Coo ja'a mmägu'ughajpä weeñtiä quiädiéeyät, y coö miich hánajty maas hanaxiä tøø mgädieey, cabä mmägu'ughajpä hawiinmats waamb mnä'ägädä nämá'awät. Coö miich hánajty tøø mnähwa'ačh, mänitä mmägu'ughajpä hawiinmats mwiingapx mjøc^{ap}xó'owät.

⁴³ 'Mädyii quepychaa pa'ag nä'ägädä tømbejp, ni mänaa ja'a tiøøm quia'a xunä. Jaanä jadu^hn^{duh}m^{bä}, mädyii quepychaa xunä nä'ägädä tømbejp, ni mänaa ja'a tiøøm quia'a pa'agø'øy. Tøyhajt jadu^hn. ⁴⁴ Mnajuøøby hajxy jadu^hn mädyii quepychaa hoy tøm^hajp. Ja'a hapy, cab jadu^hn tiøøm^haty nebiä piidsän. Y ja'a wäd-sats, cab jadu^hn tiøøm^haty nebiä tsaatypän. ⁴⁵ Jadu^hn mäwíinädsä hojiäya'ay ja'a howyiinmahñdy miøødä. Hoy jadu^hn wiädity. Pero ja'a ca'awiindøjiäya'ayhajxy, cabä howyiinmahñdy hajxy miøødä. Haxøøgwiinmahñdy hajxy miäwädijpy. Haxøøg hajxy jadu^hn ñä'ägädä capxy ñä'ägädä mädia'agy.

⁴⁶ 'Wiindsøn^hhøch mijts xwyi'li ñäma'ay; pero cab hajxy jadu^hn mgudiuna'añ nébiøch mijts nja hane'emiän.

⁴⁷ Pón^hhøch nmädia'agy xmiädóowäp, pón^hhøch nmädia'agy xmiäbójcäp, jadu^hn mäwíinäts je'e ⁴⁸ nebiä jäya'ay tiøjcojjiän. Cøøc jadu^hn tiajøøyy. Tsaawiing jadu^hn miuu'tsø'cy. Coö ja'a nøøgom^{dä}goy quiädaacy, coö ja'a tøjc jadu^hn ñøønähgoom^{be}jty, cab jadu^hn piädø'cy, je'eguiøxpä coö hánajty cøøc miuu'tsø'øguiä. ⁴⁹ Pero pón^hhøch nmädia'agy jadu^hn xquia'a mäbójcäp, jadu^hn mäwíinäts je'e nebiä jäya'ay tiøjc cøøc quia'a muu'tsø'quiän. Coö ja'a tøjc ñøønähgoom^{be}jty, pädø'c jadu^hn; cøjx jadu^hn quiäday.

7

¹ Coo ja'a Jesús miädiaacpäðøøyy, mänit quiajptägøøyy Capernaum. ² Jimä soldadowiindsón hänajty tu'ug. Roma hänajty chooñ. Tøø ja'a mioonsä hänajty tu'ug pi-a'ambety. Jaduhñ hänajty jiäwø'øy nebiä yhamdsoo puhya'ayän. Nä'ägädä ho'ogáannäp hänajty je'e. ³ Coo ja'a soldadowiindsón miädoyhajty coo ja'a Jesús ja'a pa'amjäya'ay hänajty yajmøcpøcy, mänitä majtøjc näje'e quiejxy maa ja'a Jesúsän. Judíos hajxy je'e. ⁴ Mänitä Jesús hajxy hoy miänuu'xta'agy coo ja'a pa'amjäya'ay ween nøcxxy yajmøcpøcy. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Ja'a soldadowiindsón, hojiäya'ay je'e. Hahixøøby jaduhñ coo mbuhbédat. ⁵ Xchójcäm hajxy jaduhñ. Tøø højts ndsajtøjc xyajcójjäm.

⁶⁻⁷ Mänitä Jesús ja'a majtøjc miøødtu'ubøjcy. Ja ween hajxy hänajty quia'a coody maa ja'a soldadowiindsón tiøjcän, mänitä soldadowiindsón ja'a Jesús capxy yajnäguejxy:

—Wiindsón, jaduhyyä mmäná'anät cooçh nmoonsä miøcpøgät. Cábøch cuhdujt nmøødä nej miiçh cuhdujt mmøødän; paady jaduhñ caj yhawiinmatsä coo mdägø'øwät maäch ndøgootiän. Páadyhöch miiçh hamdsoo tøø nga'a mägapxy. ⁸ Hix, hané'emyhöch nhity; y cooçh nsoldado howiaambä nhané'emät móødhøch nmoonsä, xquiudiúunäbøch nmädia'agy hajxy —nømä soldadowiindsón ja'a Jesús quiapxyñäguejxy.

⁹ Jaançh tehñ yagjuøøyy ja'a Jesús jaduhñ coo jaduhñ ñämaayyä. Mänitä cu'ug wyiinhee'ppejty. Mänit miänaañ:

—Cábøch nmägunaaxhajxy jaduhñ miäbøcy nej yø'ø craa miäbøquiän, y jäguem chooñ.

¹⁰ Ja'a majtøjc hänajty tøø quiexyíjábä maa ja'a Jesúsän, mänit hajxy wyiimbijnä. Coo hajxy mietstägajch

maa ja'a soldadowiindsón tiøjcän, tøø ja'a soldadowiindsón mioonsä hänajty miøcpøjnä.

¹¹ Mänitä Jesúshajxy ñøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Naín møødä miägu'ughajpähajxy. Nämayyä jäya'ayahajxy hänajty pianøcxy. ¹² Jim hajxy hänajty miäwiingoñ cajtpa'a, mänitä ho'ogyjiäya'ay hajxy hoy jiojcubaadø'øy. Cabäsantä hänajty nøcxy ñaaxtägø'øy. Tu'ughuung hänajty je'e. Yaamgt'o'oxy ja'a tiaj je'ebä. Majiäya'ay hänajty panøcxp. ¹³ Coø ja'a Jesús ja'a yaamgt'o'oxy yhiixy, mänit ñäxuu'ch. Mänit ñämaayy:

—Ca'a mjø'øy ca'a mxuüch.

¹⁴ Mänitä Jesús miänaañ coø hajxy yhuuc yaghahíxät. Mänitä cøøbiädøjc-hajxy tiänaaxiojpy. Mänitä Jesús ja'a ho'ogyjiäya'aguiajä hoy ñähdoñ. Mänitä ho'ogyjiäya'ay ñämaayy:

—Jexy, pädø'øg.

¹⁵ Mänitä craa yhäñaayyø'cy. Mänit quiapxø'cy. Mänitä tiaj miødhajnä. ¹⁶ Mänitä jäya'ayahajxy nägøxiä jiaanč tehñ yagjuøøyy. Mänitä Dios hajxy ñämaayy:

—Dioscujú'uyäp.

Mänit hajxy ñiñämaayyä:

—Diosquexy yø'ø craa. Møj jaanč yø'øduhñ. Paadiä Dios tøø quiexy, piuhbedaamby ja'a quiu'ug jaduhñ, ja'a hajxy hädaa yaabä naaxwiimbä.

¹⁷ Mänitä mädia'agy tiägøøyy wädijpä jim Judeanaax-ooty coø ja'a Jesús ja'a ho'ogyjiäya'ay tøø yagjujypio'cy. Wiinduhmyhagajpt ja'a mädia'agy jaduhñ wiädijty.

¹⁸ Ja'a Juan, tøø je'e hänajty chumyii. Coø ja'a miägu'ughajpähajxy miädoyhajty nebiatiä Jesús hänajty tiuñ, mänitä Juan hoy yhawáanäxä. ¹⁹⁻²⁰ Mänitä Juan ja'a miägu'ughajpä metsc miøjyaaxy. Mänit hajxy quiejxä maa ja'a Jesúsän. Coø hajxy jim miejch, mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

—Juan mäyajnäbejpä højts tøø xquiexy coo højts miich nmäyajtówät pøn miich. Nej, miich ja'a Dios hijty jaduhñ xquiexaambä, tögä wiinghäna'c je'ejä.

²¹ Jimä Jesús ja'a pa'amjäya'ay hänajty yajmøcpøcy. Madiu'u ja'a pa'am hajxy hänajty miøødä møødä møjcu'u. Møødä wiindspähajxy hänajty nämay yaghijxø'øgyii.

²² Mänitä Jesús yhadsooy:

—Nøcxä Juan hajxy hawaanä nebiaty hajxy yaa mhixy mmädoy. Hijxø'p ja wiindspähajxy, yo'oyø'p ja'a tecymi-a'adpähajxy, nähwaatsp ja'a haxøøgpa'ammøødpähajxy, mädoowø'p ja'a cuhnatpähajxy, jujypiøjp ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy, yajwiingapxøøyyäp ja'a häyoobäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy. ²³ Pønjätyhöch nmädia'agy xmiäbøjcäp tehngajnä, jootcuyc hajxy jaduhñ ñijiäwø'øyii —nømä Jesús miänaañ.

²⁴ Coo ja'a Juan miägu'ughajpähajxy wyiimbijnä, mänitä Jesús miänaañ:

—Coo hajxy tøø mhoy pactuum, Juan miädia'agy hajxy hänajty mmädowáanäp, túhmäts. Cabä tsajcapy pojy'xpä hajxy hoy mhixy. Caj pues, paady hajxy jim tøø mhoy coo ja'a Juan ja'a miädia'agy hajxy hänajty mmädowaanä. ²⁵ Diosquexy je'e, paady hajxy hoy tøø mmädoowä, hoyyä howyit je'e quia'a ja møødä nebiä mäyøøjäya'ayhajxy miøødän. ²⁶ Tøyhajt jaduhñ coo ja'a Juan ja'a Diosmädia'agy yajwa'xy. Maas may ja'a Dios ja'a Juan cuhdujt tøø mio'oy quejee ja'a jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy jecy yajwá'xäbä. ²⁷ Ja'a jäya'ay ja'a Diosmädia'agy jecy nägápxäbä, Juan je'e. Jaduhñä Dios jecy miänaañ coo ja'a quiuguexy hänajty jayøjp quiexa'añ coo ja'a cu'ug ween yajwiinxiic yajwiingapxø'øy coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'ówät. Høxháamhöch hijty ngäda'aga'añ. Jayøjpa Juan quiejxä; høxháamhöch njaančh cădaacy. ²⁸ Ni pøn jaduhñ jäda'ahaty quia'a

mäbaady hädaa yaabä naaxwiin nebiä Juan mäyajnäbejpä ja'a cuhdujt miøødän. Tøyhajt jaduhñ. Pero cooçh hänajty tøø nho'nä, cooçh hänajty tøø nnøcxtägach maaçh nhuuc tsohmän, pønjaty ja'a Diosmädia'agy hänajty mäbøgaamb ja'a høøçhcøxpä, maas may ja'a cuhdujt hajxy hänajty miøødhada'añ quejee ja'a Juan jäda'ahaty miøødän, hoyyä møjcuhdujt hajxy hänajty quia'a ja møødä.

²⁹ Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy møødä yajnähuudiuutpädøjc-hajxy, mänitä Dios hajxy quiapxpaaty coo yhooyä, je'eguiøxpä coo hajxy hänajty tøø yajnäbetyii ja'a Juárez. ³⁰ Pero ja'a fariseoshajxy møødä ley-yajnähixøøbiähajxy, cab hajxy hänajty tøø yajnäbetyii ja'a Juárez. Paadiä Dios hajxy quia'a jøjpøgøøyy. Cabä jioot hajxy hänajty chocy coo hajxy yajnähwa'adsøøjät ja'a Diósäm. ³¹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Nhuuc yajmäbáadyhöch ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä. ³² Cab hajxy tii yhojiäwø'owa'añ. Jaduhñ mäwíinäts hajxy je'e nebiä pigäna'c-hajxy wiinhecpän. Coo hajxy naxy miech häyø'pä tøjpa'c, mänitä miäbigäna'c hajxy ñäma'ay: “Tøø højts nja xu'uxy, pero cab hajxy tøø mhech. Tøø højts hojiøøñä nja høy, pero cab hajxy tøø mjø'øy.” ³³ Hoorä, coo ja'a Juan mäyajnäbejpä miejch, cabä tsajcaagy hänajty quiaya'añ, ni ja'a vino hänajty quia'a hu'uga'añ. Y mijts jaduhñ mänaamb coo quiuhmäñø'øy. ³⁴ Y cooçh nnamejtspä, høøçh ja'a Diosquexypä, mänitøch ndägøøyy caabiä huucpä. Jaduhñch mijts xñänøømbä cooçh nwi'i quiaya'añ, cooçh nwi'i yhu'uga'añ, cooçhä pojpäya'ay cädieejäya'ay nmägu'ughaty møødä yajnähuudiuutpädøjc. ³⁵ Pønjaty ja'a Dios jaançh jahmiejtsp, yajcähxø'py hajxy jaduhñ coo ja'a Dioswiinmahñdy hajxy miøødä.

³⁶ Mänitä fariseo ja'a Jesús tu'ug hoy wioy caabiä.

Simón hánajty xiøhaty. Mänit hajxy yhäñaaguiädaacy caabiä maa ja'a Simón tiøjcän. ³⁷ Mänitä to'oxiøjc tu'ug miejch cuhhiñbä. Haxøøgcuhdujt hánajty miøød. Tøø hánajty miädoyhaty coo ja'a Jesús jiiby tøø miech maa ja'a Simón tiøjcän. Perfume quionmejts alabastrofrascooty. ³⁸ Mänit tiägøøyy jøøbiä. Mänitä Jesús tiecypijy wyiinnøøhaam. Mänit tiecymieexy quiuhwaayhaam. Mänit tiecychu'xy. Mänit tiecyñähjahxy perfumehaam. ³⁹ Mänitä Simón tiägøøyy tajpä maabiä: “Coo ja'a Jesús häxøpy quiunajuøhñdiä, tøø häxøpy ñajuø'øyy coo yø'ø to'oxiøjc quiuhhiñä.” ⁴⁰ Mänitä Jesús ja'a Simón ñämaayy:

—Simón, tsøg mädiäacäm.

Mänitä Simón yhadsooyy:

—Wiindsøñ, tsøc.

⁴¹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Jimä jäya'ay hijty tu'ug miänuu'xyhadyii jäya'ay metscä. Tu'jäya'ay hánajty miänuu'xyhaty mägooxmägo'x denarios. Jatu'ug, juxychägui'xmajc. ⁴² Cab hajxy hánajty tii miøødä nebiä ñuu'xy hajxy yajnähwá'adsät. Mänit hajxy ñämaayyä: “Weends yhity.” Hoorä, pønäda'a maas mädsögäp.

⁴³ Mänitä Simón yhadsooyy:

—Jue'eda'a, ja'a craa ja'a ñuu'xy maas may hijty miøødpä.

Mänitä Jesús miänaañ:

—Je'e pues.

⁴⁴ Mänitä Jesús ja'a to'oxiøjc miøjhee'py. Mänitä Simón ñämaayy:

—Cooch yaa ndägøøyy maa miiçh mdøgootiän, cábøch miiçh nøø tøø xmiø'oy cooch ndecypijät. Jaduhñ hajxy naxy nguuhdujthájtäm. Pero yø'ø to'oxiøjc, wyiinnøøháamhøch ndecy tøø xpiujjä, quiuhwaayháamhøch ndecy tøø xmieexä. ⁴⁵ Cáboch miiçh tøø xchu'xy,

pero yø'ø to'oxiøjc, tehngájnøch ndecy xwyi'i chu'xä. ⁴⁶ Cábøch miich ja'a nguhwaay tøø xyhoonä. Jaduhñ ha-jxy naxy nguhdujthájtäm. Pero yø'ø to'oxiøjc, perfumeháamhøch ndecy tøø xyhoonä. ⁴⁷ Xjiaančh tehñ chójpøch yø'øduhñ; paadiä piojpä quiädieey yajnáhwáatsäxä, hoy hijty may jia møødä. Pero pønä pojpä cädieey hijty ca'a jaty møød, cábøch jaduhñ xjiaty wiingudsähgø'øy.

⁴⁸ Mänitä Jesús ja'a to'oxiøjc ñämaayy:

—Tøøch miich ja'a mbojpä mgädieey nyajnáhwáatsäm.

⁴⁹ Ja'a hajxy hánajty jiiby pahäñaabiä, mänit hajxy tiägøøyy niñamáayyäbä:

—Maa ja'a cuhdujtäda'a tøø yhuuc paatpä coo ja'a pojpä cädieey yajnáhwa'ačh.

⁵⁰ Mänitä Jesús ja'a to'oxiøjc ñämáaguumbä:

—Coočh nmädia'agy tøø xmiäbøjcä, páadyhøch ja'a mbojpä mgädieey tøø nyajnáhwa'ačh. Nøcxnä jootcujc.

8

¹ Mänitä Jesúshajxy tiägøøyy wädijpä wiinduhmyhagajpt møødä jiamiøødhajxy ja'a nämajmetspä. Diosmädia'agy-yajwa'xpä hajxy hánajty wiädity. Jaduhñä Jesús hánajty miäna'añ cooc ja'a Dios ja'a miäjaa hánajty yajcähxø'øgaanä. ² Quipxiä to'oxiøjc-hajxy hánajty nämay piawädijpä, ja'a Jesús hánajty tøø yajpa'amnáxiäbä, møød ja'a møjcu'u hajxy hánajty tøø yajnáhwa'ačhíijäbä. Paadiä Jesús hajxy hánajty piawädity, mioobiä Jesús hajxy hánajty tijaty je'e hánajty miäjyghajpy. María ja'a to'oxiøjc hánajty tu'ug xiøhaty ja'a Magdalatsohmä. Juxtujc ja'a møjcu'u hánajty tøø yajnáhwa'ačhii. ³ Jatu'ug hánajty xiøhaty Juana, ja'a Cuza tio'oxiøjc. Ja'a Cuza hánajty copc-hajp maa ja'a Herodes hánajty yhane'emiän. Møødä Susana hánajty piawädijpä.

⁴ Mänitä Jesús jäya'ay may ñänøcxä. Mayhagajpt hajxy hänajty chooñ. Coö hajxy hänajty may tøø yhamugø'øy, mänitä Jesús tiägøøyy yajwiingapxøøbiä yajmäbaadyhaam:

⁵ —Mänitä jäya'ay tu'ug tiu'ubøjcy niippä. Coö ja'a tøømd tiägøøyy wøjpä, näje'e ja'a tøømd quiahy tu'haam. Mänitä muuxyhajxy hoy yajpädø'øgy. Mäduhñtiä ja'a muuxyhajxy quia'a yajpädø'cy, je'edsä jäya'ay jiaac yajtehñ. ⁶ Näje'e ja'a tøømd quiahy tsaanähgøxp. Ja mujx je'eduhñ, pero tøøts. Hix, weeñtiä ja'a naax jim tsaanähgøxp. ⁷ Näje'e ja'a tøømd quiahy haptiooty. Ja mujx je'eduhñ. Ja yee'c, pero caj ñälä tøømbejty. Hix, ja'a hapy je'e xaam. ⁸ Näje'e ja'a tøømd quiahy maa ja'a hoñaaxän. May je'e tiøømhajty høxtä mägo'xhaam.

Mänitä Jesús møc miänaañ:

—Pøñ hädaa wiinjuøøby, wéenhøch hädaa nmädia'agy xmiäbøjcä.

⁹ Mänitä Jesús miäyajtøøwä neby jaduhñ miädia'agytiägø'øy. Ja'a miägu'ughajpähajxy jaduhñ yajtøøw. ¹⁰ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Chøjpiä Dios jioot jaduhñ coö mijts mwiinjuø'øwät nebiä miäjaa yajcähxø'øga'añ. Pero ja'a häna'c-hajxy jaac yaabä, cabä Diosmädia'agy hajxy tiu'joottsocy. Hoyyä mädia'agy hajxy jia mädooy, pero cab hajxy wyiinjuø'øy tii jaduhñ jia mädiaacy.

¹¹ Jaduhñds miädia'agytiägø'øy nébiøch hajxy tøø nya-jwiingapxø'øyän. Jaduhñdsä tøømd miäbaady nebiä Diosmädia'aguiän. ¹² Ja'a tøømd cáhwäbä tu'haam, jaduhñ miäbaady nebiä jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy jia mädooyän. Coö ja'a møjcu'u miech, mänit hajxy wyiinhøøñii neby hajxy jaduhñ quia'a mäbögät, nebiä piojpä quiädieeyhajxy jaduhñ quia'a nähwá'adsät. ¹³ Y ja'a tøømd cáhwäbä tsaanähgøxp, jaduhñds

je'e miäbaatpä neby hajxy jia mädooyän. Tu'habaquiä hajxy jaduñ xioonda'agy. Pero cab hajxy hamuumdu'joot pianøcxy. Coø hajxy cøxpänejpiä tiuñii, mäniit hajxy ñajtshixøñä. ¹⁴ Y ja'a tømmd cáhwäbä haptiooty, jaduñds je'e miäbaatpä neby hajxy jia mädooyän. Pero cabä yhamdsoo cuhdujt hajxy ñajtshixø'owa'añ møødä miäyøøhajt. Cabä Diosmädia'agy hajxy hoy quiudiuna'añ. ¹⁵ Y ja'a tømmd cáhwäbä hoñaaxooty, jaduñ miäbaady nebiä Diosmädia'agy hajxy hamuumdu'joot mæbøjpan. Jaançh tehñ yhoy hajxy jaduñ quiuidiñ.

¹⁶ 'Coo jäya'ay jøøn hajxy quiuhno'ogø'øy, cøxp hajxy yujcoñ neby hajxy quiudøø'xóøjät, ja'a hajxy tøjtägøøbiä. Cabä pøn jøøn quiuhjupy, ni maabejtpa'c hajxy quia'a päda'agy. ¹⁷ Jaduñ mäwíinäts mijts ja'a nmädiá'agyhøch hajxy xwyiinjuø'owaanä, ja'a tsipjátypøch jaduñ tøø nyajwiingapxó'øyäbä.

¹⁸ 'Huuc wiinjuø'ow hajxy hoy. Pøn'høch nmädi-a'agy tøø xmiäbøjca, njaac yajnahixø'owáambøch je'e. Pøn'høch nmädi'a'agy tøø xquia'a mæbøjca, cábøch tii nyajnahixø'owaanä. Høxtä jahdiägoyyaamby hajxy je'e mädyii tyijy ja'a tøø wyiinjuø'øy.

¹⁹ Mäniitä Jesús ñämejtsä ja'a tiaj møødä piuhya'ayhajxy. Cab hajxy hoy tiehñ wyiingumedsoøyy, je'eguiøxpä coø ja'a jäya'ayhajxy hånajty ñämayyä jiiby tøgooty maa ja'a Jesús hånajtiän. ²⁰ Mäniitä Jesús ñämaayyä:

—Ximä mdajhajxy tøghaguuy møødä mbuhya'ayhajxy. Miiçh hajxy xjia wi'i miøødmädi'agaamb.

²¹ Mäniitä Jesús miänaañ:

—Pønä Diosmädia'agy jaduñ mæbøjp, pøn jaduñ cudiumb, je'eçh ndajhajpy, je'eçh nbuhya'ayhajpy.

²² Miäwiinghoocpä ja'a Jesúshajxy tiägøøyy barcojooty møødä miägu'ughajpähajxy. Mäniitä Jesús miänaañ:

—Jam hajxy jim mejyhawiimb.

Mänit hajxy jiaančh tu'ubøjcy. ²³ Nøcxnä hajxy hänajty jaduhñ, mänitä Jesús miaaho'cy. Mänitä poj møc piädø'cy. Mänitä nøø quiubøjøøyy barcojooty. Hújtsnäp ja'a barco hänajty. ²⁴ Mänitä Jesús hajxy hoy yuxy. Mänit hajxy ñämaayy:

—Wiindsón, Wiindsón, pädø'øg, quinaambä barco cham.

Mänitä Jesús piädø'cy. Mänitä poj yhojy mөөдä nøø. Mänitä poj yuungøøyy. Moñdiucy jaduhñ jiajnä. ²⁵ Mänitä Jesús ja'a miägu'ughajpähajxy ñämaayy:

—Tii hajxy coo mwi'li chähgø'øy. Nej, cab hajxy mna-juø'øyä cooch mijts homiänaajä ngüeendähada'añ.

Jaančh tehñ yagjuøøyy hajxy jaduhñ. Mänit hajxy hamiñ haxøpy ñiñämaayyä:

—Pønäda'a yø'øduhñ coo ja'a miädia'agy miäbójcäxä ja'a poj mөөдä nøø.

²⁶ Mänit hajxy miejyhawiimpädsøømnä jim maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Gadara, jim jaduhñ mejyhawiimpä maa ja'a Galileanaaxootiän. ²⁷ Coo ja'a Jesús biarcopädsøømy, mänitä jäya'ay tu'ug miejch Jesús wyiinduun, ja'a jim cajptooty tsänaabiä. Tøø hänajty jiegø'øy mänaa ja'a mähdiøjc møjcu'u hänajty tøø ñämečhiijän. Cabä wit hänajty miøødhajnä, ni quia'a häña'ay hänajty tøogooty. Jim hänajty yhity maa ja'a cabäsantän. ²⁸ Coo ja'a Jesús yhijxy, mänit wyiinjiicädaacy. Mänitä møjcu'uhajxy yaaxy:

—Jesús, tii højts xwia'ana'añ. Dios miich xyHuunghajp ja'a tsajpootypä. Tunä mayhajt, ca'a højts jiiby xquiexy maa jiaančh tehñ chaačhpän.

²⁹ Paadiä mähdiøjc jaduhñ yaaxy, je'eguiøxpä coo ja'a Jesús ja'a møjcu'u hänajty tøø yhane'emy coo ñähwa'adsøøjät. Mayhooc ja'a mähdiøjc hänajty tøø ñämečhii ja'a

møjcu'ujäm. Paadiä jäya'ayhajxy hänäjty jia wi'i yaghi-da'añ cø'øxoch tecyxioch cadenahaam neby jaduħn hoy yhidät. Pero nimiäpodóøyyäp hänäjty je'e, y yajnócxäp hänäjty pactuum ja'a möjcu'ujäm. ³⁰ Mänitä Jesús ja'a mähdiøjc miäyajtøøyy:

—Tii mxøhaty.

Mänit yhadsooyy:

—Legiónhöch nxøhaty.

Paady jaduħn miänaañ coo ja'a möjcu'u hänäjty may miøødä. ³¹ Mänitä möjcu'u ja'a Jesús hajxy miänuu'x-taacy coo hajxy jiiby quia'a quexóøjät möjcu'uhaam maa jiaanč tehñ chaächpäñ. ³² Jimä mayhädsøm hänäjty yuummy tunmøjc. Mänitä möjcu'u ja'a Jesús hajxy miänuu'xtáaccumbä coo hajxy jim quiexóøjät maa ja'a mayhädsøm hänäjtiän. Mänitä Jesús cuhdujt miooyy. ³³ Mänitä mähdiøjc ja'a möjcu'u ñähwáatsänä. Mänitä hädsømha-jxy hoy ñämečhii. Mänit hajxy wyiinmänacpäyø'cy. Mänit hajxy quiuhgahnajxy naaxøjpcøxp mejjiooty. Jiiby hajxy cøjx ñøøho'ogø'øy.

³⁴ Coo ja'a hädsømgiëendähajpähajxy jaduħn yhiijxy, mänit hajxy piäyø'cy. Mänitä cu'ug hajxy hoy yhawaanä cajptooty møødä cajtpa'a. ³⁵⁻³⁶ Mänitä cu'ughajxy hänäjty nøcxy yhixa'añ neby hänäjty tøø jiadyiijän. Mänit hajxy miejch maa ja'a Jesús hänäjtiän. Jiibiä mähdiøjc ja'a Jesús hänäjty wyiinhäña'ay, ja'a möjcu'u hänäjty tøø ñähwa'ačhijäbä. Tøø wit hänäjty piägøøñä. Tøø hänäjty wyiinmahñdymejtsnä. Coo ja'a cu'ughajxy jaduħn yhiijxy, mänit hajxy chähgøøbiøjcy. Paady hajxy chähgøøyy, haxøøgjäya'ay tyijy ja'a Jesús. Mänitä cu'ughajxy yhawáañäxä nebiä mähdiøjc ja'a möjcu'u hänäjty tøø ñähwa'ačhijän. Ja'a hajxy hänäjty tøø yhíxiäbä, je'e hajxy jaduħn nägapx. ³⁷⁻³⁹ Mänitä Jesús hajxy tiägøøyy mänuu'xtaacpä coo jim chóonät Gadara. Hix,

jaančh teh̄m chähgøøby hajxy hänajty. Jim̄ tyijy ja'a Jesús cøxypänejpiā jiaac jatcø'øwa'añ. Ja'a mähdiøjc hänajty tøø ñähwá'ächäbä, mänitä Jesús miänuu'xtaacy coo cu miødhajty. Mänitä Jesús yhadsooyy coo miähmó'øwät maa quiajptän:

—Nøcx maa ja'a mdøjcän; mädia'ag nebiaty ja'a Dios tøø xpiuhbety.

Mänitä craa jiaančh nøcxy, miädiaacy jiby cajptooty nebiaty hänajty tøø piuhbedyíjäm ja'a Jesús. Mänitä Jesús biarcotägøøñä, wyiimbijnä.

⁴⁰ Coo ja'a Jesús jim̄ miejtstägajch meyhawiimb, jimä cu'ughajxy hänajty yhahixy. Mänit hajxy xiooñ-daacy. ⁴¹ Mänitä jäya'ay tu'ug miejch ja'a xøhajpä Jairo. Tsajtøjwiindsøñ hänajty tiuumby. Mänitä Jesús wyiinijcädaacy. Mänit miänuu'xtaacy coo ñøcxät maa ja'a tiøjcän. ⁴² Jimä Jairo yhuung hänajty yho'ogaannä. Tiu'ughuung hänajty je'e. Majmetscjomøjt ja'a to'oxyhänä'c hänajty miøødä. Mänitä Jesús tiu'ubøjcy. Mayyä jäya'ayhajxy piadu'ubøjcy, høxtä yhanø'tsmujpy ja'a Jesús hajxy hänajty.

⁴³⁻⁴⁴ Mänitä Jesús ja'a tadjäya'ay tu'ug jioğuy-ohdiägøøyyä. Pa'ammøød hänajty je'e. Majmetscjomøjt ja'a pa'am hänajty tøø miähäyoy. Ñø'ty hänajty wi'i xiee'xp, pero weenjaty weenjaty. Ni pøñ hänajty quia'a najuø'øy nebiä choomiáyät. Mänitä Jesús wyitpa'a ñähdoonäxä. Mänitiä ja'a tadjäya'ay ñø'ty yhadujnä.

⁴⁵ Mänitä Jesús miänaañ:

—Pøñhöch xñähdoon.

Ni pøñ quia'a mänaañ coo hajxy ñähdoon. Mänitä Pedrohajxy miänaañ:

—Wiindsøñ, xjiaančh teh̄m yhanø'tsmujp miičh ja'a cu'ug. Tii nyajnajuøøyyäm pøñ tøø xñähdoñ.

⁴⁶ Mänitä Jesús miänáağumbä:

—Nnajuøøbiøch coo pøn tøø miäbaadø'øy høøch nmä-
jaahaam. Páadyhöch jaduħn tøø nnä'a najuø'øy cooħ
hajxy tøø xñäħdoñ.

⁴⁷ Mänitä tadjäya'ay jaduħn ñajuøøyy coo ja'a Jesús
hänajty ñajuø'øy coo je'e hänajty tøø miänäħdoñ. Mänitä
Jesús wyiingumedsøøyy tsäyúuyyöp. Mänitä Jesús wyi-
injicädaacy. Mänit ñägapxy cu'ughagujc cooc ja'a Jesús
wyit hänajty tøø ñäħdoonä, y cooc mänitiä pia'amnajxy.

⁴⁸ Mänitä Jesús ja'a tadjäya'ay ñämaayy:

—Huong, paady miiħ tøø mba'amnaxy coo tøø
mmäbøcy. Nøcxnä jootcujc.

⁴⁹ Jimä Jesús hänajty miädia'agyñä, mänitä jäya'ay
tu'ug miejch. Jim hänajty tøø chohnda'agy maa ja'a Jairo
tiøjcän. Mänitä Jairo ñämaayyä:

—Tøø ja'a mhuung yho'ogy. Cabä wiindsøn mhadsíjp-
nät.

⁵⁰ Miädoow ja'a Jesús jaduħn. Mänitä Jairo ñämaayy:

—Ca'a mjootmayhaty. Mäbøc. Jujypiøgöp ja'a mhuung
häyaa.

⁵¹ Mänit hajxy jim miejtsnä maa ja'a Jairo tiøjcän. Coo
ja'a Jesús tiøjtägøøyy, caj pøn miøødtøjtägøøyy, jagooyyä
Pedro møødä Juan møødä quixy tiaj tieedy. ⁵² Tøghaguuy
ja'a cu'ughajxy miähmøøyy jøøbiä xuu'tspä. Mänitä Jesús
miänaañ:

—Ca'a hajxy mwi'i jiø'øy mwi'i xiuuħ. Caj tøø yho'ogy,
nä'a maab jaduħn.

⁵³ Mänitä Jesús ñäxiicä. Ñajuøøby hajxy hänajty coo
ja'a quixy hänajty tøø yho'ogy. ⁵⁴ Mänitä Jesús ja'a quixy
quiø'ø miajtsä. Mänitä Jesús møc miänaañ:

—Huong, päðø'øg.

⁵⁵ Mänitä quixy jiuypiojcy. Mänit päðø'cy. Mänitä
Jesús miänaañ coo hajxy yajcáyät. ⁵⁶ Jaanħ tehñ
yagjuøøyy ja'a tiaj ja'a tieedy jaduħn. Mänitä Jesús

miänaañ coo hajxy pøn quia'a yajmøødmädiá'agät neby hänäjty tøø jiatian.

9

¹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøød miøjyaaxy ja'a hajxy nämajmetspä. Mänitä cuhdajt hajxy miooyä coo ja'a mõjcu'uba'ammøødpä hajxy nägøxiä yajnähwá'adsät. Møødá mäjaa hajxy mióoyyäbä coo ja'a pa'amjäya'ay hajxy yajmøcpøgät. ² Mänit hajxy wyiinguejxä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy yajwá'xät, coo ja'a pa'amjäya'ay hajxy yajmøcpøgät. Jaduhñ hajxy miädiá'agät coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ. ³ Mänit hajxy ñämaayyá:

—Cab hajxy tii mmänøcxät, ni cuhdajt, ni pijty, ni tsajcaagy, ni xädø'øñ. Tu'xojaxc-hajtiä ja'a mwit hajxy mmänøcxät, ca'a mietscä. ⁴ Homiädyyi tøjçä hajxy mmejtstá'agät, jim hajxy mmähmø'øwät høxtä coonä hajxy jim jadähooc mwiimbídät. ⁵ Y coo hajxy maa xquia'a yajtøjtägø'øwá'anät, mänit hajxy jim mdsóonät maa ja'a cajptän. Mänitä mdecy hajxy mwiinwóbät nebiä hijxtahñd jaduhñ miähmø'øwät coo mijts tøø xquia'a yajtøjtägø'øy —nømä Jesús miänaañ.

⁶ Mänit hajxy tiu'ubøjcy. Wiinduhmyhagajpt hajxy hänäjty wiädity Diosmädia'agy-yajwa'xpä, pa'amjäya'ay-yajmøcpøjpä.

⁷ Ja'a Herodes hänäjty jim tuumb gobernador. Mänit miädoyhajty nebiatiä Jesús ja'a hijxtahñd hänäjty yajcähxø'øguiän. Cab hänäjty ñajuø'øy nebiä wyiinmahñdyhädät. Hiç, näje'e hajxy hänäjty miäna'añ cooc tyijy ja'a Juan hänäjty tøø jiuypioçy. Hiç, tøø ja'a Juan hänäjty yagho'ogyii. ⁸ Näje'e hajxy hänäjty miänaambä cooc tyijy je'e Elías, ja'a Diosmädia'agy jecy yajwá'xäbä. Näje'e hajxy hänäjty jiaac mänaambä cooc tyijy ja'a

jecyjiäya'ay tøø jiuypioçy, ja'a Diosmädia'agy jecy ya-jwá'xäbä. ⁹ Mänitä Herodes miänaañ:

—Høøçhä Juan nyajyo'pujxä. Pønäda'a jaduñ wädiip. Madiú'ujoch jaduñ nmädooy yajcähxø'øgy.

Jiaanç tehñ yhixaambiä Herodes ja'a Jesús hänajty.

¹⁰ Coo ja'a Jesús jiamiøødhajxy wyiimbijtägajch, mänitä Jesús hajxy yajmøødmädiaacy nebiaty hajxy hänajty tøø wiädity. Mänit hajxy miøødnøcxä pactuum, jim mäwi-ingón maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Betsaida. ¹¹ Coo ja'a cu'ughajxy jaduñ miädooyhajty, mänitä Jesús hajxy jim piamejch. Mänit hajxy ñämaayyä coo hajxy jim miähmó'øwät. Mänitä Diosmädia'agy hajxy yajmøødmädiaacä cooc ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ. Møødä pa'amjäya'ayhajxy may yajmøcpøjcä.

¹² Tsuujøøñäp hänajty, mänitä Jesús wyiingumed-søøyyä ja'a jiamiøødhajxy ja'a nämajmetspä. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Näma'aw yø'ø jäya'ayhajxy coo hajxy nøcxy pi-oo'xnä, coo hajxy nøcxy quiayhøxta'ay wiingtuum maa ja'a cajpt miäwiingonän. Yaa maa hajxy nhíjtäm, cabä tii yaa.

¹³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Huuc yajcay mijts.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Cab højts tii nmøødä; jagooyyä højts tsajcaagy mä-goøxc nmøødä møødä hacx metscä. Tøgä nøcxäp højts njuuyyä ja'a hajxy quiayaambiä, hoy hajxy jia nämayyä.

¹⁴ Nämägøøxmil ja'a ya'adiøjc-hajxy hänajty nägøxiä. Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy:

—Näma'aw hajxy ween hajxy yhäñaaguiäda'agy naaxwiin näjuxychägui'xmajcjaty.

¹⁵ Mänit hajxy ñämaayy coo hajxy jaduñ yhäñaaguiädä'agät. Mänit hajxy yhäñaaguiädaacy

nägøxiä. ¹⁶ Mänitā Jesús ja'a mägooxpä tsajcaagy quiooñdsooyy mөөдä metspä hacx. Mänit chajhee'py. Mänitā Dios pia'yaaxy, miänaañ:

—Dioscujú'uyäp coo højts hädaa tөө xmio'oy.

Mänit jaduñ yhaguidөөyy. Mänitā jiamiөөд miooyy coo hajxy jaduñ yajwá'xät maa ja'a cu'ugän. ¹⁷ Mänit hajxy nägøxiä quiaaayy cu'uxiä. Majmejtscach ja'a caadiuc quiunajxy.

¹⁸ Wiingxөө hänajty je'ebä, jimä Jesús ja'a Tieedy hänajty pia'ya'axy haniduihmduum. Jimä jiamiөөdhajxy hänajty miөөдä. Mänitā Jesús yajtөөyy:

—Nébyhöch ja'a cu'ughajxy xñänөmy pөñhöch hөөч.

¹⁹ Mänit hajxy yhadsooyy:

—Näje'e hajxy miäna'añ cooc tyijy miičh mJuangä ja'a hijty mäyajnäbejpä. Näje'e hajxy miänaambä cooc tyijy miičh mhElíasä. Näje'e hajxy jiaac mänaambä cooc tyijy ja'a jecyjiaä'ay tөө jiuypioocy, ja'a Diosmädia'agy jecy yajwá'xäbä, y cooc tyijy miičh mje'ejä.

²⁰ Mänitā Jesús yajtөөgumbä:

—Míjtsäts, nej mijts mmänaambä pөñ xtyijy hөөч.

Mänitā Pedro yhadsooyy:

—Diosquexy miičh.

²¹ Mänitā Jesús mөc miänaañ coo hajxy quia'a nägäpxät pөñ hänajty je'e. ²² Mänitā Jesús miänáangumbä:

—Hөөч ja'a Diosquexypä, hoyhöyhöch njaančh tehñ chaačhpөga'añ. Cábөch ja'a tsajtөjwiindsөñhajxy xñä'ägädä wiingudsähgө'owa'añ, ni ja'a teedywiindsөñhajxy, ni ja'a jäya'ayhajxy jim cuhdujtmөөdpä tsajtөгooty. Xyagho'ogáambөch hajxy, pero cudägөөgxөjөch njuypioğa'añ.

²³ Mänit jiaac mänáangumbä:

—Pөnjátyhöch nmädia'agy xpiađu'ubөгáanäp, ween yhamdsoo cuhdujt hajxy ñajtshixө'өy, ween hajxy

chaačhpøjpä jabom-jabom nébiøch ndsaačhpøga'añän. Jadúhñhöch nmädia'agy hajxy hoy xpianócxät. ²⁴ Pøn jiugyhajt ja wi'i yaghoyø'owaamb, nä'ägä cuhdägoyyaamb je'e. Pero pøn jiugyhajt jaduhñ yajtägoyyaamb ja'a høøchcøxpä, nä'ägä hodium je'e miähmø'owa'añ. ²⁵ Coø hajxy hodium mga'a mmähmø'owät, cab hajxy jaduhñ mniyaghoyø'owøjät, hoy hajxy mja mäyøøjä hädaa yaabä naaxwiin. ²⁶ Pønñhöch xmiädsähdiuumb møødhöch nmädia'agyquiøxpä, mänitøch jaduhñ nmädsähdiunaambä coøch hänajty ngädaactägatsa'añ. Hajajaamb hänajty yaa neby jim yhajajiän tsajpootyp maačh nDeedy yhitiän, maa ja'a mioonsähajxy yhitiän. ²⁷ Tøyhájthøch jaduhñ nmäna'añ, ja'a hajxy yaa tänaabiä, näje'e hajxy jaduhñ quia'a tsoj ho'oga'añ høxtä coonä ja'a Dios ja'a miäjaa hänajty yajcähxø'oga'añ.

²⁸ Cuductujxøø ja'a Jesús ja'a Pedro miøødwiimbejty tunguhduum Diospa'yaaxpä, møødä Juan møødä Jacobo. ²⁹ Jimä Jesús ja'a Tieedy hänajty pia'ya'axy, mänitä wyiin jiojpx høxtä haamb høxtä tsämaamb quiahxø'cy. Jaančh tehñ pioob ja'a wyit jaduhñ jiajnä. ³⁰⁻³¹ Mänitä Moiséshajxy ñäguehxtø'xy maa jiajy maa chämamiän møødä Elías. Mänitä Jesús hajxy miøødtägøøyy mädiaacpä. Je'e hajxy hänajty miädiaacy py coo ja'a Jesús hänajty jim nøcxy yho'oga'añ Jerusalén. ³² Hoyyä Pedrohajxy hänajty jia wi'i mia'awa'añ, cab hajxy ñä'ägädä maaho'cy. Mänit hajxy yhiixy coo ja'a Jesús hajxy hänajty jiajy chämamy møødä Moisés møødä Elías. ³³ Coø ja'a Moisés hajxy hänajty wyiimbidaannä, coo ja'a Jesús hajxy hänajty piuhwa'adsaannä, mänitä Pedro ja'a Jesús ñämaayy:

—Wiindsøn, hoyøøyy jaduhñ coo hajxy yaa tøø nbéjtäm. Ween højts tøjquemy tægøøg cu nhädiuñ, tu'ug miich mje'e, tu'ug Moisés jie'e, tu'ug Elías jie'e.

Nä'ä nagoobä ja'a Pedro jaduñ miänaañ. ³⁴ Mänitä näma'a tehñ miapxy quiädaacy maa hajxy hänajtiän. Nädägooyy hajxy jaduñ. Mänitä Pedrohajxy chähgøøbiøjcy. ³⁵ Mänit hajxy miädooyy ja'a Dios quiapxy näma'ajooty:

—Høøch nHuung hädaa. Høøch tøø nwiinguexy. Mhamädoowhjtäp ja'a miädia'agy hajxy.

³⁶ Mänitä Jesús hajxy yhijxy coo hänajty nidiuhñ tiänaañä. Hamoñ hajxy jaduñ miähmøøñä. Cab hajxy pøn yajmøødmädiaacy nebiaty hajxy hänajty tøø yhixy.

³⁷ Cujaboom hajxy jim wyiimbijnä tunguhduum. Mänitä Jesús jäya'ay may jiojcubaadøøyyä. ³⁸⁻³⁹ Mänit tu'jäya'ay møc quiapxy maa ja'a cu'ugän:

—Wiindsøn, tú'uquiøch nhuung. Náxyhøch nhuung møjcu'u xjiaanč tehñ nämejtsä. Møc jaduñ ya'axy, møc chäyuy. Høxtä hahoo'p jaduñ. Hanaxiä jaduñ chaačhtiuñii, y cab jaduñ ñä'ägädä nähwa'ačh. Wiindsøn, tunä mayhajt, yajnähwáatsägøch nhuung. ⁴⁰ Tøøch ja'a mjamiøød nja wi'i miänuu'xta'agy cooçh nhuung hajxy xyajnähwáatsät, pero cab hajxy jaduñ ñä'ä jajty.

⁴¹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Nej, cájtäm mijts mänaa mmäbøga'añä. Pämädúhñtiøch mijts jaduñ njaac mäme'e'xtuga'añ.

Mänitä cuhuung ñämaayy:

—Woominxä mhuung.

⁴² Cahnä craa hänajty miechñä maa ja'a Jesúsän, mänit yajcädaawä ja'a møjcu'ujäm. Mänit yajtsäyuuyy. Mänitä Jesús ja'a møjcu'u yhøxquejxy. Mänitä craa ñähwaach. Mänitä tieedy yajcø'dägøøyyä. ⁴³ Mänitä cu'ughajxy nägøxiä yagjuøøyy coo ja'a Dios miøjjä jiaančhä, nebiä Jesús ja'a hijxtahñd hänajty yajcähxø'øguiän.

Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy:

⁴⁴ —Hoy hajxy wiinjuø'ow; ca'a hajxy mjahdiägoy; hөөч ja'a Diosquexypä, nmädsíphөch hajxy jim̄ xya-jcø'ødägø'owaamb maa ja'a cu'ughajxiän nägøxiä.

⁴⁵ Pero cabä jiamiøødhajxy ñä'ägädä wiinjuøøyy neby hajxy hänajty tøø miøødmädia'agyijän. Hix, Jesús jaduhñ ca'a yajwiinjuøøyy. Cab hajxy jaduhñ yajtøøyy. Tsähgøøby hajxy hänajty.

⁴⁶ Mänit hajxy tiägøøyy yajtsiptaacpä pøn̄ cuhdujt maas möj mo'owáanäp. ⁴⁷ Ñajuøøbiä Jesús hänajty nebiaty hajxy hänajty tiagy miay. Mänitä pigäna'c hoy tu'ug wioy, piädaacy miøjc-haamby. ⁴⁸ Mänit miänaañ:

—Pøn̄ hädaa pigäna'c jaduhñ tsógäp ja'a hөөчcөxpä, jaduhñ mäwíinäts hөөч xchojpä. Y pøn̄hөch jaduhñ xchojp, je'eч nDeedy jaduhñ xjiahmiéjtsäp ja'aч jaduhñ tøø xquiéxiäbä. Pøn̄ ja'a möjcuhdujt ca'a tsogaamb maa mijtsän, je'eds ja'a möjcuhdujt jaduhñ nä'ägädä mo'owáanäp.

⁴⁹ Mänitä Juan miänaañ:

—Wiindsøn̄, tøø höjts tu'jäya'ay nhixy. Miichcөxpä ja'a möjcu'u hijty yhөxquexy. Mänit höjts jaduhñ nnä-maayy coo quia'a hөxquéjxnät, je'eguiөxpä coo höjts xquia'a møødwädíjtäm.

⁵⁰ Mänitä Jesús miänaañ:

—Cab hajxy jaduhñ cu mnämaayy. Pøn̄ höjts jaduhñ xquia'a mädsiphájtäm, je'e höjts jaduhñ xmiägu'ughájtäm.

⁵¹ Tøø hänajty miäwiingoonnä coo ja'a Jesús hänajty ñөcxaan̄nä tsajpootyp, mänitä jioot yajmøødmädiaacy coo jim̄ ñөcxnät Jerusalén. ⁵² Mänitä jiamiøød mejtstägøøg quiejxø'cy. Mänitä mejtstaact hajxy hoy jia hөx-ta'ay maa ja'a cajpthuung tu'ugän jim̄ Samarianaaxooty. ⁵³ Pero cab hajxy jaduhñ ñä'ä tøjmooyyä, je'eguiөxpä coo hajxy hänajty jim̄ jiaac nøcxa'añ Jerusalén. Hix, cabä

Samariabä-jäya'ayhajxy hänäjty miødnijootpaadyii ja'a jäya'ayhajxy hänäjty tsänaabiä Jerusalén. ⁵⁴ Coo ja'a Jacobo jaduñ miädooyy møødä Juan, mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

—Wiindsón, tähooc ja'a Elías jøøn jim miøjyaaxy tsajpootyp nebiä haxøøgjäya'ayhajxy jaduñ tióyät. Nej, mmänä'anäp miičh jaduñ coo højts jøøn jim nmøjyáaxpät tsajpootyp neby hajxy jaduñ tióobiät ja'a højts jaduñ xquia'a tøjmo'owaambä.

⁵⁵ Mänitä Jesús wyiinhee'ppejty; mänit yhojy:

—Mijts, cab hajxy mnajuø'øy coo haxøøgwijnmahñdy hajxy mmøødä. ⁵⁶ Páadyhöch yaa tøø ngäda'agy hä-daa yaabä naaxwiin nébiøch ja'a jäya'ayhajxy jaduñ nyajñähwa'ads nyajcuhwá'adsät. Cábøch hajxy jaduñ nyajcuhdägoyya'añ.

Mänit hajxy jim tiu'ubøjnä, ñøcxy hajxy wiingcajt.

⁵⁷ Jim hajxy hänäjty tiu'uyo'oyñä, mänitä jäya'ay hajxy tu'ug piaaty jim tu'haam. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Wiindsón, nja wi'i pianøcxáambiøch miičh majaty miičh mnøcxa'añän.

⁵⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Ja'a xøøgaa, jimä jiu't je'e; ja'a muuxy, jimä pie'eñ je'e; pero høøch ja'a Diosquexypä, cábøch ndøjc jaduñ maačh nboo'x nhäñá'awät.

⁵⁹ Mänitä Jesús wiinghäna'c ñämäaguiumbä:

—Høøch padu'ubøjcäc.

Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Mänitøch miičh nbadu'ubøgät cooçh ndeedy hänäjty tøø yho'nä, cooçh hänäjty tøø nyajnaaxtägøøñä.

⁶⁰ Mänitä Jesús miänaañ:

—Ja'a jäya'ayhajxy ca'a mäbøjpä, je'e miičh ja'a mdeedy hajxy xyajnaaxtägø'øwáanäp. Pero miičh, nøcx

ja'a Diosmädia'agy yajwa'x coo ja'a Dios ja'a miäjaa ya-jcähxø'øga'añ.

⁶¹ Mänitä Jesús ñämaayyä wiingjäyá'ayägumbä:

—Wiindsón, nja wi'i pianøcxáambiøch miičh, pero nõcxyhøch ja'a njujy nmägu'ug nhuuc hawaanä jayøjp cooçh miičh jaduñ nbadu'ubøgaanä.

⁶² Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Põñhøch jaduñ xjia wi'i piawäditaamb, cooçh nmä-dia'agy hamuumdu'joot xquia'a mäßøjcät, cábøch jaduñ hoy xpianøcxät.

10

¹ Mänitä Jesús jäya'ay jiaac wiimbiiyy nädägøøghi-i'xcumajc. Mänit hajxy metscaty metscaty quiejxø'cä majaty ja'a Jesús hänajty ñøcxa'añän. ² Mänit hajxy ñämaayyä:

—Nämäyyä jäya'ayhajxy jia mäßøga'añ; je'eds ca'a hijp pøn ja'a Diosmädia'agy yajwá'xäp. Mänuu'xta'ag ja'a Dios hajxy coo ja'a Diosmädia'agy-yajwa'xpä jiaac quéxät. ³ Nøcx hajxy. Mnigwieendähadøøjäp hajxy. Ca'awi-indøyhäna'c-hagujc hajxy mwädita'añ. ⁴ Cabä xuummy hajxy mmänøcxät, ni xädø'øñ. Tu'tehngä cø'øg hajxy mmänøcxät. Cab hajxy pøn mwiindänaaxiøbät tu'haam. ⁵ Coo hajxy muum maa mhamejtstá'agät, myajpóo'xäp ja'a cudøjc hajxy. “Weenä Dios hajxy xmio'oy ja'a hoyhajt ja'a weenhajt.” Jaduñ hajxy mnämä'awät. ⁶ Pø hojiäya'ay ja'a cudøjc-hajxy jaduñ, mänitä Dios jiaançh mó'owät ja'a hoyhajt ja'a weenhajt; pø caj, cab hajxy jaduñ mio'owøøjät. Y cab hajxy jim mnä'ägä mähmø'owät. ⁷ Cab hajxy tøjc-tøjc mwädítät. Jim hajxy mnä'ägädä hídät maa hajxy hänajty tøø mmejtsta'aguiän. Jim hajxy mmähu'ug mmägáyät. Je'e hajxy jaduñ mhú'ugäp mgáyäp tijaty hajxy jaduñ xmioby. Hawiinmats jaduñ coo hajxy

jaduhñ xmió'owät, je'leguiøxpä coo hajxy mwiinguexiä.
⁸ Homiädyii cajptä hajxy jaduññ xtiøjmó'owät, mgáyäp hajxy jaduññ tijaty hajxy xmiiooby. ⁹ Myajmøcpøgäp ja'a pa'amjäya'ay hajxy maa ja'a cajptän. Jaduhñ hajxy mnämä'awät: “Tøø miäwiingoonnä coo ja'a Dios ja'a miä-jaa yajcähxø'øga'añ ja'a mijtsøxpä.” ¹⁰ Pero homiädyii cajptä hajxy jaduññ xquia'a tøjmo'owät, callejooty hajxy nøcxy mya'axy: ¹¹ “Hädaa cajpt yaabä, cabä quiuhdujthajxy yhooyä. Paady højts ndecy nwiinwoba'añ. Jaduhñä hijxtahñd miähmø'owät coo ja'a mguhdujthajxy quia'a hoyyä. Mjahmiédsäp hajxy jaduññ coo miäwiingoonnä coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ ja'a mijtsøxpä.” ¹² Tøyhájthøch jaduññ nmäna'añ, coo ja'a naaxwiimbä hänajty wyiimbida'añ, maas hanaxiä ja'a cajpt jaduññbä chaaçhpøga'añ quejee ja'a Sodomacajpt jecy chaaçhpøjquiän.

¹³⁻¹⁴ 'Mjaançh tehñ chaaçhpøgaamb hajxy pønjaty jim tsänaaby Corazincajptooty møødä Betsaidacajptooty. Maas hanaxiä hajxy mdsaaçhpøga'añ quejee ja'a jäya'ay-hajxy jecy chaaçhpøjquiän, ja'a hajxy jecy tsänäayyabä Tirocajptooty møødä Sidóncajptooty. Coo je'e hajxy cu yhiixy ja'a hijxtahñd nej mijts mja hixiän, cu ñajtshixøoyy ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy; cu jiøoyy cu xiuu'ch hajxy jaduññ. ¹⁵ Y mijts jim tsänaabiä Capernaum, haagä jiiiby mijts mhäda'aga'añ møjcu'uhaam. Cab hajxy jim mnøcxa'añ tsajpootyp neby hajxy mdiijiän.

¹⁶ Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy ja'a nädägøøghii'xcumajcpä:

—Pønjaty mijts mmädia'agy xyhamädoowhíjtäp, jaanä jaduhñhøch nmädia'agy hajxy xyhamädoowhíjtäbä. Pero pønjaty mijts mmädia'agy xquia'a hamädoowhíjtäp, ni høøch nmädia'agy hajxy xquia'a hamädoowhíjtäbä; ni

ja'a nDéedyhøch miädia'agy xquia'a hamädoowhíjtäbä, ja'ačh tøø xquiéxiäbä.

¹⁷ Mänitä nädägøøghii'xcumajcpähajxy tiu'ubøjcy Diosmädia'agy-yajwa'xpä. Cujecy hajxy wyiimbijtägajch. Jaančh teh_m jiootcujc hajxy hänäjty. Mänit hajxy miänaañ:

—Wiindsøn, høxtä ja'a møjcu'u højts nmädia'agy hajxy tøø xmiäbøjcä ja'a miichcøxpä.

¹⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøyhajt jaduh_n. Nhíjxhøch ja'a Satanás coo jim quiahy tsajpootyp. Nebiä wädsucän jaduh_n jiatcøøyy.

¹⁹ Huuc mäadow hajxy, tøøčh mijts ja'a mäjaa nmo'oy coo mijts tsah_ndy myajtéenät møødä caa'pty, y coo ja'a møjcu'u hajxy mga'a yajmäjädá'agät; y cab hajxy nej mjada'añ. ²⁰ Paady hajxy mxoondá'agät coo ja'a mxøøhajxy jim yhity cujaay tsajpootyp. Cab jaduh_n ñeipiä pø tøø ja'a møjcu'u ja'a mmädia'agyhajxy xmiäbøjcä.

²¹ Mänitä Jesús jiaančh teh_m yajxoondaacpøjcä ja'a Dioshespíritu. Mänitä Jesús miänaañ:

—Teedy, míichäts jim Wiindsøn tsajpootyp møød hädaa yaabä naaxwiin. Chojpy miich mjoot jaduh_n coo ja'a hajxy ca'a høxpøcypiä wyiinjuó'øwät tijaty ja'a hajxy høxpøcypiä tøø mga'a yajwiinjuó'øy. Páadyhøch miich hoy nnänømy.

²² Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy:

—Tøøčh nDeedy ja'a cuhdujt xquiøxy mo'oy. Cábøch pøn xñajuó'øy pøn høøčh, jagóoyyøch nDeedy jaduh_n xñajuó'øy. Y jagóoyyøch nDeedy nnajuóøbiä. Ñajuóøby hajxy je'ebä pønjátyhøch tøø nyajnáhdijy coo hajxy ñajuó'øwät.

²³ Mänitä Jesús ja'a jiamiøød wyiinhee'ppejty ja'a hajxy nämajmetspä. Mänit hajxy hawiing ñämaayyä:

—Jootcujc hajxy jaduñ mhidät je'eguiøxpä cooç mi-jts ja'a hijxtahñd may tøø nyajñähixø'øy. ²⁴ Tøyhájthøch jaduñ nmäna'añ. Ja'a Diosmädia'agy-yajwa'xpähajxy møødä gobiernähajxy, nämay hajxy jia hixaañ tijaty mijts mhijxyp. Nämay hajxy jia mädoᵛaañ tijaty mijts mmä-dooby.

²⁵ Mänitä ley-yajñähixøøbiä tu'ug tiänaayyø'cy. Mänitä Jesús hoy miäyajtøy:

—Wiindsøn, tiich ngudiúnäp nébiøch cøjxta'axiøø nju-gyhádät nebiä Dios jiugyhatiän.

Paadiä Jesús jaduñ ñämaayyä, nä'a mädia'agy-hixaañäp hänajty je'e waamb hänajty yhadsowa'añ.

²⁶ Mänitä Jesús yhadsooy:

—Neby jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a leyän. Neby jaduñ mwiinjuø'øy.

²⁷ Mänitä ley-yajñähixøøbiä yhadsooy:

—Jaduñ jim myiñ maa ja'a leyän coo ja'a Dios mwiin-gudsähgø'øwät hamuumdu'joot. Jaanä jaduñ jim myi-imbä coo hopiønä mdsógät mba'häyówät nebiä mni'x nebiä mgopc mdsoquiän.

²⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Hoy jaduñ tøø mhadsoy; coo jaduñ mgudiúnät, mänit jim mnócxät tsajpootyp.

²⁹ Pero yajcumayaambä ley-yajñähixøøbiä hänajty. Mänit miänáangumbä:

—Pøn jaduñ mnänøømby cooç hopiønä ndsógät nba'häyówät.

³⁰ Mänitä Jesús yhadsóogumbä:

—Nhuuc yajmøødmädiá'agyhøch mädia'agy tu'ug, nej miiç jaduñ hoy mwiinjuø'øwät. Jiibiä jäya'ay hänajty tu'ug yhäda'agy Jericó. Jerusalén hänajty tøø chohñda'agy. Tu'haamhädaacpä ja'a mee'tspä piaaty. Cøjx jaduñ mié'tsäxä møødä wyit. Mänit hoyhoy

wiobho'cä. Nebiä ho'ogypiän hajxy jaduñ ñähgueecy.
³¹ Mänit teedywiindsón tu'ug ñajxy. Coö ja'a mähdiojc jaduñ yhiixy, cab jaduñ tiänaaxiojpy. Jiuhyohy jaduñ.
³² Jaduñdsä tsajtøjcueendähajpä tu'ug ñajxpä; jaduñ je'e jiuhyohbiä. ³³ Mänitä Samariabäya'ay tu'ug ñajxpä. Coö jaduñ yhiixy, mänitä hojioot miøødhajty.
³⁴ Mänitä mähdiojc chooyøøyy aceitehaam mөөdä vino-haam. Mänit yhamäguijty withaam maa hänajty tөө jiotiän. Mänitä yhamdsoo jäyujcøxp yujtsehñ. Mänitä mähdiojc hoy ñajtsømø'øyii maa ja'a mejtstaactän. Mänit jim yhiixä. ³⁵ Cujaboomä Samariabäya'ay ja'a cudøjc plataxädø'õñ metsc miooyy. Mänit ñämaayy: “Tuñä mayhajt, huuc cueendähat yø'ø mähdiojc. Mädühñtiä xädø'õñ mjaac yajtuñ, mänitøch jaduñ nmoodiägätsät coöch nwiimbijtagätsät.”

³⁶ Mänitä Jesús ja'a ley-yajñähixøøbiä miäyajtøøyy:

—Pøn maas hoyhäna'c tөө piädsømy yø'ø nädägøøg-pähajxy.

³⁷ Mänitä ley-yajñähixøøbiä yhadsooyy:

—Ja'a häna'c hojioot mөөdhájtäbä.

Mänitä Jesús miänaañ:

—Nøcx, y jaduñ miich hojioot mmөөdhájpät.

³⁸ Mänitä Jesús hajxy tiu'ubøjcumbä. Mänit hajxy miehch wiingcajptooty. Mänitä Jesús yajtøjtägøøyyä ja'a to'oxiojc tu'ug ja'a xøhajpä Marta. ³⁹ Jimä Marta piuhdo'oxy hänajty tu'ug ja'a xøhajpä María. Mänitä María ja'a Jesús wyiinhøxtaacy. Yhamädoowhidaamby hänajty je'e waambaty ja'a Jesús hänajty miädia'aga'añ. ⁴⁰ Pero wyi'i jiodhadøøtsäp ja'a Marta tiuung hänajty. Mänitä Jesús ñämaayy:

—Wiindsón, nej miich jaduñ mnijiäwø'øyii coöch nbuhdo'oxy ja'a tuung tөө xyajmähgueegø'øy. Huuc näma'aw weenç xpiuhbety.

⁴¹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Marta, Marta, madiu'u miičh mwi'li tiajy mwi'li miay. ⁴² Tu'tu'uyyá jaduħn yhawiinmatsä. Hoyyá mbuhdo'oxy jaduħn quiudiuñ. Cabä María ja'a cuħdujt jaduħn pøn piögáanäxä coočh nmädia'agy jaduħn xyhamädoowhíjtät.

11

¹ Wiingtuumä Jesús ja'a Dios hänajty pia'ya'axy. Coopia'yaaxpädøoyy, mänitä jiamiøød tu'ug miänaañ:

—Wiindsøn, højts Diospa'ya'ax yajnähxøoyyác nebiä Juan ja'a jiamiøød yajnähxøoyyän.

² Mänitä Jesús miänaañ:

—Coo ja'a Dios hajxy hänajty mba'ya'axa'añ, jaduħn hajxy mmäná'anät:

Dios, miičh højts nDeedyhajpy. Jim mhity tsajpootyp.

Weenä jäya'ayhajxy nägøxiä xwyiingudsähgø'oy. Weenä mmäjaa myajcähxø'ogy.

Weenä nmädia'agy hajxy yaa xmiäbøjcä hädaa yaabä naaxwiin neby hajxy jim xmiäbøjcän tsajpootyp.

³ Móoyyác højts ja'a cay jäda'axøø neby højts cu'uxiä ngáyät.

⁴ Højts ja'a pojpä cädieey mämée'xäc neby højts jaduħn nmämee'xiän pønjaty højts xñägädieeyøøby.

Cabä mõjcu'ugong cuħdujt mmó'owät coo højts xjiøj-capxø'owät, coo højts ja'a haxøøgpä xyajnähdíjtät.

⁵ Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Tsøg hajxy jaduħn mänáanäm coo mijts mmägu'ughajpä mmøødä tu'ug. Coo miičh cuptsuhmdä nõcxy mnäma'ay: “Mägu'ughajpä, høøchä tsajcaagy tägøøg yajyujwáanäc. ⁶ Ja'a nmägu'ughájpcøch tu'ug tøø miech. Jäguem chooñ. Cábøch tii nmøødä tiičh jaduħn nnä'a mó'owäp.” ⁷ Wehndä mmägu'ughajpä

jiiby tøgooty xyhadsówät: “Ca'a xyhadsipy. Hagø'øy ja'a tøjcän. Tøø højts ngøxy maaho'nä móødhøch nhuunghajxy. Cábøch nbädø'øgaannä cooçh miiçh jaduñ tijaty nmó'owät.”⁸ Tøyhájtthøch jaduñ nmäna'añ, hoy jaduñ xjia mägu'ughaty, cab jaduñ xñä'ä näbädø'øgáambät coo miiçh tijaty xmió'owät. Pero coo miiçh tehngajnä mwi'i ñé'emät, mänit jaduñ piädø'øgät, mänit jaduñ xmió'owät tijaty miiçh hänajty myajmaajijpy.⁹ Tøyhájtthøch jaduñ nmäna'añ, coo mijts ja'a Dios tijaty mmäyujwá'anät tehngajnä, tsipcøxp jaduñ xñä'ägädä mó'owät.¹⁰ Coo pønä Dios tijaty miäyujwá'anät tehngajnä, tsipcøxp jaduñ ñäl'ägädä mo'owa'añii.

¹¹ 'Pø jim mhuunghajxy, coo tsajcaagy xmiäyujwá'anät, cabä tsaä mmo'owa'añ; coo hacx xmiäyujwá'anät, cabä tsahñdy mmo'owa'añ.¹² O coo tseediu'udy xmiäyujwá'anät, cabä caa'pty mmo'owa'añ.¹³ Hojiatypä ja'a mhuung hajxy jaduñ mmooby, hoy hajxy mja ca'awi-indøyyä. Mänaxiä ja'a mDeedyhajxy jim tsajpootypä xmió'owät ja'a yhEspíritu coo mijts jaduñ mmäyujwá'anät.

¹⁴ Wiinghoocä Jesús ja'a møjcu'u hänajty yhøxquexy. Tøø jäya'ay hänajty tu'ug yaghuumyii. Coo ja'a mähdiøjc ñähwaatsnä, mänit quiapxø'nä. Yagjuøøyy ja'a jäya'ayhajxy jaduñ.¹⁵ Pero näje'e hajxy jaduñ miänaañ:

—Yøø craa, ja'a møjcu'ugongä miäjaa jaduñ miøødhájtäp, paadiä møjcu'u yhøxquexy. Ja'a møjcu'ugong, ja'a møjcu'u wyiindsøñhajxy je'e.

¹⁶ Näje'e häna'c ja'a Jesús hajxy hänajty ñäma'ay coo hijxtahñd ween yajcähxø'øgy, ja'a jim tsajpootypä. Wyiinmahñdyhixaambiä Jesús hajxy hänajty.¹⁷ Pero ñajuøøbiä Jesús hänajty nebiaty hajxy hänajty wyi'i tiajy wyi'i miay. Mänit miänaañ:

—Homiädyii cajptä, coo ja'a cu'ughajxy ñiyhawiing-päda'agóøjät, coo hajxy tu'tøjc ñimiädsibø'owóøjät, cuhdägóyyäp ja'a chäna'ahajxy jaduñ. ¹⁸ Jaaná jaduñduhmbä, coo Satanáshajxy ñimiädsibø'owóøjät, cuhdägóyyäp hajxy je'ebä. Mijts jaduñ mänaamb cooç tyijy ja'a mõjcu'uhajxy nhøxquexy ja'a mõjcu'ugongä miäjaagøxpä. ¹⁹ Pero coo häxøpy jaduñ tiøyyä, maa mijts mjamiøød ja'a mäjaa hajxy yhuuc paatpä coo ja'a mõjcu'u hajxy yhøxquexy. Cähxø'p jaduñ coo mijts ja'a tøyhajt hajxy mga'a mõødä. ²⁰ Pero høøçh, ja'a Diosmäjaagøxpøch ja'a mõjcu'uhajxy nhøxquexy. Y cähxø'p jaduñ coo miäwiingoonnä coo Dios ja'a miäjaa jajcähxø'øga'añ ja'a mijtscoxpä.

²¹ 'Tsøg jaduñ mänaänäm, coo ja'a jäya'ay jaançh mõcpä cwieendähädät ja'a yhamdsoo tøjc, coo pujxt coo wojpt hänajty miøødä, cabä mee'tspä jaduñ tiägø'owät. ²² Pero coo jäya'ay maas ca'awiindøybä miédsät, cabä cudøjc jaduñ miäjädá'agät. Pøjcäxäp ja'a piujxt ja'a wiojpt jaduñ ja'a tyijy yajmäjäda'agaambiä. Møød jaduñ piøjcäxäbät tijaty jiiby miøød tøgooty. Y høøçh, jaduñ mäwiinäts høøçh ja'a mõjcu'ugong nga'a yajmäjäda'agy.

²³ 'Pøñhøch jaduñ xquia'a mõødpädø'p, høøçh nmädsip je'eduhñ. Y pøñhøch jaduñ xquia'a mõødtuumb, je'e jaduñ yajma'p pønjátyhøch nmädia'agy xjia wi'i miäbøgáañäp.

²⁴ Mänitä Jesús miänaängumbä:

—Tsøg jadähooc mädiáaccumbä. Coo ja'a mõjcu'u piädsómät maa jäya'ay tu'ugän, mänit tiägø'øy poo'x-taacthøxtaabiä pactuum. Y coo jaduñ quia'a páadät, mänit miäna'añ cooc jim wyiimbida'añ maa tøø yhuuc pädsøømbän. ²⁵ Coo jim mietstägátsät maa ja'a jäya'ayän, tøø ja'a jäya'ay hänajty wyiinmahñdymech nebiä tøjc wa'adspän. ²⁶ Mänitä mõjcu'u ja'a jiamiøød nøcxy wioy

juxtujc ja'a maas haxøøgpä. Mänit hajxy nägøxiä tiägø'øy maa ja'a jäya'ayän tsänaabiä. Y maas haxøøg ja'a jäya'ay ñä'ägä jaty quejee hänajty.

²⁷ Jimä Jesús hänajty miädia'agyñä, mänitä to'oxiøjc tu'ug yaaxy cu'ughagujc:

—Jootcujc miičh mdaj mdsi'tsc jaduhñ yhity je'eguiøxpä coo miičh tøø xyajtso'ogy tøø xyajyeegy.

²⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Je'eds maas jootcujc hijp, pønjatiä Diosmädia'agy cudiuumb.

²⁹⁻³⁰ Tehñgajnä ja'a Jesús ja'a cu'ug hänajty jiaančh tehñ ñämugø'oyii may. Mänitä Jesús miänaañ:

—Cabä jäya'ay howyiinmahñdy hajxy miøødä, ja'a hajxy jäda'ahatypä. Ja'a hijxtahñd hajxy jia wi'i yhix-aamby, ja'a hoy-yagjuøñäbä. Pero cab hajxy jaduhñ yaghixa'añii. Jagooyä hajxy jaduhñ yhixa'añ coočh høøch jaduhñ njada'añ nebiä Jonás jecy jiajtiän mänaa jim quiexyijän Nínivecajptooty. Dios jaduhñ quejx.

³¹ Coo jaduhñ yhabáadät coo ja'a jäya'ayhajxy hänajty yajnähdiä'añii, mänitä to'oxiøjc piädø'øga'añ, ja'a jecy hanéhmäbä jim jäguemnaax ja'a jøømbojmänajpä. Je'e jaduhñ mäna'anaamb coo ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä piäda'agøøjät haxøøgtuum. Je'eds ja'a Salomón hoy tøø miämädoona'ay, je'eguiøxpä coo ja'a Salomón hänajty jiaančh tehñ quiuhwijjiä. Y cabä Salomón cuhdujt hänajty jiaty møødä nébiøch høøch jaduhñ nmøødän.

³² Y ja'a jäya'ayhajxy jecy tsänäayyäbä Nínivecajptooty, jaduhñ hajxy miäna'anaambä coo ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä piäda'agøøjät haxøøgtuum. Coo ja'a Jonás ja'a Diosmädia'agy hoy yajwa'xy jim Nínivecajptooty, mänitä jäya'ay ja'a yhaxøøgwiinmahñdy hajxy ñajtshixøøyy. Y cabä Jonás cuhdujt hänajty jiaty møødä nébiøch høøch nmøødän.

³³ 'Coo ja'a jäya'ay jøøn hajxy quiuhno'ogø'øy, cøxp hajxy jaduhñ piäda'agy, nebiä jäya'ayahajxy jaduhñ quiudøø'xóøjät ja'a hajxy tøjtägøøbiä. Cabä jøøn hajxy yu'u'čh, ni cab hajxy quiuhjupy cajónghaam. ³⁴⁻³⁶ Coočh mijts ja'a nmädia'agy hamuumdu'joot xmiäbójcät, hoy hajxy jaduhñ mwädítät homiänaajä. Pero coočh nmädia'agy hajxy xquia'a mäbójcät, hagoonstuum hajxy jaduhñ mhídät. Homiänáajøch nmädia'agy hajxy xmiäbójcät neby hajxy hagoonstuum mga'a cá'awät.

³⁷ Coo ja'a Jesús miädiaacpädøøyy, mänitä Jesús wioonøcxä mägaabiä ja'a farisewäm. Coo jim̄ miehch maa ja'a fariseo tiøjcän, mänit yhäñaaguiädaacy meexäwiinduun. ³⁸ Jaguiø'øbuju ja'a Jesús yhäñaaguiädaacy. Caj quiø'øbuju nebiä judíoshajxy hänäjty quiuhdujthatiän. Coo hajxy hänäjty tiägø'øwa'añ caabiä, mänit hajxy hänäjty quiø'øbuju. Coo ja'a Jesús quia'a cø'øbuju, yagjuøøyy ja'a fariseo jaduhñ. ³⁹ Mänitä Jesús miänaaň:

—Mijts fariseodøjc, jaduhñ hajxy mja wi'i quiähxø'øga'añ nebiä hoyhäna'cän jim̄ cu'ughagujc. Pero cabä mjoot cabä mjuøhñdyhajxy yhooyä, je'eguiøxpä coo hajxy mwi'i mieečh mwi'i pioty. ⁴⁰ Caj mijts mwiinmahñdy yhooyä. Tøø ja'a Dios ja'a mni'x ja'a mgopc-hajxy xquiunuu'xä. Tøø ja'a mjoothajxy xjia cunúu'xäbä coo ja'a mjuøhñdyhajxy hoy cu mhijty. ⁴¹ Coo ja'a häy-oobäya'ay hajxy mbuhbédät hamuumdu'joot, mänit hajxy jaduhñ mnähwá'adsät.

⁴² 'Mijts fariseodøjc, haxøøg hajxy mjada'añ mhabeta'añ. Xiøøbä hajxy mja nä'ä wi'i quiuyoxø'øy yø'øbi'c jøø'xychooy jiiily tsajtøgooty. Pero cabä Diosmädia'agy hajxy mgudiuna'añ maa jaduhñ myiňän coo hajxy hoy mwädítät, coo ja'a Dios hajxy mwiingudsähgø'øwät. Pedyii ja'a Diosmädia'agy hajxy mgudiúnät.

⁴³ 'Mijts fariseodøjc, haxøøg hajxy mjada'añ mhabeta'añ. Mjaančh tehñ yajcumayaamb hajxy jaduñ. Jiiby hajxy mja wi'i yhäña'awa'añ maa ja'a häñaabiejt hoji-atypän jiiby tsajtøgooty. Y chojpy ja'a mjoothajxy jaduñ coo ja'a cu'ug hajxy xi'ig xoñ xwyiingudsähgø'owät jiiby halaplaaz.

⁴⁴ 'Mijts fariseodøjc, mijts ley-yajnähihöbiädøjc, mhøhndaacp hajxy jaduñ. Cab hajxy myajcähxø'ogy coo ja'a mguhdujthajxy quia'a hoyyä. Y pønjaty ja'a mmädia'agyhajxy xpianócxäp, tu'udägooby hajxy je'ebä, je'eguiøxpä coo hajxy quia'a najuø'øy coo mijts mguhdujt jaduñ yhaxøögä.

⁴⁵ Mänitä Jesús ñämaayyä ja'a ley-yajnähihöbiä tu'ug:
—Wiindsøn, coo jaduñ mmäna'añ, haxøøg højts jaduñ xñänøømbä.

⁴⁶ Mänitä Jesús miänaañ:
—Mijts ley-yajnähihöbiädøjc, jaanä haxøøg mijts mjadaambä mhabetaambä. Hanaxiä mijts ja'a tsipjatypä myajnähihö'øy. Ni pøn jaduñ quia'a jada'añ nej mijts myajnähihö'øyän. Y cab hajxy hamdsoo mgudiuna'añ neby hajxy myajnähihö'øyän ni weeñtiä.

⁴⁷⁻⁴⁸ 'Haxøøg hajxy mjada'añ mhabeta'añ. Haxøøg mijts mguhdujt nebiä mhap ja'a mdeedyhajxy hijty chäna'ay yhäyoyyän jegyhajty. Je'eds hajxy jaduñ yagho'c ja'a Diosmädia'agy hajxy jecy yajwá'xäbä. Y mijts ja'a tiøjc-huunghajxy myajcójjäp maa hajxy jecy ñaaxtägøøyyän. Myajcähxø'py hajxy jaduñ coo ja'a mhap ja'a mdeedy hajxy tu'ugwiinmahñdy mmøødhity.

⁴⁹ 'Ñajuøöbiä Dios jaduñ. Je'e jaduñ mänaañ: "Nguexáambiøch nguguexyhajxy maa yø'ø häna'c-hajxiän. Näjé'ejøch nguguexyhajxy xyagho'ogaanä. Naje'e hajxy ñä'a tsaächtiuna'añii."

⁵⁰ Ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä, pojpatuum

cädieedium hajxy jaduh_n miähmø'owa'añ ja'a Dios quiugueyxçøxpähajxy, ja'a hajxy tøøbä yagho'ogyijäbä nägøxiä. Mänit hajxy tiägøøyyä yaghó'cäbä mänaa hädaa yaabä naaxwiin yhawijy tiøø'xta'aguiän. ⁵¹ Møødä Abel yaghó'cäbä møødä Zacarías. Tsajtøghaguuy ja'a Zacarías yagho'cä jim mädøyyä maa ja'a altarän. Tøyhajt jaduh_n coo ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä miähmø'owa'añ pojpätuum cädieedium.

⁵² Mijts ley-yajnän quia'a páadät.

⁵³ Mänitä Jesús jiaančh teh_m miäjootma'tä ja'a fariseodøjc møødä ley-yajnä54 Jia wiinmahñdyhixaan ja'a Jesús hajxy jaduh_n neby hajxy jaduh_n cu yajnä

12

¹ Mänitä jäya'ayhajxy yhamugøøyy milhaam høxtä niñø'tsmujcä hajxy jaduh_n. Mänitä Jesús ja'a jiamiøød hawiing ñämaayy:

—Cabä fariseos miädia'agy hajxy mmäbøjcät. Nämay häna'c jaduh_n tiu'udägoy coo ja'a fariseos miädia'agy hajxy miäbøjcä. Hix, høh_ndaacp ja'a fariseoshajxy jaduh_n. Yajnajuo'øwaamb jaduh_n tsipcøxp coo hajxy jaduh_n yhøh_nda'agy. Hoy hajxy hoy jia capxy jia mädia'agy, cab hajxy hamdsoo hoy quiudiuñ. ² Hix, cab jaduh_n tii ñä'ägädä mähmø'owa'añ jañägapxy. Haagä cähxø'øgaamb jaduh_n cøxiä. ³ Jaanä jaduh_nduhm_{bä} ja'a mijtsçøxpä, waambaty hajxy tøø mmäna'añ hamee'ch, yajmädowaamb jaduh_n cu'ughagujc.

⁴ 'Mägu'ughajpädøjc, cab hajxy mdsähgó'owät pøn ja'a mni'x ja'a mgopc xyaghó'cäp. Cab jaduñ nej xjiaac tünät. ⁵ Pero ja'a Dios hajxy jaduñ mdsähgó'owäp. Je'edsä cuhdujt mөөd coo ja'a mjugyhajthajxy xyajcuhdägóoyyät, y coo hajxy xpiädá'agät haxөөgtuum.

⁶ 'Hөxtahmдsä muuxyhuunghajxy, hoy hajxy yaa tii quia'a ja wa'añ, jiahmiejchpä Dios je'e. ⁷ Mänaxiä mijts ja'a Dios xquia'a jahmiédsät. Paady hajxy jaduñ mga'a tsähgó'owät. Xjiaanč tehñ chojp mijts ja'a Dios hөxtä xmiooby hajxy tijaty hajxy myajmaajiajpy.

⁸ 'Tөyhájthөch jaduñ nmäna'añ, hөөч ja'a Diosquexypä, pөнhөch xquiapxpaatp cu'ughagujc, je'eč jaduñ ngapxpaattägatsaamby jim tsajpootyp ja'a Diosmoonsäwiinduum. ⁹ Pero pөнhөch jaduñ xquia'a capxpaatp cu'ughagujc, ni je'eč jaduñ nga'a capxpaadaambä ja'a Diosmoonsäwiinduum.

¹⁰ 'Pөнhөch haxөөg xñänөөmb, mee'xáanäp je'e. Pero coo ja'a Dioshөpíritu hajxy haxөөg nñänömät, cab hajxy jaduñ mié'e'xänät.

¹¹ 'Coo mijts häna'c mädsibө'өbä xyajnöcxät tsajtөgooty o jim maa ja'a hagujtөjcän, cab hajxy mdaj mmáyät waamb hajxy mmädiá'agät, ¹² je'eguiөxpä coo ja'a Dioshөpíritu hajxy xñajtsapxөyyät waambaty hajxy jaduñ mhadsówät.

¹³ Mänitä Jesús nñamaayyä tu'jäya'ay maa ja'a cu'ugän:
—Wiindsön, nämáayyägөch nbuhya'ay coočhä nnädeedyñaax xpiuhmó'owät.

¹⁴ Mänitä Jesús miänaañ:
—Pөнhөch төө xquiuhdujtmö'oy cooč mijts nhané'emät.

¹⁵ Mänitä Jesús miänáangombä:

—Mnigwieendähadøjöp hajxy coo hajxy tii mga'a hadsógät. Cab hajxy nøcxy mdajy mmay coo hajxy cøxiä mga'a møødä.

¹⁶ Mänit miänáangombä:

—Tsog hajxy mänáanäm, jii jäya'ay hijty tu'ug jaančh tehñ miäyøø. Mänitä ñøø miooc may jajpädø'cy. ¹⁷ Mänit tiägøøyy tajpä maabiä: “Nébiøch nnøø nmooc ndúnät. Maačh jaduññ nnä'ä pädá'agät.” ¹⁸ Mänit miänáangombä: “Tøøch nnajuø'øy maačh nbädá'agät. Nyajmá'adábøch yø'ø ndsehχ. Maas crúundøch ngójät. Jíibyhøch nnøø nmooc ngøxy pädá'agät, mädúhñtiøch nmøødä. ¹⁹ Cábøch jaduññ tii ndájñät nmáañät. Jootcuyc-høch jaduññ ndsánáañät nhäyóonät majiomøjt. Poo'xáambøch, cayáambøch hu'ugáambøch, xoonða'agáambøch.” ²⁰ Mänitä Dios ja'a craa ñämaayy: “Miičh, cab jaduññ mnä'ägä mábøcy. Jäda'a coods mho'oga'añ. Yø'øduññ tøø mwili piädá'aguiäbä, pøn jaduññ mämähmø'øwaamb.” ²¹ Jaduññsä mäyøøjäya'ayhajxy jiaty yhabety pønjaty maxiädø'øñ jaduññ tehngajnä jajmujp yhamdsoogøxpähajxy. Pero maa ja'a Dioswiinduumän, häyoob hajxy jaduññ.

²² Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Ca'a hajxy mdajy mmay tii hajxy mnäjuggyhadaamby, tii hajxy mgayaamby, tii hajxy mwithadaamby. ²³ Cab hajxy nøcxy mdajy mmay coo hajxy cøxiä wiinä mga'a møødä. ²⁴ Høxtahmñds yø'ø muuxyhajxy, cab hajxy tiuññ xiajy. Cab hajxy tii ñi'iby; cab hajxy tii jajpädø'øgy; cabä tsehχ hajxy miøødä. Ja'a Dios jaduññ yagiøø'xp. Y mijts, mmaas tsoobaatp hajxy quejee ja'a muuxyhajxy. ²⁵ Hoy hajxy mäduhñtiä mja taj mja máyät, cab hajxy hamdsoo mniyajyeegøøjät ni weeñtiä. ²⁶ Pø cab hajxy hoy hamdsoo mniyajyeega'añii, cab hajxy tii mdaj mmáyät.

²⁷ 'Høxtahm̄ds yø'ø pøjy, yee'p yø'ø. Pero cab tiuñ xiajy; cab pyiidyhädiuñ. Tøyhajt jaduñ, ni ja'a rey Salomón jecy quia'a nä'ägä mäbaaty nej yø'ø pøjjiän, hoy howyit hänajty jia mөөдä. ²⁸ Hoyyä Dios yø'ø pøjy yajxón jia cunuuxy, cab jiecyc. Mänaxiä mijts ja'a Dios xquia'a witmó'owät, hoy mijts jaduñ mga'a ja mäböcy. ²⁹ Ca'a hajxy mwi'i tiajy mwi'i miay tii hajxy mgayaamby mhu'ugaamby. ³⁰ Ja'a hajxy jaduñ ca'a mäböjpä, je'eds hajxy wyi'i tiajpy wyi'i miaaby. Pero mijts, ñajuøöbiä mDeedyhajxy tijaty hajxy myajmaajajpy. ³¹ Taj may hajxy nebiä Diosmädia'agy hajxy hoy mgudiúnät, mäniä Dios cøxiä xmió'owät.

³² 'Mägu'ughajpädøjc, ca'a hajxy mdsähgø'øy, hoy hajxy jaduñ mja nä'ä weentiä. Chojpä mDeedy joot jaduñ coo mijts xyhuunghädät. ³³ Mdöögäp hajxy mäduhñtiä hajxy mmөөдä; mäniä häyoobäya'ay hajxy mnä'ä mó'owät cøxiä. Jaduñ mijts hoyhajt weenhajt jim mbáadät tsajpootyp. Cab jaduñ pøn jim tii xpíøjcät. ³⁴ Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hamuumdu'joot mgudiúnät, mbáadäp ja'a hoyhajt ja'a weenhajt hajxy jaduñ. Coo ja'a yaabä naaxwiimbä hajxy mbøcjuó'owät, cab hajxy tii mbáadät.

³⁵⁻³⁶ Mäniä Jesús tiägøøyy mädiaacpä nebiä jiamiøød-hajxy nähix hahixø'ø yhidät coo hänajty quiädaactägat-sa'añ jadähooc. Mäniä miänaañ:

—Nähix hahixø'ø hajxy mhídät nebiä homioonsähajxiän coo ja'a wyiindsøn hajxy wyiimbídät mägaabiä mähuucpä maa ja'a pøc hu'ug jiadyijän. Jøønmөөд hajxy jaduñ yhähixy. Coo ja'a wyiindsøn hajxy miech maa ja'a tiøjcän, mäniä hajxy yajtøjtägø'øy. ³⁷⁻³⁸ Pø juyñä ja'a mioonsähajxy hänajty, hoy ja tsuhmdä, hoy ja moññä, cumayaambä wyiindsøn jaduñ. Tøyhajt

jaduhñ. Høxtä yajcayóøjöp hajxy ja'a yhamdsoo wiindsónñ. ³⁹ Y jaaná jaduhñduhmbä, coo ja'a cudøjc jaduhñ ñajuó'øwät mäduhnajtä ja'a mee'tspä miédsät, cab jaduhñ ñä'ägä maahó'ogät nebiä mee'tspä jaduhñ quia'a tøjtagó'øwät. ⁴⁰ Jaduhñ mijts nähix hahixø'ø mhíjpät. Cab hajxy mnä'ägä najuó'øwät mänáajoch ngä-daactägatsa'añ, høøch ja'a Diosquexypä.

⁴¹ Mänitä Pedro yajtøøyy:

—Wiindsónñ, pøn miich hädaa myajmøødmädiaacypy, højtsyähajtiä tøgä nägøxiä.

⁴² Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Pøn jaduhñ cudiuumb nebiatiä wyiindsónñ yhane'emiän, je'eds jaduhñ hoy copc-hajp maa ja'a wyiindsónñ tiøjcän. Coo ja'a wyiindsónñ maa ñøcxy, je'eduhñ mähmøøby coo jaduhñ yajcáyät pøn jiiby hijp tøgooty. ⁴³ Pø cudiuumbä copc-hajpä hánajty hoy, coo ja'a wyiindsónñ wyiimbijtagátsät, cumayáanöp jaduhñ ja'a wyiindsónñ. ⁴⁴ Mänitä wyiindsónñ yajnähdija'añii coo jaduhñ quiopc-hádät mäduhñtiä ja'a wyiindsónñ miøødä cøxiä. ⁴⁵ Pero coo ja'a copc-hajpä miäná'anät coo ja'a wyiindsónñ quia'a tsoj medsa'añ, coo ja'a miämoonsä yhäyoowhíxät, coo tiägó'øwät huucpä caabiä, coo miu'ugóøjät, ⁴⁶ mänitä wyiindsónñ mjejtstägatsa'añ jaguiapxy, mänit jaduhñ jiaanč tehñ chaačhtiuna'añii neby hajxy chaačhtiunñijän ja'a hajxy ca'a mabøjpä.

⁴⁷ Mädyii moonsä jaduhñ ca'a mädia'agymiäbøjp, hoy jia najuó'øy nebiaty ja'a wyiindsónñ yhane'emyii, jaanč tehñ chaačhtiunáanöp je'e. ⁴⁸ Pero mädyii moonsä ca'a mädia'agymiäbøjp je'eguiøxpä coo quia'a najuó'øy, cab jaduhñ jiaty tsaáčhtiuna'añii. Pøn madiuung jaduhñ yajcø'ødägóøyyöp, tsipcøxp jaduhñ quiudiúnät nebiaty yhane'emyii.

⁴⁹ 'Páadyhøch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin nebiä tsip jaduñ piädø'ogät. Weenä jäya'ayhajxy ñimiädsibø'øyii. ⁵⁰ Mobadájþoch nho'oga'añ. Jiaančh tehñ chójþiøch njoot coo paquiä yhabáadät. ⁵¹⁻⁵² Páadyhøch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin nebiä jäya'ayhajxy ñimiädsibø'øwøþjät. Cabä jäya'ayhajxy jootcuyc ñälägä hidaañä. Nimiädsibø'øwáañäp hajxy tu'ugtøgooty. Nädägøøgpäna'c-hajxy yajmuga'añ ja'a nämetspäya'ay. ⁵³ Miøødnimiädsibø'øwáañäp ja'a tiaj ja'a tieedyhajxy. Miø'ødhoc jiaxie'ebhajxy ñimiädsibø'øwa'añii.

⁵⁴ Mänitä Jesús ja'a cu'ug ñämaayy:

—Coo ja'a joc piädø'ogy maa ja'a xøø quiuhnaxiän, hijxtahñd je'e coo tiu'uwa'añ. ⁵⁵ Y coo jiøømbojy, hijxtahñd jaduñ coo hañ yhida'añ. Y mnajuøøby hajxy jaduñbä. ⁵⁶ Tøyhajt jaduñ, mnajuøøby hajxy jaduñ nebiä xøø ñaxa'añ, pero cab hajxy mnajuø'øy tijaty jadáañäp habetáañäp. Hiñ, hamdsoo ja'a mjoothajxy quia'a tsoey coo hajxy jaduñ mnajuó'øwät.

⁵⁷ 'Tii hoguiuhdujt hajxy hamdsoo coo mga'a jada'añ.

⁵⁸ Coo pøn hänajty tøø xñäxø'øwø'øy, coo hänajty xya-jnøcxy haguyc, tu'haamnøcxpä myajtødiägó'øwät. Pø caj, xchúmäp hajxy jaduñ. ⁵⁹ Y cab jaduñ mdsoj pädsómät høxtä coonä mnuu'xy myajñahwá'adsät pedyii. Jaduñ mäwiinäts Dios hajxy xyajcumädówät.

13

¹ Mänitä ja'a Jesús yhawáañäxä coo ja'a Pilato ja'a Galileabäya'ay hänajty näje'e tøø yajyagho'ogyii tsajtøghaguuy. Animalyøjxpä Galileabäya'ayhajxy hänajty. Jaduñ hajxy hänajty quiuhdujthaty. ² Mänitä Jesús miänaañ:

—Nej, mmánaamb hajxy jaduhñä, paady yø'ø häna'c-hajxy yagho'cä je'eguiøxpä coo maas may ja'a pojpä cädieey hajxy hänajty tøø tiuñ quejee ja'a miägunaaxhaxiä. ³ Høøch jaduhñ mänaamb, caj. Y coo mijts ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy mga'a najtshixó'øwät, jaduhñ hajxy mjájpät nägøxiä. ⁴ Y yø'ø häna'c-hajxy nämajmocxtägøøgpä tøø yhó'oguiäbä jim Siloé mänaa ja'a møj torre tøø ñähgahbetiän, nej, mmánaamb mijts jaduhñä coo maas may pojpä cädieey hajxy hänajty tøø tiuñ quejee ja'a jiamioødhajxy jim tsänaabiä Jerusalén. ⁵ Høøch jaduhñ mänaamb, caj. Y coo mijts ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy mga'a najtshixó'øwät, jaduhñ hajxy mjájpät nägøxiä.

⁶ Mänitä Jesús miánaangombä:

—Tsøc mädiáacäm, jii jäya'ay piids hijty tu'copc miøødä maa ja'a ñaaxän. Mänit hoy jia hixø'øy pø tøø tiøømbety. Cahnä hänajty tiøømbetyñä. ⁷ Mänitä mioonsä ñämaayy: “Huug hix yø'ø piids, tøø ndijy häxøpy tiøømbejnä cudägøøgjomøjt, y cahnä ñä'ägädä tøømbetyñä. Púxäts, xiøøbä jim ñä'ä naaxñähdäna'ay.” ⁸ Mänitä mioonsä miánaañ: “Wiindsón, ween jiaac täna'ay tu'jomøjt. Nhuuc nä'ä juhdajtú'udyhöch. Nhuuc tsooyó'øyhöch abonohaam. ⁹ Wehñdä jaduhñ ñä'ä tøømbédät. Pø caj, mänitøch nbúxät.”

¹⁰ Wiinghoocä Jesús hänajty jiiby yajwiingapxø'øy tsajtøgooty. Poo'xxiøøjooty hänajty je'e. ¹¹ Jiibiä tadjäya'ay hänajty tu'ug. Majmocxtägøøgjomøjt ja'a pa'am hänajty tøø miähäyoy. Jøney ja'a mähdiøjc hänajty tøø yagjadyii ja'a møjcü'ujäm; ni cab hänajty hoy ñä'ägä tøwa'añ. ¹² Coo ja'a Jesús ja'a tadjäya'ay yhiijxy, mänit miøjyaaxy. Mänit miánaañ:

—Pi'maam, tøø ja'a mba'am jaduhñ xñähwa'açh.

¹³ Mänitä Jesús ja'a pa'amjäya'ay ñähdooñ. Mänitiä ja'a mähdiøjc tiøøyy. Mänit miánaañ coo ja'a Dios miøjjä ji-

aančhä. ¹⁴ Mänitä tsajtøjwiindsón jiootma'ty je'eguiøxpä coo ja'a Jesús ja'a pa'am yajnajxy ja'a poo'xxiøjooty. Mänitä cu'ug ñämaayy:

—Tädujxøø ja'a Dios tøø quiunuu'xy coo hajxy ndúunämät. Mänitä mba'am hajxy min myajniñäh-wa'ačhii. Pero cab hajxy myajniñähwa'adsøjät ja'a poo'xxiøjooty.

¹⁵ Mänitä Jesús miänaañ:

—Mhøhndaac mijts jaduñ. Nej, caj mijts mweey mburro hajxy myajnøøhu'ugy ja'a poo'xxiøjootiä. Hoy hajxy hoy mja capxy mja hane'emy, cab hajxy hamdsoo hoy mgudiuñ. ¹⁶ Y hädaa tadjäya'ay, Abraham yhap yhoc hädaaduhñ. Majmocxtägøøgjomøjt hijty tøø yaghidyii pa'ammøød ja'a møjcü'ujäm. Nej, cábøch ja'a cuhdujt hijty nmøødä coočh poo'xxiøjooty tøø nyajnahwa'ačhä.

¹⁷ Mänitä Jesús miädsiphajxy chähdiuñ. Pero ja'a cu'ug, jaanč tehñ xioonäac hajxy jaduñ je'eguiøxpä coo ja'a Jesús ja'a hoy-yagjuøñäjatypä hänajty tøø yajcähxø'øgy.

¹⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Coo ja'a Dios ja'a miäjaa hänajty yajcähxø'øga'añ, jaduhñhöch nyajmäbaada'añ ¹⁹ nebiä habi'c mostazapajcän. Coo jäya'ay jaduñ ñí'ibät maa ja'a ñaaxän, cøxp jaduñ yéegät. Høxtä pe'eñhädiúnäp ja'a muuxyhajxy yhaa'xcøxp.

²⁰ Mänitä Jesús miänaangombä:

—Coo ja'a Dios ja'a miäjaa hänajty yajcähxø'øga'añ, jaduhñhöch nyajmäbaada'añ ²¹ nebiä to'oxiøjc tsajcaagychooy hajxy yajtuñän coo tsajcaagy hajxy yhädiuñ. Tägøøgquixøhñdy ja'a harina hajxy yajmäbadaagø'øy ja'a tsajcaagychooy. Mänit jaduñ hoy piädø'øgy.

²² Mänitá Jesús tiu'ubøjcy. Jerusalén hánajty ñocxa'añ. Tu'haamnøcxpä ja'a Jesús hánajty yajnáhixø'øy maa ja'a cajpthuungän. ²³ Mänitá Jesús miäyajtøøwä:

—Nej, näweeñtiä hajxy ñähwa'adsa'añ ja'a piojpä cädieeyhajxiä.

Mänitá Jesús yhadsooyy:

²⁴ —Tsipcøxpä Diosmädia'agy hajxy hoy mgudiúnät nebiä cuhdujt hajxy hoy mmøødhádät neby hajxy jim mdägó'øwät tsajpootyp. Námay hajxy jia wi'i tiägø'øwa'añ, pero cab hajxy hánajty yajtägø'øwa'añii coo cuhdujt hajxy hánajty quia'a møødá. ²⁵ Coo ja'a Dios ja'a tøjc hánajty tøø yhagøøñä, mänitá tøghagø'øw hajxy hánajty jia wi'i quiojxnoga'añ, pønjaty tøba'am hánajty tøø miähmø'øy. Mänit hajxy hánajty jia wi'i miäna'ana'añ: “Dios, yaghawa'ads yø'ø tøjc.” Mänitá Dios yhadsowa'añ: “Cábøch mijts nhixiä.”

²⁶ Mänit hajxy hánajty miäna'anángombä: “Pero tøøds miiçh nmøødcay nmøødhu'ugy; tøøds miiçh mmädia'agy xyajnáhixø'øy mänaa jim mhitiän maa højts ngajptän.” ²⁷ Mänitá Dios hánajty yhadsowángombä: “Tøø hajxy nnäma'ay coo hajxy nga'a hixiä. Wiimbit hajxy. Caj mijts mguhdujt ñä'ägä hoyyá.” ²⁸ Mänitá Abraham hajxy hánajty jim mhixa'añ tsajpootyp jim Dioswiinduum møødá Isaac møødá Jacob møødá Diosquexyhajxy nägøxiä. Mänit hajxy mjø'øwa'añ mxuuds'añ coo ja'a Dios hajxy tøø xquia'a yajtägø'øy. ²⁹ Nøcxaambä jäya'ayhajxy miägaya'añ Dioswiinduum ja'a hajxy wiinduhmyhagajpt-tsohmä. ³⁰ Jaaya'ayhajxy jäda'ahaty péjxäbä, näje'e møjtuung hajxy piaada'añ. Y jaaya'ayhajxy jäda'ahaty møjtuungmøødpä, näje'e tiuunghajxy piogáañäxä.

³¹ Mänitxøøbä ja'a fariseoshajxy näje'e miehch maa ja'a Jesúsän. Mänitá Jesús hajxy ñämaayy:

—Mdsóonäp yaa coo ja'a Herodes xjia wi'i yajyagho'oga'añii.

³² Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Ca'awiindøyyä Herodes jaduñ. Nøcx hajxy näma'aw cooč mejtsxøø tægøøgxøø njaac tuna'añ. Njaac høxquexáambiøch ja'a mõjcu'uhajxy. Njaac yajmøcpøgåambiøch ja'a pa'amjäya'ayhajxy. Mänitøch nduumbädø'owa'añ. ³³ Jexioo, mejtsxøø tægøøgxøøjoch njaac tu'uyo'oya'añ. Mänitøch jim nmedsa'añ Jerusalén. Cab jaduñ yhawiinmatsä coo ja'a Diosquexy wiingtuum yhö'ogät.

³⁴ Mänitä Jesús miänáangombä:

—Ja'a häna'c-hajxy jim tsánaabiä Jerusalén, tøø ja'a Diosquexy hajxy may quiuhga'açh. Tøøch mayhooc nja wi'i ñäma'ay coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'owät; pero cab hajxy ñä'a najtshixø'owa'añ. ³⁵ Cooch jim ngóodät Jerusalén, páquiøch jim nhida'añ. Mänitøch mijts jim nnähgue'egáangombä. Cábøch hajxy xyhixaanñä høxtä cóonøch hánajty ngädaactägatsa'añ. Mänit hajxy hánajty mmána'ana'añ: “Jaanç tehñ miøj jaanç tehñ jiaanç ja'a Dios tøø quiéxiäbä.”

14

¹ Wiinghoocä Jesús ñøcxy mägaabiä maa ja'a fariseowiindsønä tiøjcän. Poo'xxiøøjooty hánajty je'e. Jiibiä Jesús hánajty miähijxna'ayíjäm tøgooty ja'a fariseoshajxy. ² Jiibiä mähdiøjc hánajty tu'ug qui'ixypa'ammøød. Jesúswiinduum hánajty tiäna'ay. ³ Mänitä Jesús miäyajtøøyy ja'a ley-yajnahixøøbiähajxy møødä fariseoshajxy:

—Nej, jii cuhdujt jaduñ coo ja'a pa'amjäya'ay myajmøcpøgät poo'xxiøøjootiä.

⁴ Pero cab hajxy waamb ñä'a hadsooyy. Mänitä Jesús ja'a pa'amjäya'ay nähdoon, yajmøcpøjcy. Mänit ñämaayy coo wyiimbídat. ⁵ Mänitä fariseoshajxy ñämäayyägombä:

—Coo mijts mburro mweey quiuga'awó'øwät nøøjutjooty, nej, cab hajxy mäniitiä myajpädsómädä, hoy hänajty jia poo'xxiøøjootiä.

⁶ Cab hajxy waamb ñä'ägä hadsooyy.

⁷ Mänitä Jesús yhiixy coo ja'a woybä wichpä hoyhänäabiejt hajxy jia wi'i yhøxta'ay. Mänit miänaañ:

⁸ —Coo ja'a pøc ja'a hu'ug hänajty mänaa jiadyii, coo mijts myajwówät, cabä hoyhänäabiejt hajxy myaghänä'awó'øwät. Hiix, coo häna'c maas cuhdujtmøødpä jiaac médsät, ⁹ mäniitä cudøjc xñämä'awät: “Pädø'øg, mo'ow yø'ø hänäabiejt yø'ø häna'c tøø jiaac méchäbä.” Xyajtsähdiúnäp jaduhñ. Mänit nøcxy mhänä'ay maa ja'a hänäabiejt ca'a hojiatypän. ¹⁰ Pero jayøjp mhøxtá'awät ja'a hänäabiejt ca'a hojiatypä. Mänitä cudøjc xñämä'awät: “Mägu'ughajpä, yaa nañ maa hädaa hänäabiejt hojiatypän.” Xquiumáyäp ja'a jäya'ayhajxy ja'a hajxy jim hänäabiä. ¹¹ Pøn ja wi'i yajcumayaamb, yajpexaamb je'eduhñ. Pøn ca'a yajcumayaamb, je'eds jaduhñ mõjtägø'øwaamb.

¹² Mänitä Jesús ja'a fariseowiindsøn ñämaayy, ja'a hänajty tøø miäwóyyäbä:

—Coo ja'a tsuunax hänajty mänaa myagjada'añii, cabä mmägu'ughajpähajxy mwówät, ni ja'a mbuhya'ayhajxy, ni ja'a mjujy ja'a mmägu'ughajxy, ni ja'a mmäjøøn ja'a mmädøjc-hajxy ja'a mäyøøbä. Xwiodägátsäp hajxy je'e ja'a miiç hänajty tøø mwóyyäbä. ¹³ Pero je'eds mwówäp ja'a häyoobä, ja'a ca'a hoybä, ja'a tecymia'adpä, ja'a wiindspä. ¹⁴ Hoy miiç jaduhñ xquia'a ja woodägátsät, jootcujc mhídät jadähooc je'eguiøxpä coo ja'a hoyhajt ja'a weenhajt mbaada'añ mänaa ja'a jäya'ayhajxy hänajty

jiujypiøjtägatsa'añän, ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty tøø quiudiñäbä.

¹⁵ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug yhäña'ay meexäwiinduum. Mänitä Jesús ñämaayy:

—Jootcujc je'e, pøñ mägayaamb Dioswiinduum.

¹⁶ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tsøc mädiáacäm. Jaduhñä jäya'ay tsuunax tu'ug yag-jajtä. Mänitä jäya'ay may yajwoowä. ¹⁷ Coø hänajty tøø yhabaady, mänitä mioonsä ñämaayy: “Nøcx ja'a woybä wichpähajxy nämaw coo hajxy yhadó'ødsät, coo ja'a cay tøø yhabaatnä.” ¹⁸ Pero mänit hajxy nägøxiä yhadsooyy cooc hajxy quia'a näbaadø'øwáañä. Tu'jäya'ay miänaañ: “Tøøchä naax njuy; nøcxáambøch cham nhixa'añ. Huuc mee'x, cábøch xñäbaadø'øwaañä.” ¹⁹ Mänit wiingpä miánaangombä: “Tøøchä waj njuy mägooxmancuerno. Je'eçh nøcxy nyajtuunghabøga'añ. Huuc mee'x, cábøch xñäbaadø'øwaañä.” ²⁰ Mänitä wiingpä jiaac mänánaangombä: “Naambócyhøch høøch; páadyhøch nga'a nøcxa'añ mägaabiä.” ²¹ Coø ja'a moonsä wyiimbijtägajch, mänit je'e cøjx ñägapxy waambaty hajxy yhadsooyy. Mänitä wyiindsøn jiaanç tehñ jiootma'ty. Mänitä mioonsä ñämäaguiombä: “Nøcx jim päyø'øguiä maa ja'a mõjtu'ujän. Pønjaty jim mbaatyp, ja'a häyoobä, ja'a ca'a hoybä, ja'a tecymia'adpä, ja'a wiindspä, je'e jaduhñ mwoomínäp.” ²² Coø ja'a moonsä jadähooc wyiimbijtägajch, mänit miänaañ: “Wiindsøn, Tøøch ngudiñ nébiøch miich tøø xyhane'emiän. Pero xiinä hawa'adspä.” ²³ Mänitä wyiindsøn yhadsooyy: “Nøcx jim maa ja'a xu'udstu'ujän, maa ja'a padu'ujän; pønjaty jim najxp, mnämä'awäp hadsip coo hajxy myínät, nébiøch ndøjc jaduhñ yhúdsät. ²⁴ Pero pønjátyhøch tøø nja yajwoyii, cab hajxy min quiaya'añ maäch ndsuunax nyagjadyiijän.”

²⁵ Nämäyvä jäya'ay ja'a Jesús hänajty pianøcxy. Mänitä Jesús wia'wiimbijty. Mänit miänaañ:

²⁶⁻²⁷ —Pønjátyhøch xpianøcxaamb, wéenhøch xmiaas tsoy quejee ja'a tiaj ja'a tieedyhajxy chocy, møødä yhuch ja'a piuhya'ay; quejee ja'a yhuungä tio'oxy chocy. Pø caj, cábøch hoy xpianøcxät. Pøn ja'a jiugyhajt ca'a nähdujp, cábøch jaduhñ hoy xpianøcxät. ²⁸ Coo pønä tøjc hänajty quioja'añ, jayøjpä xiädø'øñ miächoy pø pedáañp jaduhñ. ²⁹ Pø caj, mänit jaduhñ ñäxi'igóøjät coo hänajty quia'a maya'añ. ³⁰ Jaduhñ hajxy miáná'anät: “Xiøøbä yø'ø craa ñä'ä yajtsohndaacy; maa jaduhñ ñä'ä yajmaayy.” ³¹ Coo ja'a reyhajxy hänajty ñimiädsibø'øwa'añii, jayøjp hajxy yhahixø'øy pø mäjäda'agaamb coo nämajcmil soldado jia møødä, coo ja'a miädsip ja'a soldado nähii'xmil miøødä. ³² Pø caj, jäguemiä ja'a quiuguexy quiéxät weenä miädsip jaduhñ miee'xy. ³³ Jaaná jaduhñ mijtspä, coo hajxy cøxiä wiinä mga'a najtshixø'øwät ja'a høøchcøxpä, cábøch hajxy hoy xpianøcxät.

³⁴ Tuungpaatpä caan hit. Pero coo jiø'øwät, cab jaduhñ mänaa yhoyøñät. ³⁵ Cab jaduhñ tiuungpaadaannä. Nä'ä tägooby jaduhñ. Pø mwijnjuøøby hajxy, wéenhøch hädaa nmädia'agy xmiäbøjcä.

15

¹ Mänitä Jesús ñämejtsä ja'a yajnähjuudiutpähajxy nämay møødä cubojpä cugädieybähajxy. Miädowaambiä miädia'agy hajxy hänajty. ² Mänitä fariseos ja'a Jesús hajxy tiägøøyy mädiaacpä møødä ley-yajnähixøøbiähajxy:

—Cab jaduhñ yhooyä coo yø'ø craa ja'a cubojpä ja'a cugädieyba miägu'ughädät, coo miøødcáyät.

³ Mänitä Jesús tiägøøyy mädiaacpä:

⁴ —Tsøc mänáañäm, pøn meeg hänajty møød mägo'x, coo tu'ug tiägóyyät, nej, cabäda'a nägø'ø

nädecypiiä mhøxtá'awädä. ⁵ Y coo mbáadät, mänit mxoondá'agät. Mänitä meeg mdsehñó'ogät. Mänit mdsehñnócxät maa ja'a mdøjcän. ⁶ Coo jim mmédsät, mänit mmäjøøn mmädøjc mwoomúgät mөөdä mmägu'ughajpähajxy. Mänit mmáná'anät: “Tsøg hajxy xoondáacäm; tөөchä meeg nbaady ja'a hijty tөө tiägóyyäbä.” ⁷ Tøyhajt, jaaná jaduhñ hajxy jim xioonnda'agaambä tsajpootyp coo ja'a cubojpä cugädieeybä yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixó'ówät. Ja'a jaac nämädaaxc-hii'x-cumajmoxcmädaaxc jäya'ayhajxy, ja'a hijty tөө quia'a tu'udägóyyäbä, cab hajxy jiaty näxoonnda'aga'añii.

⁸ Tsøg jaac mänáanäm, mädyii to'oxiøjc xädø'øñ majc mөөd, coo tu'ug tiägóyyät, mänitä jøøn quiudøø'xø'øy. Mänit tiägø'øy tøjpeetpä hodia'agyhaamby, cham jaduhñ yhøxta'ay. ⁹ Coo ja'a xädø'øñ piaady, mänitä miäjøøn miädøjc wiomucy mөөdä miägu'ughajpähajxy. Mänit miána'añ: “Tsøg hajxy xoondáacäm; tөөchä xädø'øñ nbaady ja'a hijty tөө tiägóyyäbä.” ¹⁰ Tøyhajt jaduhñ, jaaná jaduhñ ja'a Diosmoonsähajxy jim xioonnda'agaambä tsajpootyp coo ja'a cubojpä cugädieeybä yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixó'ówät.

¹¹ Mänitä Jesús jadähooc miánáangombä:

—Tsøc mädiáacäm, jaduhñä jäya'ay hánajty tu'ug, metsc yhuung. ¹² Mänitä muutspä ñämaayy ja'a tieedy: “Teedy, hөөchä xädø'øñ móoyyác mädúhñtiøch hijty tөө xyajnáhdijy.” Mänitä yhuunghajxy miooyy ja'a xädø'øñ. ¹³ Cujaboom cumaaxcä craa muutspä tiu'ubøjñä. Cøjxä xiädø'øñ miädu'ubøcy. Mänit ñøcxy jäguemnaax. Mänitä xiädø'øñ cøjx ñähaduñ ñahanäma'awø'øy. Haxøøg hánajty wiädity. ¹⁴ Coo ja'a xiädø'øñ hánajty tөө quiøjxnä, mänitä yuu miejch maa ja'a craa hánajtiän. Mänitä yuu hoyhoy piáatänä. ¹⁵ Mänitä tuung hoy piaady

mähädsomyagjoo'x. ¹⁶ Jia wi'i jioo'xaamby hānajtj ja'a hädsom hānajtj jioo'xypä, pero cab hānajtj tii nā'ägä mo'oyii. ¹⁷ Mānit wyiinmahñdymejch: "Jim maačh ndeedy tiōjcān, jaančh tehñ quiu'uxiä ja'a moonsāhajxy jim quia yhu'ugy. Y hoočh, coočh yaa nmähmó'owät, yuuhó'ogäböch häyaa. ¹⁸ Nnā'ägä nōcxyhöch jim maačh ndeedy tiōjcān. Jadúhñhöch nnāma'awa'añ: Teedy, tōöch ngädieey ja'a Dioscōxpä mōödä miičcōxpä. ¹⁹ Cáböch miičh hawiinmats xyhuunghājñät. Hóyhöch miičh xñä'ä wá'anät moonsä." ²⁰ Mānitä craa wyiimbijty, ñcxtägajch maa ja'a tieedy tiōjcān.

'Mōjnā hānajtj quia'a mech, mānitä tieedy jiojcuheebōoyä. Mānitä tieedy jioot xiuu'tspōjcy jadāhooc. Mānit päyō'oguiä hoy jiojcubaadō'oy. Mānit ñähmäneeñ quiuhmäneeñ. Mānit chu'xy. ²¹ Mānitä yhuung miānaañ: "Teedy, tōöch ngädieey ja'a Dioscōxpä mōödä miičcōxpä. Cáböch miičh hawiinmats xyhuunghājñät." ²² Mānitä tieedy ja'a moonsä tu'ug ñāmaayy: "Tsōgām, nōcx ja'a howyit yajpādsom. Yajniugiubōgōō. Pādaacā cō'ōjādsōhñdy tu'ug mōödä xāguiō'og. ²³ Nōcxā wajhuung hajxy yagho'og ja'a ni'xpä. Tsōgä xōō hajxy yagjājtām. Tsōg hajxy caayy tsōg hajxy hūucām. ²⁴ Jadúhñhöch hädaa nhuung hijty nebiä ho'ogypiān nebiä tāgoybān. Pero tōöch jadāhooc xyhajuō'oyii. Y chaačh tōō xñāmech." Mānitä xōōdsuu hajxy yagjājtä.

²⁵ Ja'a craa mōjppä, jim hānajtj je'e camjooty. Mānit wyiimbijty. Coo hānajtj miedsaannā maa tōjcān, mānit miādooyy coo hajxy wyi'i xiu'uxy, coo hajxy wyi'i yhech wyi'i piuty. ²⁶ Mānitä moonsä tu'ug miōjyaaxy. Mānit miāyajtōoyy: "Tii jaduhñ jājtāp." ²⁷ Mānit ñāmaayyā: "Tōō ja'a mhuch miech hoy ween. Paadiä mdeedy ja'a wajhuung ni'xpä tōō yajyagho'ogyii." ²⁸ Mānitä craa mōjppä jiootma'ty. Cab hānajtj tiōjtāgō'owa'añ. Mānitä

tieedy tiøjpädsøømy. Mänit hoy miänuu'xta'agyii coo tiägó'owät. ²⁹ Mänitä craa ja'a tieedy ñämaayy: “Tøøch miičh majiomøjt nja møødtuñ. Homiänájøch miičh mmädia'agy tøø nmäbøjcäm. Pero cábøch miičh mänaa tii tøø xñä'ägä mo'oy, nébiøchä xøø jaduhñ nyagjadóøjät móødhøch nmägu'ughajpädøjc-hajxy. ³⁰ Pero xiidsä mhuing tøø miech. Tøø miičh mxädø'øñ xñä'ä yaghäyø'cä maa ja'a cuhhiñdo'oxiøjcän. Y yø'ø craagøxpä miičhä wajhuung ni'xpä tøø myajyagho'ogyii.” ³¹ Mänitä tieedy miänaañ: “Huung, homiänájøch miičh tøø xmiøødhity. Y Haagä miičh mje'e jaduhñ mäduhñtiøch jii nmøødá. ³² Pero hawiinmats jaduhñ coo ja'a xøø nyagiájtämät, coo nxoondáacämät, je'eguiøxpä coo yø'ø mhuch tøø miech. Jaduhñ hijty nebiä ho'ogypiän nebiä tägoybän. Pero tøøds jadähooc xyhajuóøyyäm.”

16

¹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Jaduhñsä mäyøøjäya'ay hänajty tu'ug. Mänit hoy yhawáanäxä coo ja'a xiädø'øñ hänajty yajtúunäxä ja'a mioonsä. ² Mänitä mioonsä miøjyaaxy: “Nej, tøyhajt jaduhñ coøch miičh ja'a nxädø'øñ xwyi'i yajtúunäjä. Hoorä, høøch móoyyác mäduhñtiøch miičh hijty tøø nyajcø'ødägø'y. Cáboch miičh nmoonsähadaannä.” ³ Mänitä craa tiägøøyy tajpä maabiä: “Nébiøch jaduhñ nnä'ä jatcø'owät. Xpiøgáanäbøch ja'a nduung jaduhñ. Cáboch møcmäjaa nmøødá coøch nyu'uw coøch nbúxät. Tsähdiünäbøch jaduhñ coøch ndägó'owät xädø'øñyu-jwaambä. ⁴ Tøøch nnajuø'øy nébiøch njatcø'owät, nébiøchä jäya'ayhajxy xtiøjmo'owät, coøch nduung hänajty tøø xpiøjcä.” ⁵ Mänit tu'ugjaty tu'ugjaty miøjyaaxy pønjaty ja'a wyiindsøn hänajty mänuu'xyhajp. Mänitä tu'jäya'ay jayøbajt miäyajtøøyy: “Mäduhñtiøch yø'ø

nwiindsón xmiänuu'xiä.” ⁶ Mänit yhadsooy: “Mägo'xlatä acéitøch nmänuu'xiä.” Mänitä craa miänaañ: “Hädaa nocy jaduhñ mänaamb coo miičh mägo'xlatä mmänuu'xyhaty. Chaadsä nocy wiingpä. Huug hädiuundägats coo juxychägui'xmajc-latä mmänuu'xyhaty.” ⁷ Mänitä tu'ug miäyajtøgombä: “Miičhäts, mäduhñtiä mnuu'xy.” Mänit yhadsooy: “Mägo'xquipxøhñdyhøchä trigo nmänuu'xyhaty.” Mänitä craa miänaañ: “Chaadsä nocy wiingpä. Huug hädiuundägats coo mädaaxc-hii'x mmänuu'xyhaty.” ⁸ Manitä mäyøøjäya'ay ja'a mioonsä quiumaayy coo quiuhwijjiä. Maas cuhwijy ja'a Diosmädia'agy hajxy ca'a mäbøjpä maa ja'a tiuunghajxiän quejee yøø Diosmädia'agy hajxy mäbøjpä.

⁹ Tsipcøxpä xädø'øñ quiøxa'añ hädaa yaabä naaxwiin. Myajtúnäp hajxy jaduhñ nebiä jäya'ay hajxy jaduhñ xmiägu'ughädät. Coo hänajty tøø mhø'nä, mänitä Dios jim xwyiingpøgät tsajpootyp.

¹⁰ 'Pønä xädø'øñ hoy yajtuumb, hoy jia weeñtiä, coo ja'a xädø'øñ hänajty miayyä, mänit hoy yajtúungombät. Pero pønä xädø'øñ hoy ca'a yajtuumb coo hänajty weeñtiä, ni jaduhñ hoy quia'a yajtúnät coo hänajty miayyä. ¹¹ Jaduhñds je'e, coo mijts ja'a xädø'øñ hoy mga'a yajtúnät hädaa yaabä naaxwiin, caj mijts ja'a Dios xyajcø'ødägø'owät mädyii jaančh tsoobaadaamb. ¹² Y coo wiingjäya'ay xiädø'øñ hajxy hoy mga'a yajtúunät, cabä hoyhajt ja'a weenhajt hajxy jim mbädät tsajpootyp.

¹³ 'Coo ja'a moonsä ja'a wyiindsón metsc miädúnät, ja'a tu'jäyá'ayäbä, je'e miädia'agy hoy quiudiúunäp; ja'a tu'jäyá'ayäbä, cabä miädia'agy miäbøjcät. Jaanä jaduhñduhmbä, coo ja'a xädø'øñ hajxy mwi'i chögät, cabä Dios hajxy hoy mmädúnät.

¹⁴ Jimä fariseoshajxy hänajty näje'e miämädoona'ay. Jiaančh tehñ piøcjuøbiä fariseos ja'a xädø'øñ hajxy

hänajty. Mänitä Jesús hajxy ñäxiicy. ¹⁵ Mänitä Jesús miänaañ:

—Mijts, mjaančh tehṃ yajcumayaamb hajxy jadhunṃ maa ja'a cu'ughagujcän. Pero xñajuóoyyap ja'a Dios ja'a mwiinmahñdyhajxy. Mädyiijaty ja'a jäya'ayhajxy quiumaaby, je'edsä Dios jadhunṃ piejxyp.

¹⁶ 'Ja'a Moisés miädia'agy hijty cudiúunäxap mөөдä Diosquexy miädia'agyhajxy. Pero coo ja'a Juan ja'a Dios-mädia'agy tiägөөyy yajwa'xpä, nägөxiä jäya'ayhajxy jia wi'i tiägө'owa'añ maa ja'a Diosmädia'aguiän.

¹⁷ 'Pero cabä Moisés miädia'agy tiägoyya'añ. Maas paquiä ja'a tsajpootyp tiägóyyät mөөдä naaxwiin quejee ja'a Moisés miädia'agy.

¹⁸ 'Pönä tio'oxiöjc hөxmajtsp, tu'udägooby jadhunṃ coo wiingto'oxiöjc wyiingpöjnät. Jaanä jadhunṃ tiu'udägoobiä pönä to'oxiöjc wiingpөjp ja'a tөө yhөxmächíijäbä.

¹⁹ 'Jadhunṃdsä mäyөөjäya'ay hänajty tu'ug. Jaančh tehṃ yajxonṃ ja'a wyit hänajty miөөdhaty. Jabom-jabom ja'a xөө hänajty yagjadyii jaančh tehṃ yajxonṃ. ²⁰ Jimä mähdiöjc hänajty tu'ug xiөhaty Lázaro. Jaančh tehṃ ñähu'uds jaančh tehṃ quiuhbu'udsä Lázaro hänajty. Jim naxy yhäña'ay naaxwiin maa ja'a mäyөөhäna'c tiөghaawän. ²¹ Je'e ja'a Lázaro hänajty jia wi'i quiayaamby tijaty jii by cahb naaxwiin maa ja'a mäyөөjäya'ay mie-exän. Hөxtä nähwéhyäxäbä Lázaro piu'uds hänajty ja'a húcäm. ²² Mänitä Lázaro yho'nä. Mänitä yháañmä yajnөcxäxä tsajpootyp maa ja'a Abraham wyiinduumän. Ja'a Diosmoonsä yajnөcx. Mänitä mäyөөjäya'ay yho'pä. Mänit yajnaaxtägөөyyä. ²³ Mänitä yháañmä yhädaacy möjcu'uhaam. Mänit tiägөөyyä tsaächtiúunäbä. Mänit chajhee'py. Jimä Abraham ñäheebөөyy mөөдä Lázaro. ²⁴ Mänit yaaxy: “Abraham, hөөчh näxúu'tsac. Hөөчhä

Lázaro yajnäguéjxác. Weená quiø'øjøjp yajxoogy wéen-höch ndoots min xyajtøjtsä. Jaanč tehṃ chaächpójpoch yaa jøønjooty.”²⁵ Mänitä Abraham yhadsooyy: “Huung, jahmiets jaduṃ nej tøø mdsäna'ay nej tøø mhäyoyyän yajxon. Pero Lázaro, jaanč tehṃ yhäyoob je'e hijty. Pero coo yaa tøø quioo'nä, jootcuyc yhijnä. Miičhäts jiiby tsaächpójnöp.”²⁶ Y chaads je'ebä, cabä najxtaact maa, coo ja'a Lázaro jiiby yhädá'agät, ni coo miich yaa mbédät.”²⁷ Mänitä mäyøøjäya'ay miänaañ: “Abraham, tuṃä mayhajt, huuc quex ja'a Lázaro jim maačh ndeediän.”²⁸ Mägóoxc-höch nbuhya'ay jim. Weená Lázaro nøcxy ñäma'ay coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixó'øwät, neby hajxy yaa min quia'a tsaächpójpät.”²⁹ Mänitä Abraham miänaañ: “Jim hajxy je'e miøødä ja'a Moisés miädia'agy møødä Diosquexy miädia'agyhaxy. Je'e hajxy quiudiúnöp.”³⁰ Mänitä mäyøøjäya'ay miänángombä: “Abraham, tøyhajt jaduṃ, pero coo ja'a ho'ogyjiäya'ay jim miédsät maačh ndeedyhajxiän, mänit mäbøcypiä yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixó'øwät.”³¹ Mänitä Abraham yhadsóogombä: “Pø cab hajxy quiudiuna'añ nebiä Moisés jia hanehmiän, nebiä Diosquexyhaxy jia hanehmiän, nej, je'e hajxy nøcxy ñä'a mäbøquiä coo ja'a ho'ogypiä jia médsädä.”

17

¹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Tsipcøxpä jäya'ay hajxy xjia wi'i yajtu'udägoyya'añ. Pero pøn jaduhṃ jatcøøby, haxøøg jiada'añ.²⁻³ Nägüeentä hajxy mwädität. Coo pøn yø'ø pigäna'c yajtu'udägóyyät, haxøøg jaduhṃ jiädät. Mejor ñä'ägä mejjwyipø'øwøøjät molinopaanyo'xodsø'øy.

'Coo ja'a mbuhya'ay xñägädieeyó'øwät, mhójp jaduhṃ. Y coo xñämä'awät coo mmée'xät, mmée'xäp

jaduhñ. ⁴ Coo juxtujc-hooc xñägädieeyó'owät tu'xøöbä, y coo juxtujc-hooc xñämä'awät coo quia'a jatcø'øwaañnä jaduhñ, mmée'xäp jaduhñ.

⁵ Mänitä Jesús ñämaayyä ja'a jiamiødhajxy:

—Højtsä mājaa jaac móoyyác neby højts maas hoy nmäbögät.

⁶ Mänitä Jesús yhadsooy:

—Coo mijts häxøpy mmäbøcy hoy jia tu'lii'xiä, coo yø'ø quepychaa hajxy mnämä'awät coo nøcxy ñimiejjwyipø'øyii, xquiudiúunäbä mmädia'agyhajxy jaduhñ.

⁷ Tsøg jaduhñ mänáanäm, coo ja'a mmoonsä tu'ug wyi-imbídät camjooty, nej, jaduhñ mnämä'awädä: “Min cay.”

⁸ Caj pues, cab jaduhñ mnämä'awät. Jaduhñ mnämä'awät: “Høøch njøø'xy hädiúunäc, høøch puhbéjtäc maaäch cham ngaya'añ nhu'uga'añän. Mänit miich häyaa høxhaam mgáyät mhú'ugät.” ⁹ Ni mga'a Diosmó'owät coo ja'a mmädia'agy hánajty tøø xquiudiuunä. ¹⁰ Jaanä jaduhñ mijtspä, coo hajxy hánajty tøø mgudiuñ nebiatiä Dios hánajty tøø xyhane'emiän, jaduhñä Dios hajxy mnämä'awät: “Cab højts hawiinmats xmió'owät Dioscujú'uyäp. Jaduhyyä højts tøø ngudiuñ neby højts miich tøø xyhane'emiän” —nømä Jesús miänaañ.

¹¹ Tu'uyóhñäbä Jesús hajxy hánajty. Jerusalén hajxy hánajty ñøcxy. Mänit hajxy jim miejch maa ja'a Samariaaax miøødnibiaadyijän ja'a Galileanaaax. ¹² Mänit hajxy miejch maa ja'a cajpthuung tu'ugän. Mänitä Jesús jiojcubaadøoyyä ja'a häna'c nämajcpä ja'a haxøøg-pu'udsmøødpä. Pero cabä Jesús wiingón tiehñ ñámejtsä.

¹³ Mänit hajxy yaaxy:

—Jesús, Wiindsøn, højts näxúu'tsäc.

¹⁴ Coo ja'a Jesús jaduhñ y hijxy, mänit miänaañ:

—Nøcx hajxy niyajcähxø'øgøø maa ja'a teedyhajxiän.

Coo hajxy wyiimbijty, mänit hajxy cøjx ñähwa'ačh ja'a piu'uds. ¹⁵ Coo hajxy yhijxy coo hajxy hānajt̃y t̃ø ñähwa'ačh, mänit tu'jäya'ay wyiimbj̃cumbä. Mänit m̃oc yaaxy coo ja'a Dios miøjjä jiaančhä. ¹⁶ Mänitä Jesús hoy wyiinijcäda'agy. Høxtä mägujtscädaac naaxwiin. Mänitä Jesús Dyiosmooyy. Samaria ja'a craa hānajt̃y chooñ. ¹⁷ Mänitä Jesús miānaañ:

—Nāmajc ndijy hajxy t̃ø ñähwa'ačh. Maa ja'a jiamioðd hajxy ja'a nädaaxt̃ujcpä. ¹⁸ Jagooyyä hädaa craa nidiuh̃m t̃ø wyiimbity Diospa'yaaxpä, y Samaria chooñ.

¹⁹ Mänitä Jesús ja'a craa ñāmaayy:

—Tānaayyø'og, nøcxnä. Coo t̃ø mmäbøcy, paadiä mbu'uds t̃ø cho'ogy.

²⁰ Mänitä fariseos ja'a Jesús hajxy miäyajt̃øoyy mänaa hānajt̃y yhabaada'añ coo ja'a Dios ja'a miäjaa hānajt̃y yajcähxø'oga'añ. Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Cab jaduh̃n yaghixa'añ mänaa jaduh̃n yhabaada'añ.

²¹ Cab hajxy jaduh̃n miāna'ana'añ: “Xiids je'e”, o “Chaads je'e.” T̃ø yhabaatnä coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'oga'añ.

²² Mänitä Jesús ja'a jiamioðd ñāmaayy:

—Habaadaamb jaduh̃n cooçh mijts xjia wi'i yhijt̃ägat-sa'añ, høøçh ja'a Diosquexypä; pero cáboçh hajxy xyhixa'a'añ. ²³ Mänitä cu'ughajxy miāna'ana'añ cóogøch tyijy t̃ø ngäda'agy; pero cab hajxy mmäböçgät. ²⁴ Jaduh̃nhøch ngäda'aga'añ nebiä wädsucän coo xim̃ yam̃ tiägø'oy hajjpä. ²⁵ Pero jaanč teh̃m chaächpøçgäämbøch jayøjp. Cáboçh jäya'ayhajxy xmiee'xa'añ ja'a hajxy jäda'ahatypä. ²⁶ Cooçh hānajt̃y ngädaactägatsa'añ, jaduh̃nä jäya'ayhajxy hānajt̃y jiatcø'owa'añ nebiä jecyjia'ayhajxy hānajt̃y jiatcø'oyän mänaa ja'a Noé hānajt̃y jyijjān. ²⁷ Wi'i quiaaby wi'i yhuucp hajxy hānajt̃y, wi'i piøjp wi'i yhuucp hajxy hānajt̃y. Mänitä Noé tiägøoyy barcojooty. Mänitä Dios

ja'a nøogomdägoy quiejxy. Cøjx hajxy jaduhñ yho'ogy. ²⁸Jaduhñ hajxy hānajty jiatcøøbiä mänaa ja'a Lot hānajty jyijān. Wi'i quiaaby wi'i yhuucp hajxy hānajty, wi'i jiuuby wi'i tioo'p hajxy hānajty, wi'i ñiip hajxy hānajty, wi'i tiøjcojp hajxy hānajty. ²⁹Coo ja'a Lot jim chohñ maa ja'a Sodomacajptootiän, mänitä jøøn tiägøøyy cahbä mөөdä azufre. Cøjxä jäya'ayhajxy yho'ogy. ³⁰Jaduhñä jäya'ayhajxy hānajty jiatcø'øwáangombä cooch hānajty ngādaactägatsa'añ, høøch ja'a Diosquexypä.

³¹'Mānitxøø, pøn hānajty hijp tøjwiing, caj tiøjtägø'øwät coo cøxiä wiinä yajpādsömät; jaduhyyä piäyó'øgät. Y pøn hānajty hijp camjooty, caj wyiimbídät maa ja'a tiøjcān; jaduhyyä tiu'ubøjtówät. ³²Høxtahm̄sä Lot tio'oxiøjc jiajty. ³³Pønä jiugyhajt hādaa yaabä naaxwiin ja wi'i yaghoyø'øwaamb, haxøøgtuum piāda'aga'añii. Pero pønä jiugyhajt nähdugaamb, hodium je'le ñä'ägä nøcxa'añ.

³⁴Tøyhajt jaduhñ, mänitcoods, nāmetsc hajxy hānajty mia'awa'añ tu'ugmaabejt. Tu'ug yajnøcxa'añii, tu'ug yajmähmø'øwa'añii. ³⁵Jaduhñä to'oxiøjc-hajxy hānajty jiøjtspä nāmetsc. Tu'ug yajnøcxa'añii, tu'ug yajmähmø'øwa'añii. ³⁶Jaduhñä ya'adiøjc-hajxy hānajty nāmetsc tiuum̄bä camjooty. Tu'ug yajnøcxa'añii, tu'ug yajmähmø'øwa'añii.

³⁷Mānitä Jesús miāyajtøøwä:

—Wiindsøn, maa jaduhñ jiada'añii.

Mānitä Jesús yhadsooyy:

—Tsipcøxp jaduhñ jiada'añii nébiøch cham̄ nmādi-a'aguiän.

18

¹ Mānitä Jesús tiägøøyy yajwiingapxøøbiä coo hajxy tehngajnä Dyiospa'yá'axät, coo hajxy mänaa quia'a joot-

mayhádät, hoyyá Dios quia'a ja tsoj hadsówät. ² Mänit miänaañ:

—Tsøg hajxy mädiáacäm. Jaduhñä jäya'ay hijty tu'ug quiuduunghaty. Cabä Dios hänäjty wyiingudsähgø'øy ni ja'a miägajptjäya'ay. ³ Jimä yaamgto'oxy hänäjty tu'ug maa ja'a cajptän. Ja'a miädsip hänäjty jia wi'i ñäxø'øwø'øwaamby. Paady hänäjty jabom-jabom ñøcxy maa ja'a cuduunġän neby jaduñ piuhbedóøjät. ⁴ Cabä yaamgto'oxy miädia'agy hänäjty ñä'ägä cudiunáanäxä. Mänitä cuduunġ tiägøøyy tajpä maabiä: “Cábøch pøn nwiingudsähgø'øy ni ja'a Dios ni ja'a jäya'ay. ⁵ Pero cooçh yø'ø yaamgto'oxy xwyi'i yhadsipy, ngudiunáanäbøçhä miädia'agy jaduñ, nébiøch min xquia'a wi'i yhadsípnät. Pø caj, jootmä'adäbøch häyaa.”

⁶ —Nømä cuduunġ miänaañ, ja'a Dios ca'a wiingudsähgøøbiä. ⁷ Jaduhñä Dios ja'a yhuunġ piuhbedaambä, ja'a hajxy xøømdsuhm pa'yaaxpä. ⁸ Paquiä yhadsowa'añ. Pero høøch ja'a Diosquexypä, cooçh yaa ngädaactägátsät hädaa yaabä naaxwiin, nej, je'enä ja'a jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy hänäjty miäböcyñäjä.

⁹ Jimä jäya'ayhajxy hänäjty näje'e, wi'i yajcumayaamb hajxy hänäjty. Wyi'i piejxyp wyi'i tiehmby ja'a miägu'ughajpä hajxy hänäjty. Mänitä Jesús miänaañ:

¹⁰ —Tsøg hajxy mädiáacäm. Jaduhñä jäya'ay metsc ñøcxy tsajtøgooty Diospa'yaaxpä. Tu'ug hänäjty tiuñ fariseo, tu'ug hänäjty tiuñ yajnähjuudiutpä. ¹¹ Ja'a fariseo, täna'a hänäjty Dyiospa'ya'axy: “Haay Dios, Dioscujú'uyäp cooçh nguhdujt quia'a haxøøgä. Cábøch nmeeçh cábøch nboty, cábøçhä to'oxiøjc nmøødä wiingpä. Cábøch jaduñ njatcø'øy nej yø'ø yajnähjuudiutpän. ¹² Hayúujøch naxy nhity metsc-hooc tu'ugpä semana. Nyéjpiøçhä diezmo homiänaajä.” ¹³ Jäguemjuøøbiä yajnähjuudiutpä hänäjty tiäna'ay. Cab hänäjty ñä'ägä

tsajheeby. Jaančh teh_m jiootmayhajp hānajt_y je'e. Jaduh_n hānajt_y miāna'añ: “Haay Dios, høøch nāxūu't-sāc. Nnajuøøbiøch cooçh ngubojpā cooçh ngugādieeyā.”
¹⁴ Tøyhajt jaduh_n, coo ja'a yajnāhjuudiuutpā wyiimbijnā, tøø ja'a piojpā quiādieey hānajt_y yajnāhwa'ačhíijām ja'a Diósām. Pero ja'a fariseo, cab jaduh_n yajnāhwaatsā. Pø_n ja wi'i yajcumayaamb, cabā Dios quiumay. Pero pø_n ca'a yajcumayaamb, je'edsā Dios jaduh_n quiumaaby.

¹⁵ Mānitā pigāna'c-huunghajxy nāje'e wiomejtsā maa ja'a Jesúsān, nebiā Jesús jaduh_n quiunūu'xāt. Coo ja'a jiamiøødhajxy jaduh_n yhijxy, mānit hajxy tiägøøyy hojpā ja'a pigāna'c-hajxy tøø wiomečhíijābā. ¹⁶⁻¹⁷ Mānitā Jesús ñāmaayy ja'a jiamiøødhajxy:

—Weenčh yø'ø pigāna'c-hajxy xñāmiñ. Ca'a hajxy mhaducy. Yø'ø pigāna'c-hajxy, chojpiā jioothajxy coo ja'a Diosmädia'agy hajxy miäbøgāt. Cab hajxy yajcumaya'añ. Pø_nā jioot jaduh_n tsojp coo ja'a Diosmädia'agy miäbøgāt, pø_n ca'a yajcumayaamb, je'eds jim nøcxaamb maa ja'a Dioswiinduumān. Tøyhajt jaduh_n.

¹⁸ Mānitā Jesús miäyajtøøwā ja'a copc-hajpā tu'ug:

—Wiindsø_n, mhoyhāna'c miičh. Tiičh ngudiúnāp nébiøch çøjxta'axiøø njugyhādāt nebiā Dios jiugyhatiān.

¹⁹ Mānitā Jesús yhadsooyy:

—Tiičh coo xñāma'ay cooçh nhoyhāna'cā. Jagooyyā Dios tu'ug yhooyā. ²⁰ Mjajpy jaduh_n nebiā Dios tøø xyhanéh_mām, tuh_mds: “Cabā to'oxiøjc wiingpā mmøødhādāt; ca'a mjāya'ay-yagho'ogy; ca'a mmeečh; ca'a mhøh_nda'agy; mwiingudsähgø'øwāp ja'a mdaj ja'a mdeedy.”

²¹ Mānitā copc-hajpā miānaañ:

—Ngudiúumbiøch jaduh_n. Chúucnøch jaduh_n nmād-soh_ndaacy ja'a wiinmahñdy hoybā.

²² Mānitā Jesús miānaañ:

—Jadu'tu'uyyā mga'a yajpedyīi. Cōx toog māduhñtiā mmøødä; mänitā häyoobäya'ay mnä'ä mó'owät. Coō jaduhñ mgudiúnät, mänit jim mdägó'owät tsajpootyp. Hoorä, høøch padu'ubójcäc.

²³ Mänitā craa jiootmabiøjcy, je'eguiøxpä coo hänajty jiaanč tehñ miäyøøjä. ²⁴ Coō ja'a Jesús yhijsy coo ja'a craa hänajty tøø jiootmabiøcy, mänit miänaañ:

—Jaanč tehñ chip jaduhñ coo ja'a mäyøøjäya'ayhajxy jim tiägó'owät Dioswiinduum. ²⁵ Maas paquiä ja'a camello ñaxó'owät ja'a xuhñdyjutjooty quejee ja'a mäyøøjäya'ayhajxy jim tiägó'owät Dioswiinduum.

²⁶ Mänitā jäya'ayhajxy miänaañ, ja'a hajxy hänajty jim mämädoonaabiä:

—Pønäda'a jim nä'ä tægó'owäp Dioswiinduum.

²⁷ Mänitā Jesús miänaangombä:

—Mädyīi ja'a jäya'ayhajxy quia'a jadaamby, Dios mähøcypīä jadaamb.

²⁸ Mänitā Pedro miänaañ:

—Tøøds højts ngøxy najtshixø'øy māduhñtiā højts hijsy nmøødä, neby højts miich hoy nbanócxät.

²⁹ Mänitā Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduhñ, pønä tiøjc najtshixø'øwaamb, o ja'a tiaj ja'a tieedy, o ja'a piuhya'ay, o ja'a yhuung ja'a tio'oxy, ja'a Diosmädia'agyquiøxpä, ³⁰ piaadaamby ja'a maas hoybä ja'a maas weenbä hädaa yaabä naaxwiin. Y coo hänajty tøø yho'nä, mänit hänajty cøjxta'axiøø jiugyhada'añ nebiä Dios jiugyhatiän.

³¹ Mänitā Jesús ja'a jiamiøød hawiing wioonøcxy ja'a nämajmetspä. Mänit miänaañ:

—Yam hajxy nnócxäm Jerusalén. Jímhøch njada'añ nhabeta'añ nébiøchä Diosquexyhajxy jecy xmiädiaaquiän, høøch ja'a Diosquexypä.

³² Xquiø'ødägó'owäämbøch ja'a teedywiindsøn hajxy

ja'a jäguembäya'ayhajxy. Xñäxi'igáamböch hajxy. Xwyiinwoonáamböch hajxy. Xwyiingutsujø'owáamböch hajxy. ³³ Xwiobho'ogáamböch hajxy. Mänitöch hajxy xyagho'ogaannä. Y cudägøøgxøøjöch njujypiøga'añ.

³⁴ Cabä Jesús ja'a jiamiøødhajxy hänäjty ñä'ägä wi-injuø'øy nebiä Jesús hänäjty miädia'agy. Tsip hänäjty miädia'agy.

³⁵ Coö ja'a Jesús hajxy hänäjty tøø miäwiingoonnä maa ja'a cajpt hänäjty xiøhatiän Jericó, jimä wiindspä hänäjty tu'ug yhäña'ay tu'haam. Xädø'øñ hänäjty yujwaamby.

³⁶ Coö miädooyy coö jäya'ay hänäjty may wyi'i ñaxy, mänit yajtøøyy tii jájtäp. ³⁷ Mänitä yhawáanäxä coö ja'a Jesús hänäjty ñaxy, ja'a Nazaret-tsohmä. ³⁸ Mänitä wiindspä yaaxy:

—Jesús, miichä David xyhaphajp xyhoc-hajp. Høøch hii näxúu'tsäc.

³⁹ Ja'a hajxy hänäjty jawyiin najxpä, mänit hajxy yhojy coö yhamónät. Pero maas møc jaduñ jiaac yaaxy:

—Miičhä David xyhaphajp xyhoc-hajp. Høøch hii näxúu'tsäc.

⁴⁰ Mänitä Jesús tiänaaxiøjpy. Mänit miänaañ:

—Yajmets yø'ø wiindspä yaa.

Coö ja'a mähdijc yajmejtsä maa ja'a Jesúsän, mänitä Jesús ja'a wiindspä miäyajtøøyy:

⁴¹ —Nébiöch miič nbuhbédät.

Mänitä mähdijc yhadsooyy:

—Wiindsón, høøch hii yaghijxø'cäc.

⁴² Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøø jaduñ mhijxø'øgy coö tøø mmäböcy.

⁴³ Mänitiä ja'a wiindspä jiaanč hijxø'cy. Mänitä Jesús piadu'ubøjcy. Mänit tiägøøyy mänaambä coö ja'a Dios miøjjä jiaančhä. Ja'a jäya'ayhajxy jaduñ hijxäbä, jaduñ hajxy miänaambä nägøxiä coö ja'a Dios miøjjä jiaančhä.

19

¹ Mänitá Jesús quiajptägøøyy Jericó. Mänit ñajxy ca-jptooty. ² Jimä mäyøøjäya'ay hänajty tu'ug ja'a xøhajpä Zaqueo. Wiindsón hänajty tiuumby maa ja'a yajnähjuudi-uutpähajxiän. ³ Ja'a Zaqueo, jia wi'i yhixaambiä Jesús hänajty, pero cab hänajty hoy yhixa'añ je'eguiøxpä coo hänajty jiaanč tehṃ ñaaxypä, møødä jäya'ayhajxy hänajty jiaanč tehṃ miayyá. ⁴ Mänit päyø'øguiä ñøcxy maa ja'a Jesús hänajty ñaxø'øwa'añän. Mänit piejty quepyquiøxp, nebiä Jesús jaduhñ hoy yhíxät. ⁵ Coo ja'a Jesús jim ñajxy, mänit yuughee'py maa ja'a Zaqueo hänajty yhäña'ayän. Mänitá Jesús miänaañ:

—Zaqueo, tsógämäts, mänácäts, mejtsta'agáambøch jim maa miich mdøjcän.

⁶ Mänitiä ja'a Zaqueo miänajcy. Mänitá Jesús hoy yajtøjtägø'øy jootcujc. ⁷ Coo ja'a cu'ug jaduhñ yhihxy, mänit hajxy tiägøøyy mänaambä cooc jaduhñ quia'a hoyyá coo ja'a Jesús jim miejtstá'agät maa ja'a cubojpäya'ay cugädieejäya'ay tiøjcän. ⁸ Mänitá Zaqueo tiänaayyø'cy. Mänitá Jesús ñämaayy:

—Wiindsón, huuc mäadow, mäduhñtiøch nmøødä, cúpc-høchä häyoobäya'ay nnä'a mo'owa'añ. Pønjátyhöch tøø nmämeech høhnda'agyimiädia'agyhaam, mädaaxc-jaduhñtiøch nyajwiimbida'añ.

⁹ Mänitá Jesús miänaañ:

—Jädá'ajøchä piojpä quiädieeyhajxy nyajnähwa'adsaanä hädaa tøgootypä, je'eguiøxpä coo yhAbraham yhap yhocä hädaa craabä, hoy jia nä'a yajnähjuudi-u'udy. ¹⁰ Páadyhöch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin, høøch ja'a Diosquexypä, nébiøchä jäya'ay piojpä quiädieeyhajxy jaduhñ nyajnähwá'adsät. Jaduhñhöch njoot chocy.

¹¹ Mäwiingóonnäbä Jesúshajxy hánajty Jerusalén. Miädóowäbä cu'ugä Jesús miädia'agy hánajty. Jaduhñ hajxy hánajty miäna'añ cooc hánajty tøø yhabaatnä coo ja'a Dios ja'a miäjaa hánajty yajcähxø'øga'añ. ¹² Paadiä Jesús tiägøøyy mädiaacpä:

—Jaduhñä mäyøøhänä'c hánajty tu'ug. Nøcxaamb hánajty jäguemnaax coo hánajty mio'owa'añii mõjtu-ung maa ja'a yhamdsoo cajptän. Mänit hánajty wyiimbida'añ. ¹³ Coo hánajty tiu'ubøga'añ, mänitä mioonsä ja'a majcpä miøjyaaxy. Mänitä maxiädø'øñ hajxy nägøxiä yajcø'ødägøøyyä. Mänitä mäyøøjäya'ay miänaañ: “Mädühñtiøch jäguem nhida'añ, myajmayø'øwäp hädaa xädø'øñ hajxy.” Mänitä craa tiu'ubøjcy. ¹⁴ Jaanç tehñ xiøøghájtäbä craa jim maa ja'a yhamdsoo cajptän. Mänitä cu'ugä capxy quiejxy coo hajxy hánajty quia'a tsoocy coo ja'a craa jim quiopc-hádät maa ja'a quiajpthajxiän. ¹⁵ Coo ja'a craa hánajty tøø tiuungwi-ingpøjnä, mänit wyiimbijnä maa ja'a quiajptän. Mänitä mioonsä miøjyaaxy ja'a xädø'øñ hajxy hánajty tøø yajcø'ødägø'øyiijäbä. Yajtøwaambiä craa hánajty mäduhñ-jaty hajxy hánajty tøø yajmayø'øy. ¹⁶ Mänit tu'ug miejch. Mänit miänaañ: “Wiindsøn, majcjaduhñtiä ja'a mxädø'øñ tøø miayø'øy.” ¹⁷ Mänitä craa yhadsooyy: “Jaanç tehñ yhoy miich tøø mgudiuñ. Wéeñtiøch miich hijty tøø nyajcø'ødägø'øy. Coo hoy tøø mgudiuñ, páadyhöch miich nyajnáhdijy coo mgopc-hádät maa yø'ø majcpä cajptän.” ¹⁸ Mänitä wiingpä mejtspä. Mänit miänaañ: “Wiindsøn, mägooxcjaduhñtiä ja'a mxädø'øñ tøø miayø'øy.” ¹⁹ Mänitä craa yhadsóogombä: “Jim miich mgopc-hada'añ maa ja'a mägooxpä cajptän.” ²⁰ Mänitä wiingpä jiaac mejtspä. Mänit miänaañ: “Wiindsøn, chaadsä mxädø'øñ. Paayyäjóotyhöch hijty nyaghity. ²¹ Miiçhhöch hijty ndsähgøøby je'eguiøxpä coo miich

mjootmøjjä, coo miičh myajpädø'ogy maa hijty tøø mga'a päda'aguiän.” ²² Mänitä mäyøøhäna'c miänaañ: “Caj miičh hoy tøø mgudiuñ. Hamdsoo miičh mmäna'añ cooçh njootmøjjä, cooçh nyajpädø'ogy maaçh hijty tøø nga'a päda'aguiän. ²³ Jímhøch nxädø'øñ häxøpy tøø xpiädaacä maa ja'a bancon, neby jaduhñ cu miayøøyy, mädúhñtiøch hoy jäguem tøø nwädity.” ²⁴ Mänitä craa ja'a jäya'ay ñämaayy ja'a hajxy hänäjty jiiby tänaabiä: “Pøjcä yø'ø craa yø'ø xädø'øñ. Mo'ow yø'ø craa ja'a xädø'øñ majc-jaduhñtiä tøø yajmayó'øyäbä.” ²⁵ Mänit hajxy yhadsooyy: “Wiindsøñ, tisän, ximä xädø'øñ may mióødäbä.” ²⁶ Mänitä mäyøøhäna'c yhadsooyy: “Høøch jaduhñ mänaamb; pøn may møød, maas may mio'owa'añii. Pero pøn weeñtiä møød, pøgáañäxäp cøxiä mäduhñtiä miøødä. ²⁷ Y ja'a nmädsiphøchhajxy, ja'a høøch hajxy xxiøøghajpä, yajmín hajxy yaa; yagho'og hajxy yaa maaçh nwiinduumän” —nømä Jesús miänaañ.

²⁸ Mänitä Jesúshajxy tiu'ubójcombä. Jerusalén hajxy hänäjty ñøcxy. ²⁹ Mäwiingoomb hajxy hänäjty maa ja'a cajpt hänäjty metsc xiøhatiän Betfagé møødä Betania, mäwiingón maa ja'a tun hänäjty xiøhatiän Olivos. Mänitä Jesús ja'a jiamioød metsc ³⁰ ñämaayy:

—Nøcxø'og hajxy jim maa yø'ø cajptän. Jim cajtpa'a ja'a burrohuung hajxy tu'ug mbaada'añ cuxoch. Cahnä pøn ñä'ägä yaghäñaabietyñä.

Mmäguejø'øwäp hajxy; mänit hajxy yaa mmämínät. ³¹ Coo pøn xmiäyajtówät tii ja'a burro hajxy coo mmäguejø'øy, mänit hajxy mhadsówät cooçh høøch jaduhñ nmäna'añ.

³² Mänitä burro hajxy hoy jiaançh paady nebiä Jesús hänäjty tøø miäna'añän. ³³ Jimä burro hajxy hänäjty miäguejø'øy, mänit hajxy ñämaayyä ja'a cuburrohajxy:

—Tii yø'ø burro hajxy coo mmäguejø'øy.

³⁴ Mänit hajxy yhadsooyy:

—Højts nwiindsón jaduhñ mänaamb.

³⁵ Mänitä burro hajxy yajnøcxy maa ja'a Jesúsän. Mänitä wyit hajxy piädaacy burronähgøxp. Mänitä Jesús hajxy yajpejty burronähgøxp.

³⁶ Mänitä cu'ugä wyit hajxy tiägøøyy najtswidsøöbiä tu'haam maa ja'a Jesús hänajty ñaxø'øwa'añän.

³⁷ Olivostunmøjcä tu'u hänajty ñaxø'øy. Coö hajxy miejtsnä maa ja'a wiinmänacän, mänitä Jesús jiamiøødhajxy tiägøøyy yaaxpä jojpä je'eguiøxpä coö hajxy hänajty xioonnda'agy. Nämayyá Jesús jiamiøødhajxy hänajty. Jaduhñ hajxy hänajty ya'axy coö ja'a Dios miøjjä jiaančhä, coö hajxy hänajty tøø yhixy ja'a hoy-yagjuøøñajatypä ja'a Jesús hänajty tøø yajcähxó'øguiäbä:

³⁸ —Møj jaančhä hädaa gobiernä; Diosquexy hädaaduhñ. Møj jaančhä Dios jim tsajpootypä; ween hajxy jim xioonnda'agy —nøm hajxy hänajty ya'axy.

³⁹ Jimä fariseoshajxy hänajty näje'e piadäna'ay. Mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

—Wiindsón, mhójäp yø'ø mjamiøødhajxy.

⁴⁰ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Hóyhøch yø'ø häna'c cu nja hoj, cab häna'c häyaa ñäl'ä hamóombät; maas møc hajxy ñäl'ägä yá'axät.

⁴¹ Coö ja'a Jesús hänajty jim miedsaannä Jerusalén, coö jaduhñ ñäheebøøyy, mänit tiägøøyy jøöbiä. ⁴² Mänit miänaañ:

—Yø'ø Jerusalénpäya'ayhajxy, coöch hajxy cu xchojcy, jootcujc hajxy häxøpy yhity. Tøø yhabaady coö ja'a cu'ughajxy cu jiootcugøøyy. Pero cab hajxy wyi-injuø'øwa'añ. Cábøch hajxy xchoga'añ xmiee'xa'añ.

⁴³ Haxøøg hajxy jiada'añ yhabeta'añ. Medsaambä miäd-siphajxy. Mänit hajxy jiuhguraajø'øwa'añii piquiä. ⁴⁴ Cab

hajxy yajmäjäda'aga'añii. Yagho'ogáañäp hajxy jaduñ. Mänitá quiajpthajxy quiuhdägoyya'añ. Paady hajxy jaduñ jiada'añ yhabeta'añ cooç hajxy jaduñ xquia'a tsoga'añ.

⁴⁵ Coo ja'a Jesús miehch cajptooty, mänit tiägøøyy tsajtøgooty. Mänit tiägøøyy høxquejxpädsøømbä pønjaty jiiby juuby too'p. ⁴⁶ Mänit miänaañ:

—Jim jaduñ myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: “Jue'eçh ndøjc hajxy xwiáanät cooç hajxy jiiby xpi-a'yá'axät.” Ja'a Dios jaduñ mänaañ. Pero mijts, jaduñ hajxy mwa'añ meedsøhñdy.

⁴⁷ Najxpäxøø ja'a Jesús hñajty jiiby yajnähiçø'øy tsajtøgooty. Pero ja'a teedywiindsønñhajxy møødä ley-yajnähiçøøbiähajxy, quiojyquiapxytiumby hajxy hñajty nebiä Jesús hajxy yaghó'ogät, møødä cu'ugwiindsønñhajxy. ⁴⁸ Pero cab hajxy hñajty ñajuø'øy neby hajxy jiatçó'øwät je'eguiøxpä coo ja'a cu'ug ja'a Jesús miädia'agy hajxy hñajty jiaançh tehñ miämädoonaayä.

20

¹ Jiibiä Jesús ja'a cu'ug ja'a Diosmädia'agy hñajty yajnähiçø'øy tsajtøgooty, mänitá Jesús ññamejtsä ja'a teedywiindsønñhajxy møødä ley-yajnähiçøøbiähajxy møødä copc-hajpähajxy. ² Mänit hajxy miänaañ:

—Pønä cuhdujt tøø xmio'oy coo ja'a cu'ug tøø mhøxquejxpädsømy tsajtøgooty, y coo tøø mdägø'øy yajnähiçøøbiä.

³ Mänitá Jesús miänaañ:

—Chaads mijts nmäyajtøwaambä. Mhadsówäp hajxy jaduñ: ⁴ Coo ja'a Juan hijty wiädity mäyajnäbejpä, pøn jaduñ quejx, Dios tøgä jäya'ayä.

Cab hajxy ñä'ä hadsooyy. ⁵ Mänit hajxy tiägøøyy yajcapxiøøbiä:

—Neby hajxy nnä'ä hadsóowämät; coo hajxy nmänáanämät coo ja'a Dios quiejxy, mänit yhadsowa'añ: “Tii hajxy coo mga'a mabøjcä.” ⁶ Y coo hajxy nmänáanämät coo jäya'ay quiejxy, mänitä cu'ug hajxy xquiuhgá'tsämät. Hiḡ, haagä mänaamb hajxy jadhun coo ja'a Juan tøø quiexyiijäm ja'a Dios.

⁷ Mänit hajxy yhadsooyy coo hajxy quia'a najuø'øy pønä Juan quejx mäyajnäbejpä.

⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Ni høøch nga'a nägapxa'añ pønḡhøch ja'a cuhdujt tøø xmio'oy.

⁹ Mänitä Jesús ja'a cu'ug tiägøøyy møødmädiaacpä:

—Jadhunä jäya'ay tsaatypcam piädaacy maa ja'a ñaaxän. Mänit yhadoo'tujcy. Mänit tiu'ubøjcy. Jäguem ñøxcy. Jegaamb hänajty jim. ¹⁰ Coo ja'a tsaatyptuc yhabaaty, mänitä mioonsä tu'ug quiejxy coo ja'a tsaatypcam piuhmo'owøøjät. Mänitä mioonsä quioxhó'cäxä. Caj tii yajmäwiimbijtä. ¹¹ Mänitä mioonsä tu'ug quiejxcumbä. Jadhunä mähdijc quioxhó'cägombä. Haxøøgjaty jadhunä ñämaayyä. Ni je'e tii quia'a mooyyä. ¹² Mänitä wiingpä jiaac quiejxcumbä. Nähdsäbit cuhdsäbit ja'a mähdijc piädäcänä.

¹³ Mänitä cudsatypcam miänaannä: “Nébiøch nnä'ä jatcø'øwät. Tøøch cham nnajuø'øy. Hädaa nhúunghøch, njaanč tehḡ chójpiøch njaanč tehḡ pia'häyøobiøch hädaa. Nhuuc quéxyhøch hädaa. Coo yhøxcabøøjät, wehḡdä wyiingudsähgø'øwøøjät.” Mänitä yhuung quiejxy. ¹⁴ Coo yhøxcajpä, mänit hajxy tiägøøyy ñiñämáayyäbä, ja'a tsaatypcam hajxy hänajty hajoodiujpä: “Ja'a cud-saatypcam yhuung yø'ø. Coo yø'ø tieedy jadhun

yhó'ogät, yø'ø mähmø'øwaamb cudsatypcam. Tsog hajxy yaghó'cäm neby hajxy jaduñ nmämähmóoyyämät.”
¹⁵ Mänitá cudsatypcam yhuung yhöxwijtspädsóomäxä. Mänit hajxy yagho'cy.

Mänitá Jesús yajtøoyy:

—Nebiä cudsatypcam jiatcø'øwa'añ coo yhuung yaghó'cäxä. ¹⁶ Nøcxaamb yagho'tägatsa'añ ja'a yhuung tøø yaghó'cäxäbä. Mänitá wiinghäna'c ja'a tsaatypcam yaghajoodiuga'añ.

Coo ja'a cu'ughajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy miänaañ:

—Ni ja'a Dios jaduñ quia'a mäná'anät.

¹⁷ Mänitá Jesús ja'a cu'ug wyiinhee'ppejty. Mänit miänaañ:

—Nej mijts ja'a Diosmädia'agy myajmädia'agytiägø'øy coo miäna'añ:

Ja'a tsaä mädyii ja'a tøjcojpa hajxy quia'a nä'ägä cumaayy, je'e nä'ägä tuundsohñ.

(Jesús hamdsoo niñänøømä nebiä tsaajän je'eguiøxpä coo hänajty quia'a tsocy quia'a mee'xyíjäm ja'a cu'ug. Pero mo'owáañäbä Jesús hänajty mõjtuung.)

¹⁸ Mänitá Jesús miänáangumbä:

—Pøñ jaduñ cá'awäp yø'ø tsaanähgøxp, tägóyyäp jaduñ. Y coo pøñ ñähgahbedøøjät yø'ø tsaä, tägóyyäp je'ebä.

¹⁹ Mänitiä ja'a Jesús jia madsaana ja'a teedywiindsøn hajxy mõødä ley-yajnahixøøbiähajxy. Ñajuøøby hajxy hänajty coo hajxy hänajty tøø miädia'agyii. Pero cabä Jesús ñäl'ä majtsä je'eguiøxpä coo ja'a cu'ug hänajty chähgø'øyíjäm ja'a teedywiindsøn hajxy. ²⁰ Mänitá häna'c hajxy yajnahdiij coo hajxy ñibiäda'agøøjät nebiä hoyhäna'cän. Nøcxäp hajxy miädoy nebiaty ja'a Jesús hänajty miädia'aga'añ. Coo ja'a Jesús quiapxtägóyyät,

mänit hajxy ñäxø'owø'owa'añ maa ja'a gobernadorän.

²¹ Mänitä Jesús hajxy miäyajtøøyy:

—Wiindsøn, nnajuøøby højts coo miičhä tøyhajt mya-jnähixø'øy ja'a Diosmädia'agy. Hopiønä miičh mmøød-mädia'agy; y caj miičh pøn mmøjpäda'agy, hoy pøn möj-tuung jia møødä. ²² Højtsä tøyhajt móoyyác. Coo højtsä gobiernä hänäjty xyagjuy xyajmo'ona'añ, nej, hoyyäda'a jaduuh coo højts njúyädä.

²³ Pero ñajuøøbiä Jesús hänäjty coo hänäjty jia yajcapxtägoyya'añii. Mänit miänaañ:

—Tiičh hajxy coo xjia wi'i jiojcapxø'owa'añ. ²⁴ Høøčhä xädø'øn tu'ug yaghíjác. Pøn yhajahñaxy yø'øduh, pøn xiøø yø'øduh.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ja'a gobiernä.

²⁵ Mänitä Jesús miänaangombä:

—Pues, mmó'owäp ja'a gobiernä hajxy tijaty yø'ø jie'ehajpy. Y mmó'owäbä Dios hajxy tijaty yø'ø jie'ehajpy.

²⁶ Cabä Jesús hajxy hänäjty hoy yajcapxtägoyya'añ cu'ughagujc. Yagjuøøyy hajxy jaduuh coo hoy yhadsooyy. Y cab hajxy waamb miänaannä.

²⁷ Mänitä Jesús ñámejtsä ja'a saduceoshajxy näje'e, ja'a hajxy jaduuh mänaambä cooc tyijy ni pøn quia'a juyypiøga'añ. Mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

²⁸ —Wiindsøn, jaduuhdsä Moisés jecy quiujahy, cooc ja'a ya'adiøjc hänäjty tu'ug tøø yho'ogy, y cooc ja'a yaamgto'oxy ja'a huung quia'a møødä, mänitägä quiapy wyiingpøgät, nébiägä yhuung jaduuh miähmó'owät ja'a piuhya'aguixpä. ²⁹ Jaduuhä häna'c-hajxy hänäjty, näjuxtujc tu'que'ex. Ja'a craa möjpä, mänit jia pøjcy. Mänit yho'cy. Nitu'ugtä yhuung quia'a mähmøøyy.

³⁰ Mänitä jiødsømy ja'a yaamgto'oxy jia wiingpøjcombä.

Mänit je'e yho'combä. Nitu'ugtä yhuung quia'a mäh-møöbiä. ³¹ Mänitä yaamgto'oxy ja'a quiapy jia wiingpøj-combä jatu'ug. Jaanä jaduñ yho'combä. Nägøxiä ja'a yaamgto'oxy ja'a quiapy jia mөөdtsänaayy ja'a näjuxtupä; cøjx hajxy yho'ogy, y ni pøn yhuung quia'a mäh-møöyy. ³² Mänitä yaamgto'oxy jiaag ho'pä. ³³ Hoorä, coo hajxy hänajty tøø jiuypiojnä, pønä to'oxiojc tøyhajt mөөdtsäna'awaamb ja'a näjuxtupä, jim tsajpootyp.

³⁴ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Hädaa yaabä naaxwiin, pøjp huucp ja'a jäya'ayhajxy yaa. ³⁵ Pero pønjaty juyyioğaamb, pønjaty nөcxaamb tsajpootyp, cab hajxy jim piogaannä yhu'ugaannä. ³⁶ Cab hajxy mänaa yho'tägatsaannä. Coo hajxy hänajty tøø jiuypiojnä, jaduñ hajxy miähmø'owaannä nebiä Dioshuungän, nebiä Diosmoonsän. ³⁷ Hamdsoo ja'a Moisés hajxy xyajnahixøöyyäm coo ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy jiuypioğa'añ, jiiby maa jaduñ myiñän coo ja'a hujtshuung hänajty tioy tu'ug. Jaduñ jiiby myiimbä coo ja'a Dios wyiingudsähgø'oyiijäm ja'a Abraham mөөdä Isaac mөөdä Jacob. ³⁸ Cabä Dios wyiingudsähgø'oyiijäm ja'a ho'ogypiähajxy. Ja'a jujcyjiäya'ayhajxy, je'eds hajxy jaduñ wiingudsähgøöby ja'a Dios.

³⁹ Mänitä ley-yajnahixøöbiähajxy näje'e miänaañ:

—Wiindsøn, yajxon miič jaduñ mmädia'agy.

⁴⁰ Cabä Jesús hajxy waamb ñämaañä je'eguiøxpä coo hajxy hänajty chähgøöñä.

⁴¹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy coo mmäna'añ cooc ja'a David yhuunghaty ja'a Diosquexy. ⁴² Hamdsoo ja'a David miänaañ maa ja'a Salmos quiujahyyän:

Mänitøchä Dios ja'a nwiindsøn xñämaayyä:

“Yaads min häña'aw nhahooguiø'øháampiøch,

⁴³ høxtä cóonøchä mmädsip tøø nga'a yajmäjädaacäm.”

⁴⁴ Coo ja'a David ja'a Diosquexy hamdsoo ñämaayy “wi-indsón”, nébiäts jadhun ñä'a huunghádät.

⁴⁵ Jimä cu'ughajxy hánajty nãgøxiä miämädoona'ay, mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamioødhajxy:

⁴⁶ —Ca'a yø'ø ley-yajnahixøøbiä miädia'agy hajxy mmäbøjcä. Yoñwitmøød hajxy wyi'i wiädity je'eguiøxpä coo hajxy wyi'i yajcumaya'añ. Jadhunä jioothajxy jia tsoy coo hajxy jim wyiingudsähgø'øwøøjät halaplaaz. Jiiby hajxy yhäña'awa'añ maa ja'a häñaabiejt yajxon-jatypän jiiby tsajtøgooty, chaads jim maa ja'a xøø jiadyi-ijän. ⁴⁷ Y piójcäbä yaamgto'oxy ja'a tiøjc hajxy. Wi'i yajcumayaamb hajxy, paady hajxy wyi'i Dyiospa'ya'axy jejcyjaty. Hanaxiä hajxy chaächtiuna'añii.

21

¹ Tsajtøgootiä Jesús hánajty, mänitä mäyøøjäya'ay yhi-jxy coo xädø'øñ hajxy hánajty quiuyoxø'øy. ² Mänitä yaamgto'oxy tu'ug yhijspxä ja'a jaanč tehñ yhäyoobä. Jagooyyä xädø'øñhuung hánajty mioødá metsc. Je'eduhñ cøjx yecy. ³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøyhajt jadhun, maas may hädaa yaamgto'oxy häyoobä ja'a xädø'øñ tøø quiuyoxø'øy quejee yø'ø mäyøøjäya'ayhajxy. ⁴ Yø'ø mäyøøjäya'ayhajxy, je'e hajxy quiuyoxøøyy mäduhñtiä hajxy tøø yajcunaxy. Pero hädaa yaamgto'oxy, je'e cøjx quiuyoxø'øy mäduhñtiä hijty ñägaya'añ.

⁵ Jiibiä jäya'ayhajxy hánajty näje'e tsajtøgooty. Jadhun hajxy hánajty miädia'agy coo ja'a tsaajiaanč tehñ yajxonjatiä, coo hajxy tøgooty yajxon jiaanč tehñ yhixy nebiatiä jäya'ayhajxy hánajty tøø piäda'aguiän. Mänitä Jesús miänaañ:

⁶ —Habaadaamb jadhun coo hädaa tsajtøjc jyida'añ cøxiä.

⁷ Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Wiindsón, mänaa jaduñ jiada'añii. Tii hijxtahñd jaduñ naxaamb coo hñajty tøø yhabaatnä.

⁸ Mänitä Jesús yhadsooy:

—Mniyajcopcø'øwøøjäp hajxy, cab hajxy myajwiinhóonät. Nämày hajxy wiädita'añ. Jaduhñ hajxy miäna'ana'añ: “Høøchä Dios tøø xquixy”, y “Tøø yhabaatnä.” Pero cab hajxy mmäböगत. ⁹ Coø hajxy jaduñ mmädoyhädät coo tsip piädø'oga'añ, cab hajxy mdsähgø'øwät. Jayøjpä tsip jiada'añii, cahnä hñajty yhabaadyñä.

¹⁰ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Nimiädsibø'øwáañäbä wiingcajtjaty. ¹¹ Møc hujx jiädita'añ. Jadáañäbä yuuxøø møødä pa'am wiinduhmyhagajpt. Y jimä høchähgøøñajatypä quiähxø'oga'añ tsajtwiing.

¹² Pero cahnä hñajty yhabaadyñä, xmiadsaamb mijs ja'a jäya'ayhajxy. Xyajnøcxaamb hajxy maa ja'a tsajtøjcän. Jiiby hajxy xñäxø'øwø'øwa'añ. Xchumaamb hajxy jaduñ. Xyajnøcxaamb hajxy maa ja'a gobiernäwiinduumhajxiän. Ja'a høøchcøxpä hajxy xchaaçhtiuna'añ. ¹³ Coø hajxy jaduñ mjädät mhabétät, mänitøch hajxy xmiädiá'agät. ¹⁴ Wiinjuø'øw hajxy jaduñ. Cab hajxy jäguemiä mwiinmahñdyhädät waambaty hajxy mhad-sówät. ¹⁵ Høøch mijts nbuhbedaamby. Nmo'owáambiøch mijts ja'a wiinmahñdy nebiä mmädsip hajxy mga'a yajmäjädá'agät. ¹⁶ Høxtä xñähdugaambä mdeedy hajxy møødä mbuhya'ayhajxy møødä mjujy mmägu'ughajxy møødä mmägu'ughajpähajxy. Näjë'eyyäm mijts häna'c xyagho'oga'añ. ¹⁷ Nägøxiä hajxy xxiøøghada'añ maa ja'a høøchcøxpän. ¹⁸ Hoy hajxy cøxypänejpä cu mja jat cu mja habet, tsipcøxp hajxy hodiium mnøcxa'añ. ¹⁹ Coø hajxy hamuumdu'joot mmee'xtúgät, mdägø'øwäp hajxy jim tsajpootyp.

²⁰ 'Coo hajxy mhíxät coo ja'a Jerusaléncajpt hänajty tøø jiuhibigø'oyíjäm ja'a miädsip, mänit hajxy mnajuó'øwät coo hänajty tøø yhabaatnä coo Jerusalén quiuhdägoyya'añ. ²¹ Pønjaty hänajty yaa hijp Judeanaaxooty, tsipcøxp hajxy piäyó'øgät, nócxäp hajxy jim maa ja'a tunän. Pønjaty hänajty yaa hijp Jerusaléncajptooty, tsipcøxp hajxy yaa chóonät. Pønjaty hänajty hijp camjooty, cab hajxy ñøcxtägátsät quiajptootyha-jxy. ²² Jaanč tehṁ chaačhpøgaambä jäya'ayhajxy nägøø nädecypä. Jadáanäp jaduhṁ nebiaty jiiby myiñän cu-jaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coo jiada'añii. ²³ Jaanč tehṁ chaačhpøgaambä to'oxiøjc-hajxy hänajty, ja'a hajxy hänajty moxtsa'amhjäp, ja'a hajxy hänajty maaxhuung-møødpä. Hoyhoyä jäya'ayhajxy yaa chaačhpøga'añ hä-daa yaabä naaxwiin. Jaanč tehṁ yajcumädowáanäp hajxy jaduhṁ. ²⁴ Näje'e hajxy yho'oga'añ coo ja'a tsip jiada'añii. Näje'e hajxy miadsa'añii. Mänit hajxy yajnøcx-a'añii wiinduhmyhagajpt. Minaambä jäguemjjäya'ay ja'a Jerusaléncajpt hajxy yajma'ada'añ, høxtä coonä yhabétät coo ja'a cuhdujt hajxy piøjcäxät coo hajxy jaduhṁ quia'a jatcøøñät.

²⁵ 'Cähxø'øgaambä hijxtahnd maa ja'a xøøjän, maa ja'a po'ojän, maa ja'a madsa'ajän. Pädø'øgaambä mejy; jäditaamb jaduhṁ. Paadiä cu'ughajxy chähgø'øwa'añ wiinduhmyhagajpt. ²⁶ Wiinmahñtiägoyyaambä jäya'ayhajxy coo høchähgøøñä yaa jiada'añii hädaa yaabä naaxwiin. Tsäyuyyaambä xøø chaadsä po'o chaadsä madsa'a. ²⁷ Mänitøch ngädaactägatsa'añ joc-hagujc, høøch ja'a Diosquexypä. Hajájjäbøch ngäda'aga'añ mäjaamøød. Xyhixáambøchä jäya'ayhajxy. ²⁸ Coo jaduhṁ jiadøøjät, mänit hajxy mjootcugø'øwät. Mänit hajxy mbädsøma'añ hawa'adstuum.

²⁹ Mänitä Jesús miánaangombä:

—Høxtahm̄dsä quepychaa, ³⁰ coo hajxy mhixy coo wiamy, mnajuøoby hajxy coo pioodtägøøñä. ³¹ Jaduhñ mäwínäts je'e coo ja'a hijxtahñd hajxy mhijxtsóonät, mnajuø'øwäp hajxy jaduhñ coo yhabaatnä coo Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ.

³² 'Coo jaduhñ yhabáadät nébiøch cham nmädia'aguiän, cahnä jäya'ayhajxy hánajty quiøxy ho'ogyñä ja'a hajxy jäda'ahatypä. Tøyhajt jaduhñ. ³³ Tägoyyaambä tsajtwiing møødä naaxwiin, pero tøjiaadaamb nébiøch cham nmädia'aguiän.

³⁴⁻³⁵ 'Mniyajcopcø'øwøøjäp hajxy. Cab hajxy mna-juø'øy mänáajøch ngädaactägatsa'añ. Paady hajxy hoy mhídät. Cab hajxy mhu'ug cab hajxy mjøø'xät. Cab hajxy tii mhadsógät hädaa yaabä naaxwiin. Pønjaty jaduhñ ca'a cudiuumb, haxøøg hajxy jiada'añ yhabeta'añ, høxtä hoy hajxy maa cu jia tsäna'aw. ³⁶ Nähix hahixø'ø hajxy mhídät. Homiänaajä hajxy mDiospa'yá'axät neby hajxy haxøøg mga'a jat mga'a habétät, nébiøch hajxy hoy xwyiingudsähgø'øwät, høøch ja'a Diosquexypä.

³⁷ Xøømbaadiä Jesús hánajty yajnáhixø'øy tsajtøgooty. Coodspaady hánajty wiädity maa ja'a tun xiøhatiän Olivos. ³⁸ Jopyñä ja'a jäya'ayhajxy hánajty quiøxy hamugø'øy tsajtøgooty coo ja'a Jesús miädia'agy hajxy hánajty wyl'i yhamädoowhidaañä.

22

¹ Tøø ja'a pascuaxøø hánajty miäwiingooñnä mänaa ja'a tsajcaagy hajxy hánajty quiayyän ja'a cajpä tsooy miøødäbä. ² Jia wyl'i xyiictaacypy jia wyl'i miädiaactaacypy ja'a teedywiindsønhajxy hánajty møødä ley-yajnáhixøøbiähajxy nebiä Jesús hajxy yaghó'ogät. Pero chähgøøbiä cu'ug hajxy hánajty.

³ Mänitä Judas Iscariote ja'a Satanás jioottägøøyy quioptägøøyyä. Jesús jiamiøød hänajty je'le tu'ug maa ja'a nämajmetspän. ⁴ Mänitä Judas ja'a teedywiindsøn hoy miøødmädia'agy møødä møjhajpä hajxy maa ja'a tsajtøjcän. Je'le yajmøødmädiaac nebiä Jesús yajcø'ødägø'owät. ⁵ Mänitä teedywiindsøn hajxy xioondaacy. Mänitä Judas hajxy ñämaayy coo xädø'ñ hajxy mio'owa'añ. ⁶ Mänitä Judas ñähadsooyy. Mänit tiägøøyy wiinmahñdyhajpä nebiä Jesús yajcø'ødägø'owa'añ, mänaa ja'a cu'ughajxy hänajty quia'a jaty mayyän.

⁷ Mänitä pascuaxøø yhabaatnä mänaa ja'a tsajcaagy hajxy quiayyän, ja'a cajpä tsooy miøødäbä. Yoixypä meeghuung hajxy hänajty ja'a pascuaxøøjooty. ⁸ Mänitä Jesús ñämaayy ja'a Pedro møødä Juan:

—Nøcx ja'a tsuugay hajxy yaghoyø'ow. Tøø yhabaady coo hajxy ndsuugayáanäm ja'a pascuaxøøgøxpä.

⁹ Mänitä Jesús hajxy miäyajtøøyy:

—Maa højts nyaghoyø'owät.

¹⁰ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Coo hajxy mgajptägø'owät, mbaadaambiä jäya'ay hajxy tu'ug majtcón. Mbanøcxäp hajxy maa tiøjtägø'owa'añän. ¹¹ Mänitä cudøjc hajxy mnämä'awät: “Højts nWiindsøn tøø xquiexy coo højts miičh nmäyajtówät maa hawa'adspä jii maa højts ndsuugáyät ja'a pascuaxøøgøxpä.” ¹² Mänitä hawa'adspä hajxy xmio'owa'añ cruundä jim cøxp. Tøø hajxy hänajty hoy yajxón yaghoyø'oy. Jimä tsuugay hajxy myaghoyø'owät.

¹³ Mänit hajxy hoy piaady nebiatiä Jesús hänajty tøø miäna'añän. Mänitä tsuugay hajxy yaghoyøøyy ja'a pascuaxøøgøxpä.

¹⁴ Coo yhabaatnä, mäniä Jesús hajxy yhäñaaguiädaacy meexäwiinduum møødä jiamiøødhajxy. ¹⁵ Mänitä Jesús miänaañ:

—Cooch nho'ogaannä, jootcújc-höch nniijiawø'yii cooch mijts nmøødtsuugaya'añ ja'a pascuaxøøgøxpä. ¹⁶ Cábøch mijts nmøødtsuugaadiägatsa'añ høxtä coonä yhabáadät mänaa ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añän. Tøyhajt jaduñ.

¹⁷ Mänitä Jesús ja'a vaso tu'ug quionø'cy vinomøød. Mänitä Dioscujú'uyäp yejcy. Mänit miänaañ:

—Huucmuc hajxy hädaa nägøxiä. ¹⁸ Cábøchä vino nhuuctägatsa'añ høxtä coonä yhabáadät coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ.

¹⁹ Mänitä Jesús tsajcaagy quionø'cy. Mänitä Dioscujú'uyäp yéjcombä. Mänitä tsajcaagy qyijwa'xy. Mänitä jiamiøød miooyy. Mänit miänaañ:

—Høøch nni'x ngopc hädaa. Ja'a mijtscøxpøch nniñäh-duga'añii cooch mijts nnähho'tu'uda'añ. Naaghóoc-höch mijts xjiahmiejtsta'agy, jaduñä tsajcaagy hajxy mgáyät.

Coo hajxy quiaabiädøøyy, mänitä Jesús ja'a vaso quionø'cy, ja'a hänajty vinomøødpä. Mänit miänaañ:

²⁰ —Hädaa vino, hijxtahñd jaduñ miähmø'øwa'añ nébiøch nnø'ty nyaghäyowa'añän cooch mijts nnähho'tu'uda'añ.

²¹ 'Pero ja'a craa xyegáambøchä, yaaçh jaduñ xmiøød-häña'ay maa hädaa meexän. ²² Tsipcøxpøch nho'oga'añ nébiøchä Dios tøø xyajnähdijjiän, høøch ja'a Diosquexypä. Pero ja'a craa xyegaambä, maas haxøøg jiada'añ yhabeta'añ.

²³ Mänitä Jesús jiamiøødhajxy tiägøøyy nimiäyajtøøwäbä hamiñ haxøpy pønä Jesús yegaamb.

²⁴ Mänit hajxy tiägøøyy yajcapxiøøbiä pøn møjtuung mo'owáañäp. ²⁵ Mänitä Jesús miänaañ:

—Hädaa hajxy yaa gobiernähajpä hädaa yaabä naaxwiin, nä'ä hanehmb hajxy. Tsipcøxpä cu'ughajxy quiudiuñ neby hajxy yhane'emyiijän. ²⁶ Pero mijts, cab

hajxy mnibiäda'agóøjät nebiä gobiernän. Pøn mõjtuung mõød maa mijtsän, ween ñibiäda'agyii nebiä tuung mõj ca'a mõødpän. Pøn hanehmb maa mijtsän, ween ñibiäda'agyii nebiä moonsän. ²⁷ Pøn mõjtuung mõød, ja'a craa caabiä, tögä craa mäyajcaabiä. Ja'a craa caabiä, je'eds mõjtuung mõød. Pero hөөч mijts nyajcaaby, hóyhөч mõjtuung nja mõødä.

²⁸ Tөөч mijts xmiөөдыо'oy xmiөөдnaxy tsip xex. ²⁹ Páadyhöч mijts mõjtuung nmo'owa'añ, nébiөч nDeedy tөө xmio'oyän, ³⁰ neby hajxy jim mgay mhú'ugät maačh nmeexäwiinduumän maačh ngobiernähada'añän, nebiä hoyhäñaabiejt hajxy myaghäña'awó'owät mänaa ja'a judíos hajxy mhane'ema'añän, ja'a nämajmetsc-hagajtpä.

³¹ Mänitä Jesús ja'a Pedro ñämaayy:

—Simón, Simón, mnyajcopcø'owóøjäp. Tөөчä Satanás cuhdujt xjia mäyujwa'añ coo mijts xyajtu'udägóyyät. ³² Pero tөөчä Dios nmänuu'xta'agy ja'a miičcxpä nébiөч miičh nmädia'agy homiänaajä xmiäböjcät. Coo miičh hänäjty tөө mwiiinmahñdymejtsnä, mjoodcapxmөcpógäp ja'a mjamiөөdtөjc neby hajxy jaduһ quia'a tu'udägóyyät.

³³ Mänitä Pedro ja'a Jesús ñämaayy:

—Homiäajөч miičh nbanócxät, hoy jia pujxtөгootiä. Hөxtä näguipxy jaduһ nmөөdhó'ogät.

³⁴ Mänitä Jesús miänaañ:

—Pedro, cham nnäma'ay, cahnä tseey hänäjty ya'axyñä, tөө miičh hänäjty tägөөghooc mnijjөgapxyii coөч tyijy xquia'a hixiä.

³⁵ Mänitä Jesús miäyajtөyy ja'a jiamiөөdhajxy:

—Cөөч mijts nguejxy Diosmädia'agy-yajwa'xpä, mänitөч mijts nnämaayy coo hajxy tii mга'a wähätät,

ni xuummy, ni xädø'õñhidøhñdy, ni cø'og. Y tii hajxy myajmaajiajt.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ni tii.

³⁶ Mänitä Jesús miänaañ:

—Pero chaačh nmänaañnä coo xuummy hajxy mwähátät mөөдä xädø'õñhidøhñdy. Pøñ espada ca'a mөөд, weenä wyit tioogy nebiä espada jiuýät. ³⁷ Tsipcøxp tiøji-ada'añ neby jim myiñän cujaay maa ja'a Diosmädi-a'aguiän ja'a hөөчcøxpä: “Ca'awiindøyhäna'c jaduñ tyijjä.” Cøxiä jaduñ tiøjiada'añ neby jim myiñän cujaay ja'a hөөчcøxpä.

³⁸ Mänit hajxy miänaañ:

—Chaa højts espada metsc nmөөдä.

Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Mädøyyä jaduñ.

³⁹ Mänitä Jesús tiu'ubøjcy. Mänit ñøcxy maa ja'a Olivostuñän neby hänajty ñä'ägä cuhdujthatiän. Quipxiä jiamioødhajxy pianøcxy. ⁴⁰ Coo hajxy jim miejch, mänitä Jesús miänaañ:

—Tsögä Dios hajxy pa'yáaxäm; jaduñ hajxy mga'a tu'udägóyyät.

⁴¹ Mänitä Jesús ñøcxy jäguemjuøøby nidiuhm Diospa'yaaxpä. Mänit jyjcädaacy. ⁴² Mänit miänaañ:

—Teedy, coo miičh jaduñ mmäná'anät, cábøch hädaa tsaächpä peenä nmänáxät. Pero ca'a yhөөчh nguhdujtä nyaghidaamby; miičh nguhdujt hidaamby.

⁴³ Mänitä Diosmoonsä tu'ug ñäguehxtøø'xy. Tsajpootyp hänajty chooñ. Ja'a Jesús ja'a mäjaa hoy mio'oy. ⁴⁴ Jaančh tehñ chaačhpøjpä Jesús hänajty. Mänitä Dios miänuu'xtaacy nägø'ø nädecypiä. Mänit xiäbitnøø tiägøøyy ta'xpä naaxwiin nebiä nø'tiän.

⁴⁵ Coo ja'a Jesús Dyiospa'yaaxpädøoyy, mänit tiä-naayyø'cy. Mänitä jiamiøødhajxy hoy yhixø'øy. Haagä maab hajxy hänajty je'eguiøxpä coo hajxy hänajty jiaanč tehñ jiootmayhaty. ⁴⁶ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy coo mw'i'ia'ay. Pädø'øg hajxy. MDiospa'yá'axäp hajxy; jaduñ hajxy mga'a tu'udägóyyät.

⁴⁷ Jimnä ja'a Jesús hänajty miädia'agyñä, mänitä cu'ug miejch. Ja'a Judas hänajty copc-hajp maa ja'a cu'ughajxiän. Je'e ja'a Jesús hänajty tøø jiamiøødhaty maa ja'a nämajmetspähajxiän. ⁴⁸ Mänitä Jesús hoy chu'xy. Mänitä Jesús miänaañ:

—Judas, nej, tsu'xyháamhöch miič xyega'añä, høøch ja'a Diosquexyypä.

⁴⁹ Mänitä Jesús jiamiøødhajxy miänaañ:

—Wiindsøn, nej, pädø'øgäp højts espadahaamä.

⁵⁰ Mänitä Jesús jiamiøød tu'ug tiaatspujxtuuty ja'a teedywiindsøn mioonsä. Ja'a hahooybä taatsc ñäbujx.

⁵¹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Ween hajxy yhity. Ween tiuhñä.

Mänitä Jesús ja'a craa tiaatsc piädaacä. Tsooc je'e.

⁵² Mänitä Jesús ñämaayy ja'a teedywiindsøñhajxy, møødä tsajtøjwiindsøñhajxy, møødä møjtøjc-hajxy, ja'a Jesús hajxy hänajty yajpädø'ogaambä:

—Nej, mée'tspøch hajxy jaduñ xtyijjiä coo espada coo wojpt hajxy mmäbädø'øguiä. ⁵³ Cooč mijts hijty nmøødhitu tsajtøgooty najxpäxøø, cáböch mijts hijty nej xtiuhñ. Pero tøø yhabaatnä cooč mijts xmiädsät ja'a haxøøgpä miäjaagøxpä.

⁵⁴ Mänitä Jesús hajxy miajch. Mänit hajxy yajnøcxy maa ja'a teedywiindsøn tiøjcän. Jäguemjuøøbiä Pedro hänajty piayo'oy. ⁵⁵ Mänitä soldado jøøn hajxy tiägøoyy yajmøjjøøbiä jim tøba'amhagujc. Mänit hajxy yhøxtaacy

piquiä jøømba'axaambä. Mänitä Pedro piahøxtaacpä.
⁵⁶ Mänitä to'oxymoosä ja'a Pedro yhiixy coo jiiby pi-
 ahänaabiä. Mänit miänaañ:

—Yø'ø mixy, ja'a Jesús jiamiøød yø'ø.

⁵⁷ Mänitä Pedro ñijiøgapxä:

—Pi'muuxy, cábøçhä Jesús nhiixiä.

⁵⁸ Mänitä Pedro yhøxcájpägombä wiinghäna'c. Mänit
 ñämaayyä:

—Miiç mjamiøød je'e, tuhmds.

Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Joom, caj tiøyyä.

⁵⁹ Tøø hänajty tu'horä yhity, mänitä Pedro ñänøømä:

—Tøyhajt jaduħñ coo ja'a Jesús jiamiøød yø'ø. Galilea
 yø'ø craa choħmbä.

⁶⁰ Mänitä Pedro miänaañ:

—Joom, pätiidä miiç jaduħñ mnä'ä mädiaacypy.

Tuunä Pedro jaduħñ ñä'ä mänaañ, mänitiä ja'a tseey
 jiaanç yaaxy. ⁶¹ Mänitä Jesús ja'a Pedro miøjhee'py.
 Mänitä Pedro cøjx jiahmiech waambaty hänajty tøø ñä-
 ma'ayíjäm ja'a Jesús: “Cahnä tseey hänajty ya'axyñä, tøø
 miiç hänajty tägøøghooc mnijiøgapxyii cóogøch tyijy
 xquia'a hiixiä.” ⁶² Mänitä Pedro wyiimbijnä. Mänit hoyhoy
 jiøøyy.

⁶³ Mänitä Jesús tiägøøyyä näxícäbä näyáaxäbä ja'a
 häna'c-hajxy hänajty hadänaabiä. Mänit tiägøøyyä wob-
 hó'cäbä. ⁶⁴ Mänit hajxy wyiinguxodsøøyy. Mänit hajxy
 wyiinguwobøøyy. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Najuø'øw pøn tøø xwiopy.

⁶⁵ Jaanç tehñ yhaxøøgjatiä Jesús ñämaayyä.

⁶⁶ Coo jiobøøyy, mänitä judíøshajxy yhamugøøyy,
 møødä møjtøjc-hajxy, møødä teedywiindsønħajxy,
 møødä ley-yajñähixøøbiähajxy. Mänitä Jesús hajxy

yajnøcxy maa junta hajxy hānajty yagjadyiijän. Mānit hajxy miāyajtøøyy:

⁶⁷ —Højtsä tøyhajt móoyyác, nej, miich Dios tøø xquiexiä.

Mānitä Jesús yhadsooyy:

—Hóyhøch jaduhñ cu nja māna'an, cábøch mijts häyaa xñä'ä mābójcäbät. ⁶⁸ Y cooçh mijts waambaty nmäyajtøwät, cábøch hajxy xyhadsówät, ni cábøch hajxy xyhøxmádsät. ⁶⁹ Tøø yhabaatnä cooçh jim nnøcxaannä maa ja'a Diosän, ja'a møjcuhdujtmøødpä. Jímhøch nøcxy nhāna'awa'añ maa ja'a yhahooyhaampiän, høøch ja'a Diosquexypä.

⁷⁰ Mānit hajxy wyi'i miāyajtøøyy:

—Nej, miichä Dios xyHuunghajpä.

Mānitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduhñ nej mijts mmāna'añän.

⁷¹ Mānit hajxy miānaañ:

—Tii testigo hajxy nnä'ä jaac wáanämät. Hamdsoo hajxy tøø nmädóowäm coo hamdsoo tøø ñimiädia'agyii.

23

¹ Mānit hajxy nāgøxiä tiānaayyø'cy. Mānitä Jesús hajxy yajnøcxy maa ja'a Pilato wyiinduumän. ² Mānit hajxy tiägøøyy nähwaambejpä:

—Jim hädaa craa ja'a cu'ug hijty wyi'i quiapxhiñ. Nøm hijty miāna'añ coo højtsä gobiernä xädø'øñ nga'a mó'owät ja'a jim tsānaabiä Roma. Jaduhñ hijty miānaambä cooc tyijy ja'a Dios tøø quiexyii gobiernāhajpä.

³ Mānitä Pilato ja'a Jesús miāyajtøøyy:

—Nej, jaduhñ miich mnibiäda'agyii nebiä gobiernän maa hädaa judfoscájptänä.

Mānitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduhñ nej miich mmāna'añän.

⁴ Mänitä Pilato ñämaayy ja'a teedywiindsønajxy mөөдä cu'ug:

—Cábøch hädaa craa nhixy coo tii pojpa quia'a mөөдä.

⁵ Mänit hajxy tehngajnä wyi'i ya'axy:

—Høhnda'agymiädia'agyhaam yø'ø craa yajnäixø'øy ja'a Judeabä-jäya'ayhajxy. Jim yajtsohndaacy Galilea. Yaa tøø miech. Jaduhñ yaa jiatcøöbiä.

⁶ Coo ja'a Pilato jaduhñ miädooyy, mänit yajtøoyy pø jimä Jesús jiaançh tsooñ Galilea. ⁷ Coo ja'a Pilato yhawáañäxä cooc ja'a Jesús jim chooñ, mänitä Pilato ja'a Jesús quiejxy maa ja'a Herodes wyiinduumän. Hix, gobernador ja'a Herodes hänajty jim tiuumby Galilea. Tøø hänajty quioody Jerusalén xøøhajpä. ⁸ Coo ja'a Herodes ja'a Jesús yhijxy, mänit jiootcugøøyy je'eguiøxpä coo hänajty jia wi'i yhixa'añ. Tøø hänajty miädoxyhaty coo ja'a Jesús ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty tøø yajcähxø'øgy. Jaduhñä Herodes hänajty jia wi'i yhixa'añ coo ja'a Jesús ja'a hoy-yagjuøøñäbä yajcähxø'øgät. ⁹ Mänitä Herodes ja'a Jesús madiu'u jia wi'i miäyajtøoyy, pero cabä Jesús ñälägä hadsooyy. ¹⁰ Tehngajnä ja'a Jesús hänajty ñähwaambedyijäm ja'a teedywiindsønajxy mөөдä ley-yajnäixøøbiähajxy. ¹¹ Mänitä Herodes ja'a Jesús hajxy tiägøøyy näxiicpä näyaaxpä mөөдä soldadohajxy. Mänitä wit hajxy yajpägøøyy yajxonbä nebiä rey wyitän. Mänitä Herodes ja'a Jesús quiejxwiimbijty maa ja'a Pilatän. ¹² Mänitxøø ja'a Pilato ja'a Herodes miøødnim-iagu'ughajpøjcä. Nimiädsiphájtäp hajxy hänajty.

¹³ Mänitä Pilato yaaxmujcy ja'a teedywiindsønajxy mөөдä copc-hajpähajxy mөөдä cu'ughajxy. ¹⁴ Mänit miänaañ:

—Míjtshøch hädaa craa tøø xyajnämech. Mmänaamb mijts jaduhñ coo ja'a cu'ug hijty quiapxhiñ. Tøøch nja yajmäyach maa mijts mwiinduumhajxiän, y tøø hajxy

mhixy mmädooy coo ja'a pojpä quia'a mөөдä nej mijts tөө mja nähwaambetiän. ¹⁵ Ni ja'a Herodes quia'a mäna'añ coo ja'a pojpä miөөдä, paady tөө quiejxwiimbity. Tөө hajxy mhixy coo ja'a pojpä quia'a mөөдä. Paady, cáböch nyajyagho'oga'añii. ¹⁶ Jayójphöch nyajcumädowa'añ, mänítöch nhøxmadsaannä.

¹⁷ Jaduhñ hajxy hänäjty quiuhdujthaty coo ja'a tsumyjiiäya'ay hajxy hänäjty tu'ug yhøxmach ja'a pascuaxøjooty. ¹⁸ Mänit hajxy nägøxiä yaaxy:

—Ca'a yø'ø craa mhøxmach. Jue'e mhøxmädsäp ja'a craa Barrabášhajpä.

¹⁹ Paadiä Barrabás hänäjty tөө chumyii coo ja'a tsip hänäjty tөө yajpädø'ogy cajptooty, mөөд coo hänäjty tөө miäjäya'ay-yagho'ogy. ²⁰ Jia wi'i yhøxmadsaamby ja'a Pilato ja'a Jesús hänäjty. Jaduhñä cu'ug jia nämáaguiombä. ²¹ Mänitä cu'ughajxy maas mөc jiaac yaaxy:

—Møjpahbet hajxy cruzcøxp, møjpahbet hajxy cruzcøxp.

²² Miädägøøghoocpä ja'a Pilato jia mänáangombä:

—Pero nébiämäts jaduhñ tөө jiatcø'oy. Cabä pojpä tii miөөдä. Nébiöch nyajyagho'ogøjät. Nyajcumä-dowáambiöch. Mänítöch nhøxmadsaannä.

²³ Pero tehngajnä hajxy jiaanč tehñ ya'axy coo ja'a Jesús miøjpahbedøjät cruzcøxp. Jaduhñdsä teedywiindsøñhajxy yaaxpä. Mäjädaac hajxy jaduhñ neby hajxy hänäjty miäna'añän. ²⁴ Mänitä Pilato miänaannä coo ja'a Jesús miøjpahbedøjät cruzcøxp. ²⁵ Mänit Barrabás yhøxmajch, ja'a cu'ughajxy hänäjty tөө yajnähdíjjiäbä, ja'a hänäjty tөө chumyiijäbä je'leguiøxpä coo tsip hänäjty tөө yajpädø'ogy, mөөд coo hänäjty tөө miäjäya'ay-yagho'ogy. Mänitä Pilato yhanehmy coo ja'a Jesús miøjpahbedøjät cruzcøxp.

²⁶ Jimä soldado ja'a Jesús hajxy hänajty yajnøcxy maa hajxy hänajty miøjpahbeda'añän. Mänitä jäya'ay hajxy tu'ug miajch, ja'a xøhajpä Simón, ja'a Cirenetsohmbä. Camjootiä Simón hänajty tøø yhoy. Mänitä cruz hadsip yajtsømdu'ubøjcä. Høxhaamä cruz miäyohy.

²⁷ Jaançh tehñ nämay hajxy hänajty pianøcxy møødä to'oxiøjc-hajxy. Jøøyyäp yáaxäbä to'oxiøjc-hajxy hänajty ñøcxy. Jootmayhajp hajxy hänajty ja'a Jesúsçøxpä. ²⁸ Mänitä Jesús ja'a to'oxiøjc-hajxy miøjhee'ppejty ja'a hajxy tsohmbä Jerusalén. Mänit hajxy ñämaayyä:

—Ca'açh hajxy xñäjø'øy. Mijts hamdsoo mniñäjø'øwøøjäp møødä mhuinghajxy. ²⁹ Habaadaamb jaduhñ coo ja'a jäya'ayhajxy miäna'ana'añ: “Jootcujä to'oxiøjc-hajxy yhity ja'a yhuung ca'a hijpä.” ³⁰ Mänitä jäya'ay ja'a tuñ hajxy ñäma'awa'añ: “Højts nähgahbéjtäc, højts yú'tsäc.” ³¹ Xchaaçhtiunáambøch ja'a jäya'ayhajxy, hóyhøchä pojpä cädieey nga'a ja møødä. Maas hanaxiä mijts mjada'añ mhabeta'añ.

³² Metscä mee'tspädøjc ja'a Jesús hänajty quipxy nøcxy miøødmøjpahbeda'añii. ³³ Coo hajxy jim miejch maa hänajty xiøhatiän “Maa ja'a Ho'ogyjiäya'aguiopc Ñähgädá'aguiän”, mänitä Jesús miøjpahbejtä cruzçøxp møødä mee'tspädøjc, tu'ug hanajtyhaamby, tu'ug ha-hooyhaamby. ³⁴ Jimnä ja'a Jesús hänajty miøjpahbedyi-inä, mänit miänaañ:

—Teedy, mee'x yø'ø häna'c-hajxy; cab hajxy ñajuø'øy tii hajxy jaduhñ coo jiatcø'øy.

Mänitä soldado ja'a Jesús wyit hajxy tiägøøyy yajnigu-
 iuhäyø'cäbä. ³⁵ Jimä cu'ughajxy hänajty miähee'pna'ay
 møødä tuungmøødpähajxy. Jimä Jesús hajxy hänajty
 wyi'i ñäxi'igy:

—Yajnáhwaachp yø'ø craa hijty wiinghäna'c. Ween hamdsoo yajniñähwa'ačhii pø tøy jaduhñ Dyioshuungä, pø tøy jaduhñ Dyiosquexiä.

³⁶ Jaanä jaduhñä soldadohajxy wyi'i ñäxiicpä. Mänitä Jesús vinagre yaghuucä. ³⁷ Mänit ñämaayyä:

—Pø tøy miičhä judíoshajxy xquiobiernähaty, hamdsoods yajniñähwa'adsøø.

³⁸ Mänitä soldado pu'uyhuung hajxy jim yujpahy cruzcuhduum. Tägøøgtu'u hayuuc hänajty miøødä cujaay: “Hädaadsä judíoshajxy guiobiernähajpy.” Griego-haam hänajty quiujaayä, møødä latínhaam, møødä hebre-ohaam.

³⁹ Mänitä mee'tspä tu'ug miänaañ, ja'a hänajty tøø miøjpahbéjtäbä cruzcøxp:

—Pø tøyä Dios tøø xquiexy, hamdsoods yajniñähwa'adsøø, y yajnáhwáatsägäts højtspä —nømä Jesús ñämaayyä.

⁴⁰⁻⁴¹ Mänitä craa yhojjä jiamioød:

—Nej, cájtämä Dios mwiingudsähgø'øyä. Paady højts ngumadowáañäm coo tøø ngädiéhyäm. Pero hädaa craa, caj nej tøø jiatcø'øy.

⁴² Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Jesús, høøch xjiahmiédsäp coo miičh hänajty mdägø'øwa'añ gobiernähajpä.

⁴³ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduhñ nnäma'ay, jädá'ajøch miičh jim xmiødhada'añ tsajpootyp.

⁴⁴ Cujyxioø hänajty je'e, mänit wyiingoodsøoyy wiinduhmyhagajpt. Tägøøghorä yhijty wiingoods. ⁴⁵ Cabä xøø hänajty maa ñä'ä hañ. Mänitä tsajtøjc-hadøødiuc quiøø'tswa'xy cujjiä. ⁴⁶ Mänitä Jesús yaaxy:

—Teedy, høøch miičh njoot njuøhñdy nya-jcø'ødägø'øwaamby.

Jagoo jaduhn jiaac mänaannä, mänitiä yho'nä.

⁴⁷ Mänitä soldadowiindson yhijxy nebiä Jesús jiatiän. Mänit jia mänaan coo ja'a Dios miojjä jiaanchä, coo ja'a Jesús ja'a pojpä hijty quia'a moödä.

⁴⁸ Coo ja'a cu'ughajxy yhijxy nebiä Jesús jiatiän, mänit hajxy wyiimbijnä jootmayhátäp. ⁴⁹ Jimä Jesús miägu'ughajpähajxy hänajty tiäna'ay jäguemjuoby moödä to'oxiojc-hajxy, ja'a hajxy hänajty jim to piadsoñäbä Galilea. Yhijx hajxy je'ebä nebiä Jesús jiatiän.

⁵⁰ Jimä hojiäya'ay hänajty tu'ug ja'a xohajpä José. Arimatea hänajty choon jim Judeanaaxooty. Mojtuung hänajty mioöd maa ja'a judioscaptän. ⁵¹ Pero cab jaduhn piämänaan coo ja'a Jesús cu yagho'cä. Jiobhijxyp hänajty je'e coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxo'oga'añ. ⁵² Mänitä José ja'a Pilato ja'a cuhdujt hoy miäyujwa'añ coo ja'a ho'ogyjiäya'ay yajmänäcät cruzoxp. ⁵³ Coo ja'a cuhdujt jaduhn miooyyä, mänit yajmänajcy. Mänitä poobwit yajnähbijty. Mänit hoy yajnaaxtägo'oy maa ja'a tsaajutän ja'a namhädiúñäbä. ⁵⁴ Mänacyxio hänajty je'e mänaa ja'a Jesús ñaaxtägo'oyän. Viernes hänajty je'e. Hadsuujoñäp hänajty; ja'a poo'xxio hänajty habáatnäp.

⁵⁵ Ja'a to'oxiojc-hajxy, ja'a Jesús hajxy hänajty to piadsoñäbä Galilea, mänitä Jesús hajxy hoy yhixy maa hänajty to ñaaxtägo'oyän. ⁵⁶ Coo hajxy wyiimbijty, mänitä pa'agxuu'pähon hajxy hoy jiuy. Mänit hajxy pioo'xnä ja'a poo'xxiojooty neby hajxy hänajty quihdujthatiän.

24

¹ Näxojopiä to'oxiojc-hajxy ñocxtägajch maa ja'a Jesús hänajty to ñaaxtägo'oyän moödä jiamioödhajxy wiingpä. Pa'agxuu'pähongon hajxy ñocxy ja'a hajxy hänajty to jiuyyäbä. ² Coo hajxy jim miejch, mänit hajxy yhijxy

coo ja'a tsaajut hänajty tøø yhawa'aäch. ³ Mänit hajxy jiiby tiägøøyy. Cab hajxy jiiby pøn piaaty. ⁴ Mänit hajxy chähgøøyy. Cab hajxy hänajty ñajuø'øy neby hajxy jiatcø'owät. Mänit hajxy yhijxy coo ja'a jäya'ay hajxy hänajty metsc miøødtäna'ay. Yajxonjatiä wyithajxy hänajty. Høxtä haambä wyithajxy hänajty. ⁵ Mänitä to'oxiøjc-hajxy ñaaxcooyy je'eguiøxpä coo hajxy hänajty chähgø'øy. Mänit hajxy ñämaayyä:

—Tii ja'a Jesús hajxy yaa coo mhøxta'ay maa ja'a ho'ogyjiäya'ayhagujcän. ⁶ Cab je'e yaajän. Tøø jiuypiojnä. Nej, cab hajxy mjahmiechä neby hajxy jiiby tøø xyajmøødmädia'aguiän Galilea. ⁷ Nømä Jesús ja'a Diosquexypä hajxy xyhawaanä cooc hijty quiø'ødägø'owa'añii ja'a cubojpäya'ay ja'a cugädieejäya'ay, cooc hijty miøjpahbeda'añii cruzcøxp, cooc cudägøøgxøø hijty jiuypioğa'añ.

⁸ Mänit hajxy jiaanč jahmiejtsnä neby hajxy hänajty tøø ñäma'ayijän Jesúsäm. ⁹ Mänit hajxy wyiimbijnä. Mänitä jiamiøød hajxy hoy yhawaanä ja'a nämajtu'ugpä møødä nämaybä. ¹⁰ Ja'a to'oxiøjc ja'a mädia'agy hajxy mäméjtsäbä, jue'e hajxy hänajty näje'e xiøhaty María Magdalatsohmbä, møødä Juana, møødä María ja'a Jacobo tiaj. ¹¹ Pero cabä to'oxiøjc ja'a miädia'agyhajxy miäböjcäxä ja'a Jesús jiamiøødhajxy. Nebiä cuhiimbä-mädia'aguiän hajxy jaduħñ miädooyy.

¹² Pero ja'a Pedro, miäböjc je'e. Päyø'øguiä ñøcxy maa ja'a Jesús hänajty tøø ñaaxtägø'øyän. Coo jiiby quiuwood-søøyy, mänitä poobwit yhijxy coo wiingtuum yhijnä. Mänit wyiimbijnä. Yagjuøøyy jaduħñ neby hänajty tøø jiadyijän.

¹³ Mänitxøøbä ja'a Jesús jiamiøødhajxy hänajty metsc ñøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Emaús. Majtu'ugkilómetro hänajty jiäguemä maa ja'a Jerusalénca-

jptän. ¹⁴ Mädiäacäp hajxy hänajty tiu'uyo'oy tijaty tøø jiadyii. ¹⁵ Mänit hajxy wyiingumedsoøyyä ja'a Jesús. Mänit hajxy miøødtu'ubøjcy. ¹⁶ Hoy hajxy jia hijxy, cab hajxy yhøxcajpy. ¹⁷ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy mmädiaacy. Tii hajxy coo mdajy coo mmay.

¹⁸ Tu'jäya'ay hänajty xiøhaty Cleofas. Mänit yhadsooy:

—Hopionä ñajuø'øy tii jim tøø jiadyii Jerusalén jäda'a xøøbä. Nej, miich nidiuhm mga'a najuøøby tii jim tøø jiadyiijä, hoy miich jim tøø mja hijpä.

¹⁹⁻²⁰ Mänitä Jesús yhadsooy:

—Tii jadhun tøø jiadyii.

Mänit hajxy yhadsooy:

—Ja'a Jesús tøø yagho'ogyii cruzcøxp. Ja'a teedywiindsonhajxy yejc møød højts ngopc-hajpä. Diosquexy hijty wiädity. Hoy-yagjuøøñäjatypä hijty yajcähxø'py. Hoy hijty miädia'agy ja'a Dioscøxpä cu'ughagujc. ²¹ Jadhun højts njoot hijty chocy coo ja'a Jesús ja'a gobiernä Rómaba ja'a quiuhdujt cu piøjcä nebiä gobiernä yaa quia'a hanéhmät maa højts ngajptän, højts judíosjäya'ayhajxy. Maaxtøjcy mädägøøy jadhun yagho'cä. ²² Haamiän ja'a to'oxiøjc-hajxy näje'e yhooy maa ja'a Jesús hänajty tøø ñaaxtägø'øyän. ²³ Pero cábac hajxy pi-aaty. Mänitägä Diosmoonsä hajxy metsc yhijxy ja'a tsajpootypä-tsohmbä. Mänitac hajxy yhawáanäxä cooc ja'a Jesús hänajty tøø jiuypiojñä. Hoy-yagjuøøñä højts hajxy xyajmøødmädiaacy. ²⁴ Mänit højts njamiøødhajxy hoy yhiixpä. Jadhunac hajxy piaatpä nebiä to'oxiøjc-hajxy hänajty tøø ñägapxiän. Ni jé'egädsä Jesús hajxy quia'a hijxy.

²⁵ Mänitä Jesús miänaañ:

—Nej, cab hajxy mnä'ägä wiinjuø'öyä, cab hajxy mnä'ägä mabøquiä nebiä Diosquexyhajxy jecy miänaañän. ²⁶ Tsipcøxpä Diosquexy chaačhpøga'añ coo hänajty jim ñøcxaannä tsajpootyp.

²⁷ Mänit tiägøøyy yajwiingapxøøbiä ja'a Diosmädia'agy majaty miädia'agyijän. Jim quiapxtsohñ maa ja'a Moisés hänajty tøø quiujaayän. Cøjx quiapxy mäduhñtiä ja'a Diosquexyhajxy quiujahyyän.

²⁸ Coø hajxy jim miejch Emaús, mänitä Jesús miänaañ cooc jiaac yo'oya'añ. ²⁹ Mänit hajxy ñämaayyho'cy:

—Huuc mähmø'øw yaa maa højtsän. Tøø chuujøøñä. Coodsøøñäp jaduhñ.

Mänitä Jesús jiaančh mähmøøyy. Mänit hajxy tiøjtägøøyy. ³⁰ Mänit hajxy yhäñaaguiädaacy meexäwiinduum. Mänitä Jesús tsajcaagy quionø'cy. Mänitä Dioscujú'uyäp yejcy. Mänitä tsajcaagy qyijwa'xy. Mänitä jiamioød miooyy. ³¹ Mänitnäts hajxy yhøxcajpnä. Mänitä Jesús yhadägoyyøøñä. ³² Mänit tu'jäya'ay miänaañ:

—Wíinghöch hijty nnijiäwø'øyii tu'haambejpä coo ja'a Diosmädia'agy xyajmøødmädiácäm.

³³ Mänitiä hajxy wyiimbijnä, ñøcxtägajch Jerusalén. Mänitä jiamioød hajxy hoy piaady maa hajxy hänajty tøø yhamugø'øyän, ja'a nämajtu'ugpä møød hajxy nämaybä.

³⁴ Mänit hajxy nämetspä ñämaayyä:

—Tøyhajt jaduhñ coo ja'a nWiindsønñhajtäm tøø jiuujyp-
iøcy. Ja'a Simón jaduhñ tøø yhixy.

³⁵ Mänit hajxy je'e ñägaxpä cooc ja'a Jesús hajxy tøø piaady tu'haam. Mänitác hajxy yhøxcajpnä coogä Jesús ja'a tsajcaagy qyijwa'xy.

³⁶ Jiiby hajxy hänajty miädia'agyñä, mänitä Jesús ñäguehxtø'xy maa hajxy hänajty yhäña'ayän. Mänit yajpoo'xy ja'a jiamioødhajxy. ³⁷ Mänit hajxy jiaančh tehñ

chähgøøyy. Haañämä tyjy hajxy nämejtsä. ³⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy coo mwili chähgø'øy. Tiičh hajxy coo xquia'a høxcapy. ³⁹ Høxtáhmdsøch hädaa ngø'ø, høxtáhmdsøch hädaa ndecy. Høøch je'e Jesús. Høøch hajxy nähdoónäc. Cabä haañämä ni'x copc miøødä nébiøch høøch nmøødän.

⁴⁰ Mänitä Jesús ja'a quiø'ødiecy yaghijxy ja'a jiamiøød-hajxy. ⁴¹ Pero cab hajxy hamuumdu'joot ñä'ägä mäböjcy. Xoonäacp hajxy hänäjty møød hajxy hänäjty yagjuø'øy. Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy jii mmøød coočh ngáyät.

⁴² Mänitä hacxtsa'ay hajxy miooyy møødä möjtsiin-jøody. ⁴³ Mänitä Jesús quiooñdsooyy. Mänit quiaayy maa ja'a wyiinduuhajxiän. ⁴⁴ Mänit miänaañ:

—Nébiøch tøø njatiän, tøøds hajxy hijty nhawáañäm mänaa hajxy quipxy tøø nhíjtäm. Tøjiajt jaduhñ ja'a høøchcøxpä neby jiiby myiñän cujaay maa ja'a Moisés miädia'aguiän, chaads jiiby maa ja'a Sálmosän, chaads jiiby maa ja'a librän ja'a Diosquexyhajxy jecy jiáhyyäbä.

⁴⁵ Mänitä Diosmädia'agy quiapxtøøyy:

⁴⁶ —Jaduhñ myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän cooc ja'a Diosquexy tsipcøxp yho'oga'añ, y cooc cud-ägøøgxøø jiuypiojtägatsa'añ, ⁴⁷ y cooc miädia'aga'añii wiinduhmyhagajpt. Yaa Jerusalén miädiaactsoona'añii. Jaduhñä cu'ughajxy yajwiingapxø'øwa'añii coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'øwät. Mänit hajxy yajnähwa'adsa'añii ja'a piojpä quiädieey hajxy. ⁴⁸ Hamdsoo hajxy tøø mhixy tøø mmädoy nébiøch cham nmädia'aguiän. ⁴⁹ Nyajnäguexáambjøch mijts ja'a Dioshespíritu ja'a nDéedyhøch tøø xyajwiinwaanø'øyäbä coočh mijts nmó'owät. Jim choona'añ tsajpootyp.

Yaa hajxy mmähmó'owät Jerusalén høxtä coonä ja'a Dioshespíritu hajxy hänajty tøø xñägäda'agy.

⁵⁰ Mänitä Jesús miøødcajtpädsøømy ja'a jiamiøødhajxy. Mänit hajxy miejch maa ja'a cajpt xiøhatiän Betania. Mänitä Jesús ja'a quiø'ø chajxajy. Mänitä Dioscujú'uyäp yejcy ja'a jiamiøødcøxpähajxy.

⁵¹ Mänit hajxy ñähguéecänä. Mänitä Jesús jim ñøcxy tsajpootyp. ⁵² Mänitä Jesús hajxy wyiingudsähgøøyy. Mänit hajxy wyiimbijnä jaanč tehṁ jiootcujc. Mänit hajxy ñøcxy Jerusalén. ⁵³ Jabom-jabom hajxy hänajty ñøcxy tsajtøgooty. Nøcxy hajxy hänajty quiapxy miädia'agy coo ja'a Dios miøjjä jiaančhä. Amén.

El Nuevo Testamento en mixe de Guichicovi **New Testament in Mixe, Isthmus (MX:mir:Mixe, Isthmus)**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Isthmus

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Guichicovi [mir], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Isthmus

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 9 Oct 2020

4e564219-157f-5807-b810-47a15308b8b8